

Twin Cities Campus



محمد رفیق

احمد رفیق

فاح سلطان محمد

و
رسام بلینی

(۱۴۷۹ - ۱۴۸۰)

وندیکی رسام بلینیک فاح سلطان محمدک سرایشده اقامتنه ، دولت عثمانیه — وندیک مناسباتنه ، بلینیک فاح سلطان محمد ایچون یابدیقی رساملره فاح سلطان محمدک حیات خصوصیه شه "دائر الاحم" معلوماتی جامعدر.



فاح سلطان محمد

استانبول — مطبعه احمد احسان

۱۳۲۵





In compliance with current
copyright law, the University
of Minnesota Bindery
produced this facsimile on
permanent-durable paper to
replace the irreparably
deteriorated original volume
owned by the University of
Minnesota Library. 2003

مقدمه

تاریخ عثمانیك فوق العاده مهم و آوروپا ایله مناسبات سیاسیة و صنعتکارانه من نقطه نظرندن صوك درجه حائز اهمیت بعض نقطه لری واردرکه ، بو نقاط مهمه حقنده تواریخ عثمانیه ده همان هیچ بر معلوماته ، هیچ بر قیده تصادف اولونامااز. خصوصیه ۱۰۰۰ تاریخلری قدر وقایع دولت عثمانیه مظهر پادشاهلرک داستان حاسنه ، شانلی محاربه لرک تجلیل مفاخریه منطلق آثار شعریه ایله بعض آثار خصوصیه انحصار ایتمش ، تاریخ عثمانیك صفحات متسلله تکامل حقنده پک آز آثار وجوده کتیرلکدر. تاریخمیزک بو نقصاتی ازاله ایتمک ایچون کرک خاطرات و کرک سیاستنامه طرزنده مؤرخین اجنبیه طرفندن یازیلان کتب و مؤلفانه مراجعت ایتمک بزم ایچون ضروریدر . مثلا : سلطان محمد خان ثانی ایله رسام بللینی ییتنده کی مناسباته اثر تاریخلری عزمده همان هیچ بر قیده تصادف اولونامااز . فاتحک تملیلات نفاس پرورانه سنی بتون حقایق ایله ایضاح ایدن بو نقطه تک تدقیق و اثباتی ، بو بیوک پادشاهک تشریح حیات سیاسیة سی ایچون بیوک بر اهمیت حائزدر . بو بایده شمدی به قدر نصر ایدیلن آثارک مکمل ، طوآنک (ژاننیل بللینی و سلطان محمد ثانی) نامنده کی اثر مصوریدر . بو بو کی آثار مهمه تاریخیه تک لسانزه ترجمه ایدلسی ، تاریخ عثمانیك نقاط مظلمه سنی تنور ایچون بالخاصه شایان اهمیتدر . خصوصیه طوآنک بو اثری وندیک کتبخانه لرنده موجود وثائق تاریخیه به مستقداً یازلمش

وفاغ سلطان محمدخان ثانی ایلہ وندیک حکومتی پیننده کی مناسبات
سیاسیہ حقنہدہ اک موثوق معلوماتی جامع بولونمش اولدیفتدن
اثر مذکورک عیناً لسانمزه ترجمہ سنی مناسب کوردم .

— ۲۴ جزیران ، ۳۲۵ —

احمد رفیق



مدخل

شوا اترك تحريرندن مقصد ، فاتح سلطان محمد خان
ثانی ایله وندیگلی رسام بلینی آره سنده اون بش آبه
یقین بر مدت ظرفنده حاصل اولان مناسباتک ماهیتنی
تعیین ایتمک ، مشارالیهک سرای پادشاهیده یایمش اولدینی
لوحلردن زمانمزه قدر استقال ایتمش اولانلرینی میدان
چیقارمق وبللینیک ترکیهده کچردیکی حیات ایله اشتغال
ایدن محررلرک حساباتی محاکمه ایلمکدر .

معلوم اولدینی اوزره فاتح سلطان محمد ، وندیک
حکومتدن انسان تصویری یایمقده ماهر بر رسام طلب
ایتمش ، وندیک حکومتی ده ژانویل بلینی استانبوله
کوندرمکه قرار ویرمشدی ؛ ژانویل بلینی ، سلطان محمد
خان ثانینک بتون آرزولرینی اجرا ایلدکدن صکره قلبی
حضرت فاتحک حسابات عالیة ممنونیتکارانهسی و مشار-
الیهدن کوردیکی احتراماتک خاطرات معززه سیله مشحون
اولدینی حالده وطنه عودت ایلمشدی . فقط بللینیک
استانبوله اقامتی حقنده تفصیلات همان یوق کیدر .
زمانمز منقدری ، ترجمه حائک بو نقطه سنه کلیر کلز ،

واساری ، ریدولنی وکیه طرفدن ویریلن معلوماتی تکراردن بشقه بر شی یا عازلر . ژانتیل بلینی سرای بادشاهیده چالیشدینی اثناده سلطان محمد ثانیك سراینده بولتان ویسانتهن ژان ماری آنژییوله لولو طرفدن یازیلوب شمدی به قدر نشر ایدیلن موثوق بر اثر ، بو فقدان معلوماتی بر درجه به قدر اکاله ووندیکلی رسام ایله حامی ذی خشمتی بیننده موجود . مناسبانک ماهیتی ایضاحه مدار اوله بیلیر .

مکارم خیر خواهانه سنی بتون ارباب لیاقته تشمیل ایدن فاتح سلطان محمد ، ژانتیل بلینیك طبیعت تواضعکا . رانه سندن فوق العاده محظوظ اولمشدر . مشارالیه بلینی به کمال حرمتله معامله ایدرک آنی دائرة انسیته آلمش ووقیله اسکندر کیر ایله آهل آره سنده اولدینی کبی بلینی به غایت صمیمانه معامله ده بولمشدر . آنژییوله لولونک بو صمیمیت حقنده نقل ایلدیکی فقره ، مختصر اولقله برابر ماهیت ممتازینی حائر ویک زیاده شایان استفاده در . (اوزون حسنک حیات و محارباتنه داتر معلومات مختصره) نامیله ایران سفری حقنده یازوب (ناویغاچونی نهویاچی) نامنده کی اثرک ایکنجی جلدنده راموزبو طرفدن نشر ایدیلن اثر قیمتداری ایله اساساً معروف اولان ژان ماری آنژییوله لولو ، فاتح سلطان محمدک بیوک اوغلی شهزاده مصطفانک

معیته مأمور اولمش وشهزاده مشارالیهك وقائی اوزرینه
استانبولدن مفارقت ایلشدی. اوزون حسن محارباتی حضرت
فاتحه ترجمه ایدرهك مشارالیهك فوق العاده تقدیراته مظهر
اولان زان ماری، سرای پادشاهیده زاقیل بلینی بی کورمش
اوللی که، اوزماندر وثاقنی جمع ایتمکه اشتغال ایلدیکی
وبوکون هنوز غیر مطبوع برحاله بولونان (ترکیه تاریخی)
ندم بلینی به عائد خاطر اندن ده بحث ایلشدر. ساده بر
اسلوبده یازیلوب نتایج تاریخیه به متعلق هر درلو تبعاتدن
معرا بولونان بوتاریخ، مؤلفک یا شادینی عصرده متعلق
اولقی اوزره کمال بیطرفی ایله نقل ایلدیکی وقایعی تتبع
ایچون بالخاصه شایان استفاده اولدینی کبی دور مذکورک
اشخاص ووقایعی ده اودورک ونیدک مأمورین سیاسی سی
طرفندن یازیلان مغایرات سیاسی به خاص بر صحت تقدیر،
بروضوح محاکمه ایله تعریف وتصویر ایلکده در.

زان ماری، فاتح سلطان محمدک اک پارلاق اوصافی
ذکر وتمداد ایلدکن صوکره بو اوصافی شایبه دار ایدن
ذمانمی ده کتم واخفا ایتیمش وزانتیل بلینی به قارش
ابراز ایلدیکی مخالفتک صمیانه و عالیجنابانه اولان جهتیرنی
کوستردکن صوکره فاتحک طبع شداند پرورانه سنه
دأرده برچوق مثالز ارسندن یالکنز ایکی مثالی کندی
تصدیق واعترافده اولوق اوزره ذکر ایدرک فاتحک
شدت طبعی مواخذه ایلشدر

ژان ماری ، ژانویل بلینینک مفارقتی حقیقه هیچ
 معلومات ویرمبور ؛ فقط مومی الیک شو سکوتی ، بو
 مفارقتک غایت طیبی برطاقم اسبابدن نشأت ایلدیکنی
 اختارایدہ بیلہ جک بر دلیل تشکیل ایلکده درہ . خصوصیلہ



ژانویل بلینی

حضرت فاتحک اوصردہ نہ مقصدہ منی اجرا ایلدیکی
 انجق کندیسنه معلوم اولالـ سفری بالذات اداره ایتک
 ایچون حاضر لقلردہ بولونمسی ، علی المجله وقوع بولان
 بومفارتک بتون اسبابنی ایضاح ایتہ مش اولسه ایدی ،

مومی اليهك بوسكوٽو ريدوانی طرفندن بيان اولونان
 اسبابی رده كفايت ايلردی .
 بوئرده فاتمك خلفی سلطان بايزيد ثانی ايله بايزيد
 ثانیك، برادری نهزاده جم ايله اولان مخصوصاتی اودرجه



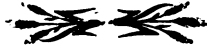
فاتح سلطان محمد (رسام بلینی نك)
 [هانری لایارك قوللكسیونندن]

مفصل بر صورتده یازاش و بو بابه او قدر فضله معلومات
 ویرلشدرکه ، بومعلوماتی بشقه برده بولمق غیر قابلدر .
 ایسته بونقطه نظر دن ژان ماری آنژییوله للونک (ترکیه
 تاریخچی) بالخاصه نشر اولونمه شایاندر . بو اثرک اون

آلتنجی عصرک نصف اخیرندن قالمه بر قویبہ سی پارس
 کتبخانہ ملیسنک یازمه آثار شعبہ سنده موجوددر
 زانتیل بلینینک استانبولده اقامتہ عائد وثائقہ بنده اورادہ
 تصادف ایلدیکم جہتلہ شمعی بہ قدر بیلنہ مین وقایبی
 یکیدن تنویر ایتمک ووندیک رسامک حیات تاریخیہ سنده
 میدان وضوحہ چیقارلسی فائده دن خالی اولیہ جق
 بر طاقم معلومات نافعہ اساسری ایله ایلمک وثائق
 میدانہ قویق فکریلہ بو اثری وجودہ کتیرمکی دوشوندم.
 ایشتہ اثرک سبب تحریری بوندن عبارتدر .

بلینینک بالذات ترسیم ایلدیکی بر لوحه دن ریدولفی
 طرفندن استخراج ایدیله رک (ماراویغلی دهل آرتہ -
 خوارق صنعت) نامندہ کی اثرده نشر اولونان رسام
 بلینینک تصویری ایله فاتحک رسام مشار ایله طرفندن
 اعمال اولونان مدالیہ سی ، باندوری طرفندن ترسیم اولونان
 (تہ نودوزستونی) نک ہیئت عمومیہ سی ، زانتیل بلینینک
 استانبولده اقامتی اثنا سنده ترسیم ایدرک (ریڈیش موزہ نوم) ده
 محفوظ بولونان ایکی رسمی ، موزہ توژیوو طرفندن
 رسم اولونان فاتح سلطان محمد تصویری ، کذا زانتیل
 بلینی طرفندن ترسیم اولونان فاتح سلطان محمد لوحه سنک
 اصلندن آلمہ شمشیر اوزرینہ محکوک بر تصویر ایله

مذکور لوحه نك صاحب سیر هانری لایارك مساعده سیله
لوحه نك اصلندن آلتان بر فطوغرافی بی ده متن اثره
علاوه ایتم . موسیو لایاره بوراده ده تجدید تشکرات
ایلم .



فایصلیٰ علیٰ سیدنا محمد و آلہ

(۱۴۷۹-۱۴۸۰)

۲۶ کانون ثانی ۱۴۷۹ تاریخندہ وندیک حکومتی
خارجیہ ناظری جیووانی داریو ، استانبولده فاتح
سلطان محمد خان ایله بر معاهده نامه امضا ایدیوردی .
بو معاهده نامه موجبیجه ، عثمانلی قوای عسکریه سنه
قارشلی اجرا ایلدیکی مقاومت خارق العاده ایله کندیسینی
تسلیمدن خلاص ایدهمین اشقودره شهری ایله اراضیسی
حضرت فاتحه تسلیم ایدیلبوردی . فقط بو تسلیم
نتیجه سنده وندیک جمهوریتک شرف و حیثیتی بنه
محافظه ایلمش ، عقد ایدیلمش شرائط صلاحیه به وندیک
جمهوریتک منافعنه موافق بعض ماده لر علاوه سی ده
تأمین اولونمشدی .

نیسانک اون آلتینسنده یکرمی کشتی قدر بر معیت
ایله وندیکه کلش بولونان عثمانلی سفیری ایله وندیک
حکمداری آره سنده اوسنه نک ۲۵ نیساننده ، سن مارق
یورطیسی کونی ، مطلعان بر صورتده عقد مصالحه

ایدلمشدی . اون آلتی سنه دوام ایدن مدهش برحربی
 متعاقب عقد اولونان بومصالحه ، وندیک جمهوریتی
 طرفندن فوق العاده برمسرتله تلتی ایدلمش ، فاتحک
 سفیری کجا احترام ایله استقبال اولومشدی . سفیر
 مومی الیه ، نیسانک اون سکرنجی کونی جیووانی موجه نیغو
 طرفندن قبول اولوندینی صروده ، حضرت فاتحک بلنه
 باغلا دینی ایجه قاشدن بر پارچه یی پادشاهی نامته تقدیم
 ایتمش وهرایکی حکمدار بیتنده مخالفت متقابله صمیانه
 حصوه کلسی ایچون بو قاشی کندیلرینک ده باغلامسنی
 احترام ایلشدی . عثمانلی سفیری وندیکده اقامت ایتدیکی
 مدتجه کرک حکومت و کرک اعیان طرفندن ثابت نازکانه
 احتراماته مظهر اولمشدی ؛ فقط بوکا مقابل ، پادشاه
 معظمک سفیرینه خاص اولان عظمتی ده ابرازدن اصلا
 خالی قالمشدی .

آغستوسک برنجی کونی حضرت فاتحک نامه هایوتتی
 حامل بر موسوی وندیکه کلمشدی . حضرت فاتح بو
 مکتوبنده انسان تصویری با عمده مامرای برسامک نزدیکه
 کوندرلسی وندیک حکومتدن طلب ایدیوروشه زاده لرندن
 برینک دو کونده بولونمسی ایچون وندیک حکمدارینی دعوت
 ایلوردی . وندیک حکمداری سرای شاهانه لرینه کلسی
 ایچون لطفاً ابدال بیوریلان دعوتدن طولایی حضرت

فاتحه تشكر ايدرك وظيفه سنك كثرتي حسييله بودعوته اجابت ايدمه ميه جكني بيان ايلش، استانبوله رسام اعزانه كلنجه مجلس خاس درحال زاتديل بلالينيك اعزانه قرار ويرمشدى .

صنايعك ، علوم وادبياتك مقتونى وهردرلو ارباب لياقت وعرفانك منورلافكار وعالى خصلت برحاميسى اولان فاتح سلطان محمدك سزاي حكمدارينه براياليان رسام جلب ايمسى بونكله ايكنجى دفعه اولارق واقع اوليوردى . حضرت فاتح ، يكرمى سنه اولده ضمت ترسيم ومداليه اعمالنده شهرت فوق العاده سنى طوئمش اولدينى ورونالى مشهورماته نو دوپاستيك سراينه جلبنى (ريميني) لى سيژيسموند ياندولف مالاته ستادن طلب ايتك ايچون اوزمانلر استانبوله بولونان ونديك خطبا سندن ژيرولامو ميشيه لى بي مأمورايلمشدى . سيژيسموند ياندولف مالانه ستا ، فاتح سلطان محمدك آرزوسنى درحال اجرا ايتمش روبر والتورييو طرفندن كندى نامه يازلمش اولان برتوصيه نامه ايله ماته نوده . پاستى بي حضرت فاتحه كوندرمىشى . روبر والتورييو ، (فن حرب) نامنده كى اترينك برنسخه سنى ده حضرت فاتحه تقديم ايدلك اوزره موسى ايله كوندرمىشى .

برتوصيه نامه نك فوق العاده احترامكارانه يازلمش اولدينى

استاد شهیرك آثارندده اكلایشله بیلیر ؛ فقط کندیسنگ
استانبولده اقامته دار هیچ بر وثیقه موجود اولدینی
کبی بوکا متعلق وثوق و محنتی حازر هیچ بر اثرده کوستر-
یله مز . واقعا فاتحک تریقوده طرفندن طبع ایدیلوب
پارس کتبخانه ملیسنگ مدالیه شعبه منده محفوظ و کوشدن
معمول فاتح سلطان محمد مدالیه سی مانه نوده یاستینگ
اثرینه کوره یاسلمشدر دیبه فوق العاده بر اعتماد ایله
ادعا اولونیور ایسه ده بو صرف فرضیاتدن عبارت اولوب
بونک غیر قابل اعتراض دلائل ایله اثبات ایدلسی اقتضا
ایدر . حال بوکه بو مهم مسئله نك حلنه مدار اولاییله جک
درجه ده زان تریقوده حقیقده هیچ بر وثیقه
بولوناماشدر .

زاتیل بلینی ده ورونالی ارقداشی درجه سنده
مظهر سهولت اولمش و استانبولده اقامتی اثناسنده بر
چوق اثر لر وجوده کتیر مشدر ؛ بو اثر لرک قسم اعظمی
یا قاب اولمش و یا محو ایدلمش ، فقط اک مهملری زمانمزه
قدر انتقال ایلشدرکه ، انلرده آتیده مفصلاً بحث
ایده جکمز فاتح سلطان محمد تصویری ایله مدالیه سیدر .
وندیک مجلس خاصی فاتح سلطان محمد خان طرفندن
اظهار اولونان آرزویه امتیلاً زاتیلی بلینی یی استانبوله
اعزام ایلکه قرار ویردیکی زمان ، مشارالیه بش سندن

سنة دن بری مجلس خاص سالوننك تعمیراتی وقسم اعظمی کاملاً بوزولش برحالدہ بولونان لوجہ لک تزییناتی ایله منفول بولونیوردی . بلینی چکدیکی مشقته ، صرف ایتدیکی زمانه مقابل ، صرف معیشتی تأمین ایتمک ایچون ده بو اداره سنده ایلك منحل قالاچق سمسارلق موقعی کندیسنه احاله اولونمق شرطیله بواوزون ایشلری درحال تمهد ایلشدی . بو وظیفه بلینی به ۶ رایه و ۲ عدم رایه مقابل ۱۲۶ رأی ایله اعضا اولونمشدی . بلینی طوز ناظر لرینک امرینه تابع اولاجق ، کندیسنه لزومی اولان بویارله مواد سائرینی بونار تدارک ایده جکلردی . مجلس خاصده بومذاکراه ۱ ایلول ۱۴۷۴ تاریخنده وقوعه کلشدی .

ینه مجلس خاصده ۲۱ ایلول تاریخنده وقوعه کان دیگر برمذاکره دده بویلك قرار ۲۹ رایه و ۲۱ عدم رایه مقابل ۳۱۹ رأی ایله همان عین طرزده تصدیق ایدلمش ، فقط یالکنز ژانقیل بلینینک بوایشی هیچ بر یومیه آلساق شرطیله درعهده ایتدیکی وبوکا مقابل احتیاجاتنک هر هانکی بر صورتله تهوینی مجلس خاصدن کمال محویتله استرحام ایلدیکی بیان اولونمشدی .

مجلس خاص بو طلبک درجه اباتی تسلیم ایتمش وایکنچی مضبوطه آتیده کی فقره بی علاوه ایلشدی : « هر ایشچینک

بر یومیه آلمسی معقول اولدیغندن مساعیسنه مکافات اولوق
اوزره (نون داقو) ده ایلک منحل اولاجق سمسارلق
موقعنک مجلس خاص قراری ایله وقید حیات شرطیله
مومی الیه احاله سنه وشاید بونی ناقض برقرار موجود



فاغ سلطان عمد

[قونستانزه طرفندن اعمال اولونان مدالیه در]

ایسه ، قرار مذکورک یالکز شمذیلک مفسوخ اولسنه
قرار ویرلشدز . « شان وشهرتی معلوم ودرایت و مهارتی
هر کسجه مسلم اولان بر صنعتکارک منافعدن بو درجه
آزاده برحاله کورونمی ، صنعتدن استحصال ایلیه جکی

منافع ماده‌ی بی قطعاً نظر اعتباره آلیان و صنعتدن بشقه
هیچ بر شیله مشغول اولمیان ژانویل بللینیک طبایع
میزه سنی ده اثباته مدار اولابیلیر . بللینی ، دها سوکره
استانبولدن مفارقتی انساننده علوطبعی اظهار ایتش
و آتیده کی معلوماتدن اکلاشیله جنی اوزره بونی فاتح
سلطان محمدده صوک درجه تقدیر ایلشدیر .

ژانویل بللینی در حال ایشه باشلامش ، اول امرده
بک اوزون سوره جک اولان طابلو تعمیراتی ایله مشغول
اولمشده ؛ بو تعمیرات ۱۴۷۹ سنه سنده فاتح سلطان محمدک
مکتوبی و ندیک حکم دارینه کلدیکی زمانلرختام بولمشدی ؛
سلطان محمد بو مکتوبنده « انسان رسمی یاقدمده ماهر
ای بی بر سامدن ماعدا » برهیکلتراش و برده تونج دوکه-
بیله جک بر صنعتکارک کوندرلمسی مصرانه طلب ایدیوردی .
وندیکک در سعادت سفیری و ندیک حکمدار لغنه
کوندردیکی مکتوبلرده ده حضرت فاتحک بو آرزوسنی
تأیید ایلشدی ؛ بونک ایچون ، مجلس خاص فاتحک بو
آرزوی مصرانه سنه ممکن اولدینی قدر سریع بر صورتده
جواب و یرمک آرزوسنده بولوندیغندن بویله برهیکلتر-
شک « سرعت ممکنه ایله » تحریرسنی (رازیونه وه چی)
ضابطاننه حواله ایلشدی . ضابطان مومی الیم ایسه-
بارطولومه نو نامنده برینی انتخاب ایلشردی . بارطولو-

مه‌تونك شمدي نامندن بشقه بر شيشی قالماشدر ؛ فقط مومی ایله اوزمانلر صنعتده بیسوک بر شهرت قازانمش اولمالی که ، وندیگده يك چوق مقدارده بولونان سائر رفقاسی آره‌سنده اك زیاده او ترجیح ایلمشدی . آرتق اوندن سوکره بونلرك عزیزمتی ایله اشتغال اولونمشدی ؛ فقط اول امرده ژانتیل بلینینک برینه برینی تعیین ایتمک لازم کلیوردی . آغستوسک ۲۹ نجی کونی مجلس خاص ، ژانتیل بلینینک مفارقتدن طولایي مذاکرات صالو - سنده کی رسملرك تعمیراتی نقصان قالمسنی آرزو ایتمدیکنندن بواشی برادری حقنده تصویب ایدیان شرایط تحتده اولوق اوزره جیووانی بلینی‌یه حواله ایلمشدی . فقط ژانتیل بلینینک ، غیبوتی انناسنده فونداقو سیمسارلنی وظیفه‌سنی محافظه ایده جکی ووندیکه عودتنده حکمدارک امری ایله ترك ایلدیکی ایشلره تکرار مباشرت ایلیه جکی ده درمیان اولونمشدی .

عزیمتلیزه متعلق شیلرك کافه‌سی حاضر لاینر حاضر - لانماز ، ژانتیل بلینی ایله رفقاسی ایلوک اوچنجی کونی رومانی ظاه‌رلرینک قبودانی ملشیور ترپوزانونک ظاه‌رینه راکب اولمشلردی . مومی ایله ، یولجیلردن هیچ برپاره آلامق ویه جکلرخی‌ده مجاناً ویرمک ایچون امرالمشدی ؛ بومصارف کندیسنه عودتده تأدیله ایلدیه - جکدی ؛ وفی الحقیقه تأدیله‌ده ایلمشدی .

زانتیل بلینی، آیک نهایتنه طوغری استانبوله متوجهاً حرکت ایلشدی ؛ بو باده ینه قطعی معلومات یوقدر .
 وبونارینخندن اعتبار آده موثوق هیچ بروئیفه موجود دکلدرد . بلینینک فاتح سلطان محمد نزدیکه اقامتی حقنده بعضی تفصیلاته دسترس اولوق ووندیکلی رسام ایله حکمدارذی حشمتی بیننده کی مناسباتک ماهیت خصوصیه سی تعیین ایلک ایچون ژان ماری آنژیوله للونک غیر مطبوع اثرندن بشقه المزده بروئیفه یوقدر .

ژان ماری آنژیوله للو ، فاتح سلطان محمدک بیوک اوغلی شهزاده مصطفانک معینه مأمور اولمش واوزون حسنه قارشلی اجرا ایدیلن ایران سفر لرنده مشارالیه ایله برابر بولومارق اوزون حسنک ترجمه حالنی ده یازمشدی .
 ۱۴۷۴ تاریخنده شهزاده مصطفانک قره مانده ، نیکده جوارنده کائن (بوز بازار جق) ده وفاتی اوزرینه ، آنژیوله للو حضرت فاتحک نظر تقدیر والتفاتنی جلب ایتمش اولدینی جهته هیچ شهه سز مشارالیه طرفندن چاغیر یله رق استانبوله عودت ایله مشدی .

آنژیوله للو ، زانتیل بلینی نی فاتح سلطان محمدک سراینده کورمش اولمالی که رسام مشارالیه حقنده بزه بر قاج سطرلق معلومات اعطا ایدیور ؛ فقط بومعلومات ، صفوت قلبیه سی ، حریت افکاری ، حیثیت وفدا کاریسی

اك مهم طبایعندن معدود اولان بو صنعتكارك تقدیر
 اخلاق و ماهیتی ایچون بیسوك بر قیمتی حائزدر .
 اوزمانلر الی اوج یاشنده بولنان ژانتیل بلینی دینج
 و ترانا و بتون قوه و سائطیه یه مالک بولونیوردی . مجاس
 خاص ، كرك برادری جیووانینك لیاقتی درجه سنده
 عالی اولیان مهارتی ابله ترسیم ایده جکی طابولوری ینه
 مکمل بر صورتده وجوده کتیره بیله جکنی تقدیر
 ایلدی بکندن و كرك باشقه بر سیدن طولای ژانتیل بلینی یی
 کندیسندن ایکی یاش کوچوك بولونان برادرینه ترجیح
 ایتمشدی .

في الحقیقه ایکی قاردهك استعداد صنعتكارانه سنده
 فوق العاده فرقلر موجوددی .

جیووانی اساساً خیالپرور اولوب تابلو اوزرنده
 کندی، مدرکات اخلاقیه سنك خیال دلاویزینی ترسیم
 ایدردی ؛ حتی موحی الیه تصور مریمده بیله اك زیاده
 آرزو ایدیلن مقصده واصل اولمش و کندیسیله معاصر
 رساملرك اك مشهورلری بو طابلودن اقتباس افکار
 ایلشردر . ژانتیل ایسه بالعکس پک زیاده حقیقیوندن
 ایدی ؛ طبیعت مینه و یاذرویحی تصویر ایتمکده کی تقدیر
 مادیمی ، برچوق اشخاصك هر برینه سیمای ذاتینسی
 ویرهك برچوق اشخاصی بر طابلوداخنده جمع ایتمکده کی

فن و اقتداری ، سیای بشری تصویر ایلمکده کی مهارت .
خارق العاده سی فاتح سلطان محمد کندیسنه یابدیرته جنی .
ایشاری کوزمکه اذ زیاده قابلیتلی بر رسام اولوق اوزره .
انی مجلس خاصک آتخابنه مظهر ایله مشدی .

زانتیل بلینی استانبوله مواصلتده وندیک سفیری .
واسطه سیله حضرت فاتحه تقدیم اولونمش ، فاتح سلطان
محمد ایسه مومی الیهی حسن صورتله قبول ایلمکی کبی .
استانبوله اقامت ایتمدیکی مدتیجه حقنده ده دائما آثار
حرمت ابدال ایله مشدر .

فوق العاده مهیم برحاله معلوم اولان شخصیتی .
واوصاف خارق العاده سی ایله برابر بعض نقائص ده جامع
اولان فاتح سلطان محمد حقنده نشر آثار ایدن مؤرخلردن
قسم اعظمنک حیاتی شو مناسبتله تصحیح ایتمک و فاتح
سلطان محمد ایله برابر ناشایان ویا حضرت فاتح حقنده
طوغری معلومات آلان و مشار البهک قیمت علویه
شخصیه سی ایله برابر دهاسنک مرتبه بلندی تصدیق
و اعترافده اصلا تردد ایتمین خصمانک ده بوبابده کی بیاناتی
ذکر ایتمک فائده دن خالی اولاماز . بونلردن بری قاردینال
بساریوندرکه ، قراز و محاکمه سندن شبهه اولونامیه جقلردن
بریزر ؛ زیرا بومشهو راهبک یکنه مشغولیت حیاتیه سی
اسلامله قارشی مدافعه صلیب ایتمکدن عبارت اولمشدر ؛

دیگری ده مؤرخ فرانچیزدرکه ، اوغلی فاتح سلطان محمد طرفدن مظهر توجه اولدقدن صکره تلف ایدلشددر ؛ فرانچیز ، بابالق و وطنپرورلك عداوتی وبتون آلام واکدارینی نظر دقتنه آلمهرق فاتح حقنده آتیده کی مطالعهده بولونیور: « سلطان محمد غایت فعال، هرشیده بر آتشباره ایدی ؛ ارباب لیاقت وکالی تقدیر ایدردی ؛ ذاتا کندیده بر ادیب ایدی . اسکندرکیر، اوکوست، قسطنطین وته نودوز کبی ذواتک حیاتی تدقیق ایدر ؛ آندری کچمک ، ساحه حکومتی آنلردن زیاده توسیع ایچون هردرلو وسائلی آرار ، متادیا تخری ایلردی . »

کذا پایا ایکنجی پی ده استانبول فاتحک ذی حیات و مجسم بر تصویرینی بر ایکی سطرله خلاصه ایلمکدهدر ؛ فقط (ناسیت) ک (جرمانیا) تاریخی یازدیغنی صرهده یابدینی کبی بابانکده بونی یازمقدن مقصدی ، دسائس سفلیه و منافع خسیسه ایله مشغول و مناقشات داخله ایله معلول اولغله برابر استابولک فتحی ، ایتالیاک وبتون ممالک غریبه نکهده فتحه بر اشارت و بر تهدید دائمی اولدیننی هنوز ادراک ایتیمور کبی کورونن ایتالیاک عالمی ایله خریستانلغک اقسام متباقیه سی ایچون بروسیله ارشاددن بشقه برشی دکلدی .

یورولوق بیلمز بر فعالیته مالک اولان فاتح سلطان

محمدك مدت جياننده اے زياده سو ديكي اوج شي واردى :
 حرب ، مطالعه ، و برده كنديسنك بك حقلى اولارق دوچار
 مؤاخذه ايدلسنه سببیت و یرن بعض افعال شدیدہ بی



عمانلی قادینی

[بریتیش موزہ ٹومده محفوظدر . ژانٹیل بلینی طرفندن ترسیم
 اولونمشدر .]

ایضاحه مدار اولان و کندیسنك بك زياده مجلوب اولد یغی
 اذواق ، یعنی عشق . فقط فاقحک طبایع شدیدہ سی ، بالخاصہ
 سپاندوژینو ایله موسى الیهک بیاناتنه استناد آ یازی یازان



صواق

[بریتیش موزه نومده محفوظدر . ژانتیل بللبنی طرفندن

ترسیم اولونشدر .]

بتون مؤرخلر طرفندن بک زیاده مبالغه ایدلشدرد ؛ بناءً علیه بونلره قارشى ژان ماری آنژییوله للونک بیساناتی اورته یه قویهرق انلر طرفندن نقل ایدیلن خیالپرورانه تصنیعاتی قیمت حقیقه لرینه تنزیل ایتمک اقتضا ایدر .

فاتحک حرص جنسکاورانه سی فتوحات بی نهایته سیله ثابتدر ؛ مطالعه یه عراقی ایسه مکتبلر تأسیس ایلمسی ، عثمانلی واجنبی علمایه معاشرلر تخصیص ایتیمی ، علو جنبانه مظهر اولان ارباب صنایع و معارفی تشویق و ترغیب ایلمسیله آشکاردر . از جمله قیله نف ، استانبول فتح اولوندقدن سوکره جیووانی قرینه ولورادن طول قالان قائم والده سی مان فره دینا دوریا ابله ایکی کریمه سنک اسیر اوله رق صائیلدیفتی خبر آلیر آلاماز فانخ سلطان محمد . بر مکتوبله برقصیده یازوب اسیرلرک اطلاقى استرحام ایله مشدر . سلطان محمد در حال اوچ قادینک بلا فدیته نجات صالیورملری امر ایتمش و بو اوچ قادین بالآخره (قندیه) یه چکلمشلردر .

فرا نچه زک تأمیناتنه کوره ، حد داننده تعلیم و تربیه سی فوق العاده مکمل اولان فانخ سلطان محمد ، بش لسان تکلم ایدر واکلاردی ؛ انلرده : ترکیه ، فارسى ، عربى ، روجه ولاتینجه ایدی . ترکیه لسان مادر زادی ایدی ؛ دهها موزون ودها آهنکدار اولان لسان فارسى بی ، بالذات

انشاد ایلدیکی اشعار ایچون استعمال ایلردی . فاتحک
 اوچنجی شهزاده سی بدبخت سلطان جم ، بالآخره بولسانده
 تنظیم اشعار ایشمدی ؛ سلطان جک دیوانی اسان فارسی
 اوزره یازیلان اشعارک لطفلرینی تشکیل ایدر . عربی ،
 لسان دینسی ایدی ؛ قرآن کریمی اکلامق ایچون عربی
 بیامک لازمدی . معلومدرکه ، فاتح سلطان محمد تخته
 جلوس ایتزدن اول فوق العاده حسیات دیندارانه یه
 مالکدی . روحه ولایتینجه ایسه ، هر نقطه سنی بالذات
 بیلمک واکلامق ایستدیکی ولایات مفتوحه نك اداره سی
 ومخبرات سیاسیة اجرایی ایچون کندیسنه فوق العاده
 لازمدی .

سلطان محمد ثانی ماہر برسیاسی اولدیغندن ممالک
 مفتوحه سنی محافظه ایتمک ایچون اہالی مغلوبه نك
 عادات قدیمه سنی بردنبرہ قالدیرمق وانلرہ جبراً تبدیل
 مذهب ایتمک موافق اولمہ جغنی اکلامشدی . بونک
 ایچون مشارالیه ہر درت سنہدہ بریکچیری اردوسی
 ایچون آلبینی کتجلردن ماعداء ، فتح اولونان ممالکک
 مختاریت وسربستی ادیانئدہ محافظہ یه اعتنا ایلردی .
 حضرت فاتح ادیان سائرہ پی دہ اہمیتلہ تلقی ایلردی ؛ حتی
 کندیسنک تصوفہ فرط تمایلی ، حقندہ بشقہ ظنلر

تولید ایلشیدی [۱] . فقط کندیبسی حکومتک پادشاه روحانی و جسمانیسی اولدیفتندن دین مین اسلامه مفتونیت فوق العادهسی واردی. فاتح سلطان محمد جامع لر تأسیس ایدرک انلری مدبذب بر صورتده ترین ایله مشدی. مشارالیه علمانی ، شیوخ و ائمهی التفاتنه مستغرق ایدر، هر سنه مکه مکرمه یه پک مبذول هدا یا ارساللردی . فاتح سلطان محمد، خاندان سلطنتی اره سنده استانبولده ایلک کتبخانه تأسیس ایدن بر پادشاهدر . « مشارالیه بورایه بیکرجه جلد اثر جمع ایش و تفسیر شریفه عاقد اولانلرینی تأسیسکردهسی اولان جوامعک هر برینه تقسیم ایلشیدی . بو اثرلرک قسم اعظمی مؤلفلرینک خط دستی ایله محرر اولوب جوامع مذکورهنک هر برینه مأمور معاملره بر مرجع تشکیل ایلکده ایدی . » [۲]

[۱] هامر ، جلد ۳ ، ص ۲۹۵

[۲] « ترکیه ده موجود ادیانک کافه سنه مخصوص کلیسالر بولنمنه مساعدده واردر . زیرا ترکلر ، ترک اصولنجه پادشاهنه کیسه فی اجبار ایتزلر ؛ هر کس ایستدیکی کی پادشاه بیلیر . ایشته ترکلری دائما عظمت و شوکت حالنده بولندیرانده بو نقطه در . زیرا ترکلر بر مملکتی فتح ایتکلری زمان او مملکتک اطاعت ایتسی آنلر ایچون کافیدر ؛ او مملکتدن ویرکو آلدقندن سکره اهلینک عاداتیله هیچ بروقت مقید اولمازلر، » آنژیوله لور ، ترکیه تاریخی .

حکومت وسیع‌سندۀ بولونان اجنیلر هانکی دین ایله
 متدین اولورلرسه اولسونلر دائماساوانا حایه اولونورلر
 وحتى دنیله بیلیرکه ، سائر ممالک خرسیتیانیده متمکن
 موسولردن دها عظیم برحریته مائل بولونورلردی .
 اوزمانلر ، فاتحک خرسیتیانلره فوق‌العاده آثار حمایتکارانه
 ابراز ایلدیکی بیلهدا اولنمشدی ؛ حتی سپاندوزینو ،
 حقیقت واحتمالاتی بستون تجاوز ایدرهک حضرت فاتحک
 ختام عمرینه طوغری تصاویر اعززه به احترام ایلدیکی
 وتصاویر مذکوره اوکنده دائماً لامبهر یاقدر دینغی
 تصدیق ایتمه مکه برابر روایت ایلکه قدر افسانه
 پرورلکی ایلری به واردیرمشدی . حقایق تاریخیه ، ذوق
 سلیمه کلیاً مفایر اولان بوبالغهرک اساسی ، فاتح سلطان
 محمدک استانبول بطریق جنادیوس ایله دساتیر دین
 عیسوی به دائر وقوع بولان مناظراتندن نشأت ایش
 اولسه کرکدر . بومناظرات ایسه آنجق فاتحک فکر
 تجسسنه واعتقادات شخصیه سی ایله اصول اداره حکومتک
 نتایجی ارانه ایدن افکار مسامحه کارانه سنه دلالت
 ایده بیلیر . حتی پایا ایکنجی پی ، خرسیتیانلغی وواقیزی
 قبول ایتدیکی تقدیرده کندیسنه غرب ایمبراطورلغی
 تکلیف ایتک ایچون فاتح سلطان محمد اوممهود
 مکتوبی یازدینی زمانده هیچ شبهه سز بوسکی افکار

خیالات پرورانہ یہ تابع اولشدر . فقط بوشاعر پایا ،
 وهم و خیالات عندیہ سنک بوشلغنی بالآخرہ کنندی دہ
 تجربہ ایتش — و سلطان محمدن بومکتوبہ جواب
 آلامیجہ — منسلی اولق ایچون اکا کنندیسی جواب
 اویدیرمغہ مجبور اولشدر [۱] .

فاتح سلطان محمد ، دینک احکام منیفہ سنہ
 فوق العادہ رعایت ایتکله برابر اذواق و احتراصاتی دہ
 فدا ایلزدی . حکومتک پایتخت جدیدندہ کی خوارقی
 کورر کورمز کنندیسنده حاصل اولان والی الابد پایدار
 قالان ذوق صنعتله سراپنہ تابلولر ، هیکلر ومدالیسہلر
 جمع ایدردی . فقط وفاتندہ یرینہ کچز ایکنجی
 شہزادہ سی سلطان بازید فوق العادہ متعصب اولدیفندن
 پدری طرفندن جمع اولونان تابلولرله سائر آثار صنعتی
 چارشیلرده صاندیرمشدی . اوزمان بونلرہپ آوروپالی

[۱] سلطان محمدک بوجواننامہ سی پایا ایکنجی پی نک
 مکتوبلری میانندہ مندرجدرہ حتی اودورده عثمانلیلرک اوروپادہ
 حصولہ کتیردکلری دہشت ہرکک اندیشہ سی موجب اولدیفندن
 بوکی مکتوبلر مکتبلرہ قدر انتقال ایلشدی ، بوخصوصدہ آل
 یازمہ سی ایکی وثیقہ واردرکہ بونلر فاتمندن پایاہ و پایادن فاتمہ
 کونڈویلن ایکی مکتوبدن عبارتدر . فقط بوایکی مکتوبدہ
 او زمانلر مکتبلرہدہ بویلہ بر موضوع اوزرینہ یازدیریلان ایکی
 مسودہ دن بشقہ برشی دکلدر .

تاجر لر طرفندن ساتین آلمش ، خرسیتیان ارباب
 حراقنك قولكسیونلری تزیین ایلشدن. از جمله بو کون
 سیر هازی لایارک النده بولان سلطان محمد ثانی تصویر
 استانبولدن چیقارلمش ووندیکده برانکلیرک اوغلی طرفندن
 وانتوری عائله سندن بر بوریج مقابلنده آلدقدن سوکره
 مومی الپندن ده ۱۸۵۶ سنه سنده غیر معلوم بر طاقم احوال دن
 سوکره بومشهور سیاح طرفندن ساتین آلمشدر. کرک
 اثر صنعت اولق و کرک بروئقه تصویر یه دن عبارت
 بولونمق اوزره فاتح سلطان محمدک ایکی نقطه نظر دن حائر
 قیمت اولان بو تصویر ، زمانزه قدر انتقال ایدن
 رسملرک اک موثوقیدر .

زانتیل بلینی فاتح سلطان محمدک متعدد دفعه لر یاغلی
 بو یارسمی وجوده کتیرمشدر ؛ بورسملردن برینی بول
 ژوو ساتین آلمش و (نهلوزیا و پروروم ایللوستریوم)
 نامنده کی اثرینک مختلف طبعلرنده بر قویبه سنی نشر ایلشدن .
 اصل تابلو یه کلنجه : بوتابلویا غائب اولمش و یا خود محو ایدلمشدر ؛
 زیرا ۱۸۲۵ سنه سنده لورد نورطویجه ، ره نو عائله سی
 طرفندن ساتیلان رسمک بوتابلو اولدیغنی قبول اتمک
 اصلا جائز اوله ماز ؛ چونکه بوتابلونک ونوقیتی مقتدر
 منقدر طرفندن صورت قطعیه ده تکذیب ایدلمشدر .
 کذا لایارک قولکسیوننده کی رسم ده (نهلوزیا) ده کی

رسمك اصلى دكلدر ؛ و بورسملر آره سنده هيچ برمناسبت
 يوقدر . حتى (نه لوزيا) ده كي رسم ايله (عثمانلى ايمپرا -
 طورلنى ومنشاسنك تاريخ عموميسى) ناميله ۱۶۰۰
 سنه سنده و نديكده طبع اولونان ائزده سانصووينو طرفدن
 بول زووه ايچون اعمال اولونان مداليه ده برندن بسبتون
 فرقليدر . (نه لوزيا) نك مختلف طبعلارنده فاتح سلطان
 محمد ، باشنده يوقارى طوغرى مدور برصاريق اولدينى
 حالده صاغدن صوله طوغرى ياندىن ارانه ايدلمشدر .
 بورسمد ، فاتح سلطان محمدك آره سنده ياقهسى دوريك ،
 كوكسى آچيق ، آلتدن دو كهملى چاكت كورونن توركلى
 برقتان واردر . صاغ النده ايسه صابنده كي ديكنلردن
 اكللاشلايدنه كوره برچيچك ، هيچ شهبه يوق بركل
 بولونيور ؛ صول قولى وجودينه طياتمش و بيلينه طوغرى
 بوكولش ، النده برسلاحك قبضه سنى طوتيوركي كورو -
 نيور . سپاسى سرتجه ، صقالى چوق ، بيقلرى اوزوندر .
 سانصووينونك مجموعه سنده ايسه بالمكس فاتح سلطان
 محمدك اوچ ربهى كوسترلمشدر ؛ باشنده حضرت فاتحك
 سرپوشلرده وقوعه كتيرديكى تعديلاته كوره يوقارى
 طوغرى اسطوانى برصاريق واردر ؛ صقالى ، بيقلرى
 كبي چوقدر . رسم ، اوموزلر حذا سندن اعتباراً كسيكدر .
 ۱۵۵۳ سنه سنده كيلبوم روويل طرفدن ليونده نشر

ایدیلن (پرومپ تو آریورم ایقونوم) ده محکوک بولونان



ته ئودوزستونك منظره عمومیه سی

سلطان محمد مدالیه سی ایسه هیئت عمومیه سی والبسه لرله

طرز ترتیبی جهت‌یله ژانقیل بلایینک تصویرینی آکدیوریور ایسه ده بومدالیه نك قطعه سی ثابت کوجولمش وشمشیری ایسه نسبه قبا حک ایدلش اولدیفندن بوخصوص صورت قطعه ده تصدیق اولوناماز . روویل ، قارئنه خطاباً یازدینی مقدمه ده ، مجموعه سنه قویدینی بورسملرک قطعاً موقوف اولدیفنی بیان ایدرک زمان ، سن والبد - مایله صنعتکارک مودانی وجوده کتیرمک ایچون آرزوق برهمت ابراز ایتمی بیتنده کی فرقلردن طولانی اکثریا عین شخصک تصویرنده مشاهده اولوناجق فرقلری ده ایضاح ایلشدر . ایشته ، (قرونولوژی قولله) نامیله علی العموم معلوم اولان اثرده برعصر صوکره نشرایدیلن مدالیه ، بومدالیه در . بوواسارک مجموعه سی ایچون ته نودوردوری طرفندن حک اولونان رسمه کلنجه ، بورسملک شمعی به قدر موجود رسملره هیچ برمناسبتی بو قدر . بورسملده یوز یاندن ، صولدن صاغه طوغر بدر ؛ باشنده بیوک بر صاریق ، ارقه سنده بو قاریده ذکر ییچن رسملرده کی کبی یقه سی ده ریک بر قفتان اواردر . کمال دقتله دوزه لیلین صقالی ، بیقلری کبی میذول ، برونی شاهینی ؛ سیامک هیئت عمومه یه سنده بر شدت حسن اولونیورسه ده ، عین زمانده غیر شخصی بر ماهیت ده حسن اولوندیفندن بو حال انسانی رسمک اویدورمه یاییلدیقته ذاهب ایدیور .

اگری بسقبوسی لادیسلاس بیرکه ر طرفدن زوزوف
 هاومره و بریلن ومومی الیه طرفندن ده (تاریخ دولت عثمانیه) ک
 ایتالیا نجه ترجمه سنک برنجی جلدینک باش طرفنده نشر
 اولونان رسمک وثوقیتی حتمده ده شبه وارد دره بورسده
 فاتح سلطان محمد صولدن صاغه طوغری یاندن تصویر
 ایدلمشدر . یوزنده ، اوست دوداغنده چقان خفیف بر
 بیقندن بشفه صقاله دلالت ایدر برشی بو قدر . بورسم ،
 البسه به متعلق نفر عاتدن ماعدا آره لرنده هیچ بر مناسبت
 موجود اولمیان بالاده مذکور رسم لرندن ده بستیون بشقه دره .
 ترکیه به متعلق آتاری و یا تاریخی موصور یا بمق
 ایچون اون آلتجی ، اون یدنجی و اون سک زنجی عصر لرده
 اییلان فاتح سلطان محمد رسم لرندن ده بر چوقلمرینی ذکر
 ایتمک قابل ایسده ، بوندن اساساً هیچ بر فائده حاصل
 اولاماز . مع مافیله ردوس محاصره سنه داتر موجود یازمه
 اثره نظراً وجوده کتیر بان (بیهز او بوسک تاریخی)
 نامنده کی اثرنده پ . بوهور طرفندن نشر اولوبان رسمی
 ذکر ایتمدن کجه به حکم ؛ بو یازمه اثر او زمانلر پاپانک
 خارجیه ناظری کیلوم قانورزون طرفندن ردوس
 شوالیه لیکنه تقدیم اولمش ووقتیله پارلمتو مدعی عمومیسی
 دوهار لایک کتبخانه سنده بولونیورکن ایوم پارس کتبخانه
 ملیسنه وضع ایدلمشدر . بورسم ، حقیقه غیر موافق

اولارق صرف خیالندن وجوده کتیرلمش اولدینی جهته
انجق خاطره قیلندن اولق اوزره ذکر ایدیه بیلیر .
کذا دوقلونک بر اتری ایچون برلینی (!) نک تابلوسته
نظراً زان دووورت طرفندن ۱۸۷۰ سنه سنده نشر
ایدیلن فاتح سلطان محمد تصویریه ده بوقیلدندر .

فاتح سلطان محمدک ژانتیل بلینیدن صوکرده یاغلی
بو یا رسمی یاییلمشدر . فلیپ قومنه، فاتح سلطان محمدک
عظمت و متانتله پیرایه دار بر تصویرینی کورمش اولدینی
(خاطرات) نده ذکر ایدرک دییورکه : «سلطان محمد
ضایت عاقل و شجیع ، اقوة فکریه و عقلیه سندن زیاده
شجاعتی استعمال ایدن بر پادشاهدر ... فاتح یکریمی اوچ
باشنده استانبولی فتح ایتشدر ... فاتحک بو یا شد، یاییلمش
بر رسمنی کوردم ؛ بورسمدن مشار الیهک افکار عالیه
صاحبی بر ذات اولدینی تماماً اکلاشیلور .» فلیپ دو پرغام ،
۱۴۷۶ سنه سنده و ندیکده نشر اولونان (سویله مانطوم
قرونیه قاروم) نامنده کی اثر نده سلطان محمدک یاغلی بو یا
بر تصویرندن بحث ایتکده در ؛ موخی الیهک بورسم حقتده
اعطا ایلدیکی معلومات مدققانه و واضحده دن ، لایارک
قولکسیوننده کی ژانتیل بلینیک رسمنی ایما ایتک ایستدیکی
آکلاشیلور . فلیپ دو پرغام فاتحدن بحث ایدرک دییورکه :
«فاتحک تصویرنی کندیسنه تماماً مشاهددر . فی الحقیقه فاتحک

کوردوشی غایت مهیب و مدهش، کوزلری و هابتلی، خصوصیه برینه باقدینی زمان باقدیشی یان ودهشلی ایدی . برونی، اورته طرفی کنیش اولدینی حالدہ دوداقلری اوزرینه مائل . جبههسی ضعیف ، یساقلری چقور، لونی پک حاری ، وجودی غایت متین و عصبی ، نیههسی غایت مقاومتلی ایدی . . . شو بیان اونتان طبایع ذاتی بلینی طرفندن ترسیم اولونان لوحیه فوق العاده توافق ایدیور ایسه ده بو باده . بلاقید حکم قطعی اعطاسنه مساعد بر وضوحی حائز دکلدردر . فاتح سلطان محمدک صاغلغنده و یا وقتندن بر قاج سنه سوکره بایلوب ایوم معلوم اولان سائر رسملرینه کلنجه ، بو رسملر هیچ بر ماهیت ونوقی حائز اولمیدن بونلر یالکز خاطرہ قییلندن اولوق اوزره ذکر ایدیله بیلیر . مثلاً بر این رسم قاینه سنده (أل غران تورقو) نامیسه محفوظ اولوب موسو لیجان طرفندن نشر ایدیلن رسم ، صوک بیزانس ایمپراطوری یدنجی ژان پاله تولوغک رسمندن بشقه بر شی دکلدردر ؛ ژان پاله تولوغک ویتوره بزانو طرفندن اعمال اولونان مدالیهسی معلومدر . موسیو ایجان دیور که : « غالب ایله مغلوب شو صورتله مبادلہ وظائف ایتیش اولیورلر . ایستالیلی حکاک ، جهالت صفوت پرورانهسی تأثیرله بیزانس ایمپراطورینی عثمانلی فاتحی ظن ایتیش و کندیسنه

نمونه اتخاذ ایله دینی مدالیه حفته بو مانلیلرک ویردیکی تعریفاتی
 ده عثمانیلر طرفدن ویریله بیله جک تعریفات کبی آکلایه -
 مامشدر. موسی ایله یالکز شونی بیلوردی که، رسمده کی
 شخص استانبولک حاکمی ایدی، بو شخصک ده سلطان
 محمد اولسی کندیسنجه طیبی ایدی. کذا هارتمان
 شه دل طرفدن وجوده کتیریلوب (قرونیقون
 نورنبرغ نزه) نامنده کی اترده ۱۴۹۳ سنه سنده طبع
 اولنان سلطان محمد ثانی تصویر ایله ۱۴۸۰ سنه لرینه
 طوغری آلمانیاده اعمال اولنان دیگر امضاسز برسمنده
 ینه زان پاله تولوغ مودل اتخاذ اولونمشدر. کذا آراس
 کتبخانه سنده فاتح سلطان محمدک اوچنجی شهزاده سی
 شهزاده جک ده بر تصویر و اردرکه، بورسک یادن
 کورونشی برلین موزه سنده کی سلطان محمد تصویرینه
 فوق العاده مشاهدرد. یالکز ساریتک شکلی بر از مختلف،
 صفالک و صاچلرک وضعی اولدجه متبدلدر. بکا اوبله
 کلیوزکه، آراس کتبخانه سی ایله برلین موزه سنده کی
 رسملرک ایکسی ده عین صنعتکارک اثر ضعیفدر؛ فقط
 سلطان جک تصویر یاننه یازیلان تعریفاتک اوصره ده
 یازیلوب ده اوصرکه یازلمدینه باقیایرسه، طرز تصویرده کی
 اسکیلکه برابر هر ایکی رسمک ده اون بشنجی عصر
 اواخرینه طوغری ترسیم اولوندینی اکلایلیر.

سلطان محمد کرک برحس تجسسکارانه به تابع اولدیغندن و کرک ژانتیل بلینیک حسیات و ظنپورانه سنی کمال نزا کتله تلطیف ایتمک ایستدیگندن اولمالی که مشارالیه دن مسقط رأسنکده برتابلوسنی ایسته مش و دها صوکرده کندیسنک رسمی ایسته مه به رک و بورس مک مشابهت فوق العاده سنی عادتاً خارقه عد ایلشدی . بلینی ، فاتح سلطان محمد ایچون سرای ارکان منه سنکده رسملرینی یامشدر . کذا فاتح سلطان محمد ، دوچار ضعف و متاعب اولان حواسنی ایقظ ایچون حظ آورانه رسملره محتاج اولدیغندن بلینی فاتحک خصوصی دائره لرینی تزیین ایچون بوکبی متعدد رسملرده وجوده کتیرمشدر .

فاتح سلطان محمد ، رسمی یابدینی کیمسه لره خطوط وجهیه سنی بلینیک نه درجه بردقت و صحتله ترسیم ایلدکنی اکلامق ایچون اکا بعضاً حسن و آنی کندیسنه خبر ویریلن کیمسه لریده کوندررایدی . سلطان محمد اولا رسمی سیر ایدر ، صوکره اصلرینی قوییه لريله مقاسه ایتمک ایچون مودلرلی جلب ایستدیرردی . برکون حضرت فاتح ، ژانتیل بلینی بی چاغیره رق : « سکا بردرویش کتیره جکلر ، انک برسمنی یاپ . » دیر . ژانتیل بلینی امر پادشاهی به درحال اطاعت ایدر ، رسمی اکمال ایدر ایتمز حضور پادشاهی به تقدیم ایلر . فاتح ، وقتيله بو

درویشك بدستانده بر صره اوستنه اوطوروب افعال
معلمه سی حقنده قصیده لر اوقودینغی ایشتمش، کندیسنه
خفياً خبر کوندروب صوصدیرمش، صوکره ده رسام
بلینی به درویشك بر رسمی یایدیرمق جانی ایسته مش ..
بلینی رسمی حضرت فاتحه تقدیم ایدنجه، فاتح رسمه
باقار وکال دقتله تماشاشا ایتدکن صوکره دیرکه :

— ژانتیل، بیلیرسك که حقیقتی سویله مک شرطیله
هر نه اولورسه اولسون سویله که مساعده ایشمدر ؛
سویله بقالم، شو آدم نیه بکزییور ؟

— شوکتپناه، مادامکه ذات شاهانه لرینه سرستجه
اداره افکار ایتکلکمه مساعده بیوریلور، او حالده
سویلیهیم، بنده کزک فکرجه بو آدم برمجوندر .
— پک طوغری . باق، علام جنت کوزلرندن

نصل بللی اولور .

— فقط شوکتآب، بزم طرفلرده ده بویله برطاقم
آدملر واردر که بر صره اوستنه اوطوروب رجال
مختلفه نك مدایحی اوقور طورلر؛ ذات شاهانه لری که
بودرجه علویسکز (زیرا اسکندرک بیله موفق اولامدینغی
فتوحانه نائل اولمشسکز) نفس شاهانه لرینک مدح
اولونمسی آرزو ایتیشکزخی متحیر ایدیور .
بونک اوزرینه فاتح شو جوابی ویرر :

— بو آدم فکرآ سالم اولسه ایدی ، طرفندن مدح اولونمئی آرزو ایدردم ؛ فقط برجنونک حقمده کی مدایحی هیچ بروقت آرزو ایتم .

بونک اوزرینه وندیکیکی رسام : « ذات شاهانه لری بودروشی لطفآ سائر درویشلره شیخ نصب بیورسهر . » دییه استرحاماتده بولونمش و سلطان محمدده ژانتیل بلینینک بو آرزوسنه موافقت ایشدر .

واسارینک روایته کوره ، ینه بر دفعه سلطان محمد ژانتیل بلینی یه کندی رسمنی ده یابوب یابهمیه جتی سؤال ایتمش . بلینی جواباً بونک پک قولای اولدینتی سویله مش . بر آینه قارشینده رسمنی یابوب بر قاج کون صوکره فاتحه کتیرمش . سلطان محمد بورسک فوق العاده بکزمه ییشه حیران اولمش و رسامک بویله برخارقه وجوده کتیرمه موق اولسنی سحره حمل ایشدر .

ژانتیل بلینی ، سلطان محمدک مخالصتی ایله مشرف و سرای اکابر رجالنک حمایه و معاونتنه مظهر اولارق وقتی سرایده ترسیم ایلدیکی رسملر واک شایان حیرت نمونه لرنی تماشا ایلدیکی ییزانس صنایعنی تدقیقه حصر ایلوردی . مثلاً ته نودوز ستونتی بو ائشاده ترسیم ایتمش و بورسم ژانتیل بلینی سایه سنده زمانمزه قدر انتقال ایشدر .

عورت بازارنده آرقادیوس طرفندن بنا اولونان بوستون ، یوز قرق قدم ارتفاعنده اولوب آرقادیوسک سیتله قارشى احراز ایله یکی مظفریتلری کوستر قبارتمه رسملره مزین اولدیغندن « تاریخی مستون » نامی آلمشدی . مرور زمان ایله بوزولارق حرکات ارضیه تأثیریه خرابه یوزطوتان بوستون ، ۱۶۹۵ سنه سنده هدم ایلمشدر . ژانتیل بلینیک ، آثار عتیقه والبسه نقطه نظرندن فوق العاده قیه تدار اولان رسملری اون یدنجی عصرده فرانسه یه انتقال ایلمشدر . پ . ۱۷۰۲ سنه تریه ، ۱۷۰۲ سنه سنده بو رسملری اون سکز لوحه اولارق حک ایتدیرمش و بورسملر اوتاریخدن اعتباراً متعدد دفعه لر طبع اولونمشدر . رسملرک اصللرینه کلنجه بونلرک نه اولدینی معلوم دکلدر .

روایت کوره بونلرک اصللری پارسده صنایع نفیسه کتبخانه ملیسنده محفوظ ایمش ؛ فقط بو معلومات طوغری دکلدر . بو کتبخانه ده یالکز اصللرک بر قوییه سی وارد ؛ و بو قوییه لرده اون آلتنجی عصرک اواخرنده ویا اون یدنجی عصرک بدایتده ترسیم ایلمشدر . اون آلتنجی عصره قدر چیقا بیلان بر قوییه ده لوور موزه - سنده بولونیورکه بونی ده رسم ایدن باتیستافراقتوردر . مؤرخ ژوزهف هامرک روایت کوره لوران

دومه دیچی استانبولک آنا ر عتیقه سنی رسم ایلکه ژانتیل بلینی بی مأمور ایتمش ایتمش؛ فقط عالم مؤلف، بومعلوماتی زه دن آلدیغنی مع التأسف ذکر ایتمور؛ حال بوکه لوران دومه دیچی ایله مشغول اولان مؤلفلرک آنا رنده بویله بر معلومات یوقدر. کذا لوران دومه دیچینک فلورانسه کتبخانه ملیسنده محفوظ اوراقی آرهنده ده بوکا داثر هیچ بر اماره به تصادف اولوناماز؛ مع مافیہ بو حال غیر ممکن ده عد ایدیله مز؛ زیرا، معلوم اولدینی اوزره، ژانتیل بلینی استانبولده بولوندینی انشاده آنطوان دومه دیچی ده حکومتی طرفدن مأموراً استانبولده بولونمقده ایدی.

پاززی حرکات اتفایه سندن ضوکره ژوایه ن دومه - دیچینک قاتلی برناردو باندینی ایتالیان مفاقت ایدرک استانبوله التجا ایلکه موفق اولمشدی. فاتح سلطان محمد، لوران دومه دیچی بی فوق العاده تقدیر ایلدیکندن اوزمان باندینی بی توفیق ایتدیرمش و فلورانسه حکومته بیان کیفیت ایدرک قاتل ایچون هر نه صورته آرزو ایدرلرسه تطبیق عدالت ایده جکنی بیان ایلمشدی - فلورانسه حکومتی بونک اوزرینه درحال بک اوغلنده مقیم قونسوسی لوره نچوقاردوچی به تحریرات کوندرمش وجهوریه قارشی اخیراً ابراز ایلدیکی آنا ر التفات

پرورانده دن طولای حضرت فاتحه غایت صیمی بر صورتده
 عرض تشکرات ایلمنی وذات پادشاهیلرینه عرض
 متتداری ایدرک قاتل حقنده ایجاب ایدن افکار و نیاتی
 بی-ان ایلك اوزره درحال خاکبای شاهانه به اعزام
 اولونه جق هیئت مخصوصه مک و رودینه قدر محبوسک
 محافظه سنی استرحام ایتمنی بیان ایلمشدی . ۱۱ تموز
 ۱۴۷۹ تاریخنده آنطونیو برناردی دومه دیچی دولت
 عثمانیه سفارته تعیین اولونمش و توظیف ایدلدیکی مأموریتی
 ایضا ایتمک ایچون او آیک ۱۴ نجی کونی فلورانسده دن
 حرکت ایلمشدی . آلمش اولدینی تعلیماتده ، حضور
 شاهانه به چیقیمی و مدیون شکرانی بولندینی الطاف
 لاتحصادن وبالخاصه ده آسایش عمومی بی اخلاص ایدن قاتل
 منفور برناردوباندینی بی توقیف و حبس ایتدیردکلرندن
 طولای جمهوریتک و فلورانسده خلقنک حسیات متتدارانه سنی
 عرض ایلمی خلاصه بیان ایدلشدی . مومی الیه ،
 حضرت فاتحنن متهمک تسلیمنی طلب ایده جک و قاتلی
 ممکن اولدینی قدر بر سرعته تحت الحفظ فلورانسده به
 کتیره جکدی . تعلیماتک قسم متباقیمی فلورانسده تاجرلرینه
 متعلقدی ؛ سفیر بوتاجرلر ایچون حضرت فاتحنک لطفنی
 استرحام ایلیه جکدی .
 آنطونیو برناردی دومه دیچی آغستوس اواسطنه

طوغری استانبوله کلدی . حضرت فاتح مومی الیهی
 التفاتکارانه بر صورتده قبول ایدرک کندیسنه محبوسی
 تسلیم ایتدی . سفیر تشرین ثانی نهایته قدر استانبوله
 قالدیندن بو واسطه ایله ایکی آی قدر ژانتیل بلینی یی
 کوره بیلدی . احتمال که آثار عتیقه یه مراقی هر کسجه
 مسلم اولان لوران دو مه دیچی ، وندیکلی رسامه بر شی
 سپارش ایلکه آنطونیوی مأمور ایتش ورسام بلینی ده
 تپوئودوز استونی مشارالیه ایچون ترسیم ایلشدی ؛ مع مافی
 بو صرف بر فرضیه دن عبارت اولوب شمدی یه قدر
 معلوم اولان هیچ بر وثیقه ایله ثابت اولماشدر . فقط
 ژانتیل بلینینک ده سائر رفقای کی کندی ذوق صنعتکارانه .
 سنی تلطیف ایچون کندیسنجه فائده لی کوردیکی آثار
 عتیقه نک قوییه لرینی آلدیقته و بالآخره تابلورینی وجوده
 کتیرمک ایچون ایشنه یارایه بیله جک بر چوق نه تودلرده
 بولوندینی کی بونی ده او صورتله یابدیقته قائل اولمق ده
 موافق اولمازی ؟ خصوصیه بو طرز تاویل ده ا زیاده
 اغلب احتمالدر ؛ زیرا وصیتنامه سنک بعض موادندن ده
 اکلاشلدینی و (ایتالیای شمالیده تاریخ صنعت ترسیم)
 نامنده کی اثر مؤلفزینک ده بیان ایلدکلری وجه ایله ژانتیل
 بلینینک محکوکات عتیقه یی طویلامق خصوصنده پدری
 یاقو بودن موروث ذوق نفائس پرورانه سی ده معلومدر .

آنطونیو برناردینی دومه دیچی ، زنجیر لره باغلی
 محبوس ایله برابر تشرین نانی او اخیرینه طوغری استانبولدن
 مفارقت ایتدی ؛ کانون اولک یدنجی کونی و ندیکه کلدی .
 یکریمی دردنده فلورانسیه عودت ایتدی . یکریمی سکزنده
 ایسه ، برنار دو باندینی جنایتی اعتراف ایدیور
 و قوماندانلق پنجره سنه آصیلمش بولونیوردی . ۱۴۸۰
 سنه سی مایسک اون برنده ده فلورانس حکمداری فاتح
 سلطان محمد بر تشکر نامه کوندریور و بوتشکر نامه ده ،
 حضرت فاتح باندینی بی تسلیم ایتکله ، دکل یالکز
 فلورانس خلقی ، حتی بتون عالم انسانی ممنون ایتمش
 بولوندیغی بیان ایلوردی .

بلینی به کلنجه ، او صرف حضرت فاتح ایچون
 چالیسیور ، فاتح ایسه رسام بلینی بی خصوصی دآره لرینی
 حظ آورانه رسملره تزیین ایتک ویا سرای ارکانک
 رسملرینی یابدیر مقله مشغول ایدیوردی ؛ اودر جه ده که ،
 آنژیوله لئونک روایت کوره ، سرایده بومشهور صنعتکارک
 چیره دست مهارتی اولارق یک چوق طابلو وجوده کلش
 بولونیوردی . رسام بلینی طبیعته تقلیداً ده بر چوق
 لوحه لر وجوده کتیرمش و سلطان محمدک بر چوق
 قرو کیلرینی آلمشدرکه ، و ندیکه عودتنده بو قرو کیلر ،
 بر چوق نسخهلری فطوغرافله ویا حک صورتیه نشر

اولونان مشهور مدالیه‌ی ترمیم ایتمک ایچون بک زیاده ایشنه یارامشدر.

فقط وقایع سیاسیہ ، رسام بللینیک اقامتی تنقیصه ووندیکه عودتی ترمیمه لزوم حاصل ایدیوردی .

مسیح پاشا ، ردوس آطه‌سنی ضبطه بیهوده یره سی غیرت ایلدکن صوکره شوالیه‌لرک قهرمانلنی قارشینسنده حرکات محاصره‌ی کمال محجوبیتله رفعه مجبور اولمش و ۹۰۰۰ کشتی تلفات براقه‌رق ۱۵۰،۰۰۰ یاره‌لی ایله برابر عودت ایلشدی (۱۸ اغستوس ۱۴۸۰) . مسیح پاشا ، خبرفلاکت وهزیمتی حضرت فاتحه بیان ایچون استانبوله کلش و بو هزیمتی باشی ایله تلافی ایده‌جکندن دوچار هراس اولمشدی . برکت ویرسین که ۱۱ اغستوسده کدک احمد پاشانک (اوپرانت) ی هجوم ایله ضبط ایتمی حضرت فاتحک حدت و غضبنی تسکین ایتمش ، حضرت فاتح مسیح پاشانک عزلی و کلیولی سنجاغنه نقل مأموریتی ایله اکتفا ایلشدی . فاتح سلطان محمد ، اردوسنک مغلوبیتدن دوچار حدت اولارق ردوس محاصره‌سنه بالذات مباشرت ایتمک ایستیور ، بونک ایچون ده اوچوز بیک کشیدن زیاده عسکر جمع ایدیور ، شهرک سورلرنده کچید آجق ایچون ترسانه‌لرنده خارق‌العاده جسامتمده طوبلر دوکدیر . سیوردی . احتمالکه ژانتیل بللینی بی وطننه کوندرمک

او زمان خاطرینہ کلدی . فاتح ، تشرین ناینک صوک
 کونلرینہ طوغری بلینی بی حضورینہ چاغیردی ، وندیکه
 کیتمنسه مساعده ایتدیکنی کندینسه سویلهدی . ایضای
 خدمت خصوصده کی غیرتی تقدیر ومهارت صنعتکارانه سنی
 غایت التفاتکارانه بر صورتده ثنا ایدرک کندینسه هر نه
 صورتله آرزو ایدرسه لطفده بولونه جغنی وعد ایتدی .
 ژانتیل بلینی متواضع اولدینی نسبتده حب منفعتدن ده
 اوزاق بولوندیغندن حضرت فاتحه تشکرا ایتدکن صوکره
 سناتو ایله وندیك حکمدارینہ بر توصیه نامه لطف ایتسی
 استرحام ایلدی . سلطان محمد ، بلینینک بو آرزوسنی
 درحال اسعاف وکندینسه غایت ذی قیمت هدیه لر اعطا
 ایدرک رخصت ویردی . بلینی به (بک) و (پالاته ن قوتی)
 عنوانی ویرمکله برابر صنعت عثمانی به کوره پایلمش
 ۲۵۰ نه کوتقلتنده بر آلتون کردنلک ده احسان ایتدی که ،
 بو کردنلک واسارینک زماننده وندیکه ژانتیل بلینینک
 وارثلری التده بولونیوردی .

بو اثناده ژانتیل بلینی ، لایارک قولکسیوننده کی او
 خارق العاده سلطان محمد تصویرینی بیترمک اوزره
 بولونیوردی .

بو رسمده سلطان محمدک اوج ربی کوسه ترلشدر .
 سلطان محمدک باشنده بر صاریق اولدینی کی کندینسه ده



فاتح سلطان محمد

[ژانتیل بلینی طرفندن اعمال اولونان مدالیه تک ایکی بوزی]

کاملاً صقالیدر . متن اترده کی فطوغرافی به نظراً حکم
 ایدیله جک اولورسه ، کوزلرینک فری براز صولقون ،
 بروزی بک شاهینی ، بناق کیکلری چیقق ، صیق بیقلری
 آغزینی تماماً اورتمش ، صقالی اوزون واوجی سیوری ،
 اکسه سی قالین ومتین ، سیاسنک هیئت عمومیه سنده
 علائم مرض نمایاندر . بورسم ، فاتحک وفاتندن آلتی
 آی اول یاپیلمشدر ؛ اوئاناده فاتح تقریس علتک شدتلی
 توبتلرندن مضطرب اولیور ، متین بنیه سی هر درلو
 متاعیدن ، مشغوايتلردن ، سوء استعمالدن ، قوای
 بیتابانه سی ایقاز ایچون آلدینی منهلردن متأثر بولونیوردی .
 دینله بیلیرکه ، سلطان محمد بو ائاناده یورغون و بیتاب بر
 انسان کیدی : اضطرابات جسمانیه سنه عزم و متاتی ایله
 غلبه ایدیوردی . قوای بدنیه سی دوچارضعف اولدقجه ،
 اجتراسات ذاتیه سی آرتیور کیدی . فقط آنی ابدیاً محکوم
 زوال ایتمک ایچون اوافق بر قضا کفایت ایده جکدی .
 غریبه بونی هرکس اکلامش ، حتی کندیسنک یاقینده
 ارتحال دار بقا ایده جکی بیله سویلنمشدی . دومنق
 راهبیلرندن جیووانی مانی : « ۱۸۴۰ سنه سنده فاتحک
 موافقیاتی کتدجه تناقص ایده جک و حتی کندیه سی ده
 یاقینده قرین فنا اولاجقدر . « دییه یازمش و فی الحقیقه
 بو استدالات آز بر زمان صوکره قوه دن فعله کلشد .

فاتحک رسمه شویله بر عطف نظر ایتک بوکا اصلا شبه
 براقاز. مع مافیة شوراسنی ده نظر اعتباره آمالیدرکه ، بو
 رسمک موسیو قروو ایله قالوا قازدل وسیرلایار طرفندن
 نشر ایدیلن قوییه سنک حاصل ایلدیکی تأثیر، عین رسمک
 فطوغرافینسه باقیلدینی زمان حاصل اولان تأثیردن بستیون
 بشقه در. ژانتیل بلینینک اصل تابلوسنی کورمدیکم جهته
 بورسمک فطوغرافینسنی ترجیح ایتمکه برابر فطوغرافی
 ایله حک بیننده ده اولدجه بر فرق موجود اولدیغنی
 سوویایه نیلیرم . فطوغرافیده صاریغک اسطوانی قسمنی
 زائل اولمشدر ؛ بیقه صقال بر برینه قاریشه رق آغز ایله
 چکینی کاملاً اورتمشدر. حکده چکه کاملاً صقالسزدر ؛
 بزون ایسه فاتحک آغزنده دیشلری قالمدیقندن چکیه
 پک زیاده یا قلاشمش کیدر ؛ یناقلر چوکمش ، یناق
 کیکلری چیقمش، کوز شدید النظر وکسکیندر ؛ فقط
 سیانک هیئت عمومیه سنده فطوغرافیده کندن زیاده بر
 علامت شدت وارددر . فطوغرافیده ایسه بو طبایع
 صحت کسب ملایمت ایتمش وهان زائل اولمش کیدر .
 رسمک صاغ وصول طرفنده استانبول، قونیه و طربزون
 ایمراطور لقلرینک اوچ تاجی، ین طرفلرده کی چارجوه ده
 ایسه ۲۵ تشرین ثانی ۱۴۸۰ تاریخی ایله ژانتیل بلینی
 طرفندن یازیلان یازی کورولور . هیچ شبهه یوق که

ژانتیل بلینی، استانبولده اقامتی اثناسنده وجوده کتیردیکی
آتارک ائک مکملی اولان بوسوک اثرینی فاتح طرفندن
حضوره قبول ایدلکدن صکره وعزیمتدن برقاچ کون
اول امضا ایتمشدر .

بناءً علیه ژانتیل بلینینک تسریع عودتی ائک زیاده
ردوس محاصره سی ایچون تصمیم ایلدیکی سفری بالذات
اداره ایتمک خصوصنده فاتح سلطان محمد طرفندن اختیار
اولونان آرزویه عطف ایتمک ایجاب ایدر؛ یوقسه فاتحک
وندیکلی رسامی سراینده اوزون مدت بولوندر مغله احکام
شریعتیه مغایر حرکت ایدوب اهلینک قیل و قالنی تزئیده
سیبیت ویره جکندن قورقدیقنه دائر واساری طرفندن سرد
ایدیلن اسبابه عطف ایتمک اصلاً طوغرو اولاماز. ژانتیل
بلینینک وندیکه اسباب عودتی حقنده اون یدنجی عصرده
ریدولفی طرفندن بیان اولونان سبب بوندن دها غریبدره
مومی الیهک بلینی حقنده یازمش اولدینی برفقردهه بیان
ایدیکنه کوره بر کون بلینی، بین الاسلام فوق العاده
حائز احترام اولان ژان باتیسنک قطع رأسنی مصور
تابلویی حضرت فاتحه تقدیم ایتمش؛ سلطان محمد تابلویی
تماشا ایتدکدن صوکره صنعتکارک مهارتی ثنا ایلش
ایسهده بونده برخطا ایتدیکنی وبوکئی حالدرده حصوله
کلن تقلصدن طولایی بیون بستیون غائب اولاجق یرده

باشك اوزرنده پك زياده چيقيق بر حالده قالمش اولديغى
 سويلش؛ بليني بوملاحظه يه قارشى دوچار حيرت اولونجه،
 سلطان محمد مطالعه سنك طوغرولغى اثبات ايچون اسرادن
 برينى كدير دوب رسامك قارشيسنده بيوتى اورديرمش،
 اوزمان بليني باش فى الحقيقه كوكده دن آريلير آيرماز
 بيونك در حال ايچرى چكلديكنى كورمش . حتى مؤافك
 علاوه مقال اينديكنه كوره زانتيل بليني بو حرکت
 ظالمانه دن دوچار دهشت اولمش وبويله بر حالك بركون
 كندى باشنده كله بيله جكندن قورقوب استانبولدن
 مفارقت ايچون هر درلو وسائطه مراجعت ايلش .
 بوروايت بسبتون احتمال خارجنده اولميه بيلير؛ زيرا
 قلمحك حيات بشره قطعياً اهميت ويرمديكى وطبايع
 شديده سى حقنده برچوق دليللر ابراز ايلديكى معلومدر.
 بونك ايچون فاتح سلطان محمده عطف اولونان بو حرکت
 جبارانه يي وولتهر، وكيون كبي، صورت قطعيه ده رد
 ايمه مكله برابر يالكز ريدولغى طرفندن بيان اولونان
 شو فقره ايله زنجير بند اسارت اولان پرومته نك بر آق
 بابا طرفندن پارچه لاند ينى مصور پارازيوس طرفندن
 ترسيم اولونان تابلو حقنده سه نهك طرفندن نقل ايديلن
 فقره ييننده كى مناسبتى اخطار ايدم جكم اوزمان ده
 رسام، حالت احتضارك صوك صفحاتى ده حقيقى بر

صورتده تصویر ایتمک ایچون اولهنتلی براسیر صاتین
 آلهرق اعدام ایلمشدی . فقط بولاتین محررینک تاریخ
 وقعه یی تحریف ایتمش اولسی حکایه نك صحتی کاملاً ازاله
 ایلمکده در . بونکه برابر میکل آتژده ، اودرجه متین
 برونیقه مه مستند اولماق اوزره ، ینه بویله بر حرکتله
 اتهام اولونمقده در . حال بوکه ریدولفیدن بر عصر اول
 ککش اولان واساری ، موسی الیه طرفدن نقل ایديلن
 بو فقره یه دائر هیچ بر ایماده بولونمیور . کذا فاتحک
 بتون احوال شدید سنی بر صفوت طفلانه ایله تعداد
 ایدن سیاندوزینو ایله فاتحک سراینده یاشایان ژان ماری
 آنژیوله لودده بوکا دائر هیچ بر فقره ذکر ایتمیور؛ حال
 بوکه ژان ماری فاتحک طبع شداند پرورانه-نی بلا تخفیف
 ذکر و تصویر ایتمدیکی جهتمله ژانتیل بللینی ایله فاتحسلطان
 محمدک مناسباتی حقنده ویردیکی تفصیلاتدن صکره طیبی بو
 حادثه دن ده بحث ایده جکدی . آنژیوله لوبو خصوصده یالاکز
 ایکی فقره ذکر ایدیورمکه ، بو فقره لری ذکر ایتمکی بنده
 مناسب کورییورم؛ زیرا بو ایکی فقره ، بوکون بیله صورت
 قطعیه ده رد اولونمیان بر خرافه یی کاملاً محو ایده بیله جک
 بر ماهیتی حائزدر . بو فقره لردن بری فاتحک فوق العاده
 سووب نهایت کندینه تارشلی اجرا ایلمدیکی تأثیرات مضره دن
 قورتولمق ایچون تلف ایتمدیکی جاریه یه ؛ دیکری ده

سپاندوژینونک قلمی سایه‌سندہ قانلی بر جنایت حائنه
 تحویل آیدن قاوون مسئله‌سنه عاقددر .
 بوافسانه‌لردن برنجیسی‌ک اول زاهد باندہ لولو طرفندن
 اشاعہ ایدیلشددر . باندہ للونک روایتہ کورہ فاتح سلطان
 محمد ، ایرمن نامندہ دلبر بر جاریہ‌نک عشق و جاذبہ سیلہ
 مسحور اولارق رخاوت ایچندہ مخمور خواب قالدیفندن
 جنکاوردلک و حکمدارلق و طائفی اہمال ایتمکہ مجبور
 اولور . بویلہ بر حرکتدن طولایی عصیانہ حاضر بولونان
 یکیکچریلرک قیل و قالی تسکین ایچون جاریہ بی یکیکچریلرک
 قارشیدنہ چاغیر بر ، قیزک لطافت خارق العادہ سنی تماشای
 ایچون آئی عربان بر حالہ کتیرتیر ، صوکرہ بر قادینک
 زنجیر بند اسارتی اولامیہ جغتہ یکیکچریلری اقتاع ایچون
 بر قلیجدہ قیزک باشی اوچورر . کیہ ، بو فقرہ حقندہ :
 « بر چوق کیہ سہلرک اقتباس ایلدیکی شوافسانہ بی اورتہ یہ
 قویان ماتہ نو باندہ للی ، زمانک حالی و بو فقرہ یہ ادخال
 ایلدیکی اشخاصک عنوان و مرآتہ بی اصلا نظر اعتبارہ
 آلمہرق بیوک بر خطا ایتمش اولدینی جہتلہ بوکا اصلا
 اعتماد اولوناماز . دیور . بو فقرہ بی آترییولہ للودہ ذکر
 اییدیور ؛ فقط باندہ للونک روایاتندہ یک شہہلی عد
 اولونہ جق درجہ دہ مضنع تصویراتی جامع اولان بو فاجعہ ،
 آترییولہ للونک روایاتندہ ہر درلو تصویرات مضنہ دن

آزاده بر حال کسب ایدرک فقره نك مبنی عیبه اولان فاتحک طابعنه ده فوق العاده موافق بر حس شدت اراده ایدیور. ژان ماری دیورکه : « سلطان محمدک سراینده بر چوق جاریه لر واردی ؛ بونلرک ایچنده اک دلبر بر جاریه واردی که فاتحک پک زیاده خوشنه کیدردی ؛ حتی او درجه ده که فاتح بوکا صوک درجه مجلوب اولیور ، بتون قواسنی ضایع ایدیوردی . اکتساب ایلدیکی موفقیاتدن دها عالی موفقیتلر احراز ایتک قابل ایکن بوسیدن طولانی انلری اهامل ایدیوردی. فاتح بوخطا . سنی آکلار آکلماز ، وجودنی اورته دن قالدیرمادجه نفوذندن اصلا قورتولامیه جنی بو قادیندن خلاص اولغه قرار ویردی. بر کون سرایه کلدی ، قادینله یالکز باشلرینه قالدقلری صروده خنچرینی چیقاره رق قادینی تلف ایتدی ؛ قادینی تلف ایدر ایتمز ، قلبنده اولیه بر اضطراب حس ایتدی که اوراده عادتا خسته کبی بی مجال قالدی. صوکره بتون کدرلری زائل اولدی ، بو قادینه قارشى حس ایلدیکی عشق و محبتنه شو صورتله غلبه ایتدی ... »

ژان ماری سوزینه شو صورتله دوام ایدیور :
 « فاتحک بر باعجه سی واردی ، بو باعجه دن فوق العاده
 حظ ایدردی : بورایه پک چوق شیلر ، واک زیاده ده قاوون

دیگدیرمشدی . قاوونلر اولمغه باشلادی بی زمان برکون
 باغچه کیتمش، بوراده برقاوون کورمش ، اکا کیمسه نک
 آل سورمه منی یکیچریلره تنیه ایلمشدی . فقط برقاچ
 کون سوکره ینه عین یکیچریلره باغچه کلدیکی زمان
 قاوونی بولامادی . قاوونی ایچلرندن کیمک ییدیکنی
 یکیچریلره صوردی؛ بونلر باغچه کندیسندن براز اول
 کلمشردی . یکیچریلرک هبسی ده قاوونی کندیلرینک اصلا
 یمدکلرینی سوبله دیلر . فاتح ایشی میدانه چیقارمغه قطعاً
 عزم ایتمدی : اولاً محافلرندن برینک قارتنی یاردیردی .
 برکت ویرسین قاوون بونک قارنندن چیقیدی ده ارقداشلیری
 قورتولدی . « ایشته [۱] کمال صفوتله نقل ایدیلن شوققره
 بدرجه به قدر احتماله قریب کبی کورونه رک فاتحک طبع
 شداند پرورانه سنه موافق کبی ظن اولونابیلیر . فقط عین
 فقره بی نقل ایدن سپاندوژینو بو افسانه بی یاغلا یوب باللا بهرق
 اودرجه مبالغه ایله یورکه ، حکایه بی بسبتون کیولنج
 واینانیلمیه جق برحاله کتیریور . حتی حضرت فاتحک ،
 ایچ اوغلانلرندن اون دردینک ده قارتنی یاردیره جفتی
 وقاوون صـ وکنجینک معده سنده ده ظهور ایتیه جک
 اولورسه ، سلطان محمدک معیتده بولونان اوچوز ایچ
 اوغلاننک ده عین فلاکنه دوچار اولاجتی سونلک

[۱] سپاندوژینو ، ص ۱۷۱

ایستہ میورمی ؟

بزینہ ژانٹیل بلینیہ کلہم : ژانٹیل بلینی، یوقاریده سو بلدیکمز وجہ ایله ، حضرت فاتحدن مساعده آلیر آلماز ۱۶۸۰ سنہ سنک صوک کونلرینہ طوغری استابولدن مفارقت ایتدی؛ کمال استراحتله یوجلیق ایتدکن صوکره وندیکه کلدی . بوراده غالهردن چیقمنسه انتظار ایدن برادری و «بتون شهر اها ایسی ، طرفندن غایت صمیمی بر صورتده استقبال ایدلدی . مأموریتی حقنده معلومات اعطاسی ایچون وندیک حکمداری ایله مجلس خاص طرفندن چاغیریریله رق وظیفه سنی حسن صورتله ایفا ایلدیکندن طولایی فوق العاده بر صورتده تبریک ایدلدی . وندیک حکومتی ژانٹیل بلینی حقنده سلطان محمد نامنه یازیلان مکتوبی ده نظر اعتباره آلارق مومی ایله ایکی یوز آلتون ممانش تخصیص ایتدی . وبومبلغ بلینی به اواخر عمرینه قدر تادیه ایدلدی .

ژانٹیل بلینی وندیکه عودتنده فاتح سلطان محمد مدالیه سنه باشلادی ویاخود بومدالیه بی اکال ایتدی . بومدالیه ایله لایارک قولکسیوننده کی رسم بیننده پک زیاده مشابہت واردر . تابلونک صاغ وصول طرفنده استانبول، قونیہ و طربزون حکومتلرینہ دلیل اولان اوچ تاج ، بوراده مدالیه نک ارقه طرفنده در . سیماه کلنجه : صقال

قیصه ، بیق آز و آغزنی قیامیه جق درجه دهه ، برون فوق العاده شاهینی ، چکه بیوک ، کوزلر کوچو کدر . سیانک هیئت عمومی سندن منوی و جسمانی برتعب نمایان اولدینی کبی تابلودن اکلاشلان علام ضعفده نمایان اولور . بورسم ، ژانتیل بلینینک فاتحی کوردیکی زمانلرده ، یعنی خسته ، بیتاب ، وقتدن اول اختیار - لامش ، دوچار اولاجنی موتک علامی سیاستده مشهود اولدینی بر زمانده کی رسمیدر . ژانتیل بلینیی مدالیه سنک تأییراتی ایله بر طولدی جیوانی و قوستازو طرفدن یاییلان سلطان محمد ثانی مدالیه لری ایسه بستون بشقه بر ماهیتی حائزدر . بومدالیه لک قیمت تصویریه لری پک آز دکسه ده ، صنعتکارلر مودلرینی کندی بدیعہ خیالیه لرینه کوره وجوده کتیرمشلر و فاتحی ، نامنک قوه خیالیه ده حاصل ایده جکی شکله کوره یعنی مظفر و ذی قوت بر پادشاه اولارق ارا نه ایلشلردر . ژانتیل بلینینک فوق العاده شایان دقت و هر خصوصده ذی قیمت اولان اثرنده ایسه ، بلینینک مهارتی ستون اوصاف و افخانه و صحت پرورانه سیله تجلی ایدرک مشارالیهی زماننک مدالیه مصورلری میاننده اک برنجی مرتبه یه ایصال ایلکده در . مدالیه ده موجود تعریفات ، حضرت فاتحک بلینیی بی نه کبی مراتبه تلطیف ایلدیکنی پک کوزلر کوستریبور .

ژانتیل بلینی فاتحك حقنده كى التفاتى ايله بحق افتخار ایدردى؛ كیهنك روایتہ كوره «فاتحك سخاوتى ذكر وتعداد ایتمكدن دأتما محظوظ اولوردى. » «حتى بوباده كى حسیاتى تاریخ وفاتى اولان ۱۵۰۱ (۱۵۰۷) سنه سنه قدر نشر و اعلان ایلشدر. » [۱] ژانتیل بلینی ، مجلس خاص ايله عقد ایلدیكى مقاله نامه موجبنجه دوقه سراینك مذاكرات سالوننده كى ایشلرینه باشلامش وپایا اوچنچى آلکساندر ايله امپراطور فرهدریق بارباروسه وندیک حکمدارینك هیئت سفارت اعزام ایلدیكنى تصویر ایتشدر. صوكره ، بوتابلونك آله استانبول سیاحتى محظراولمق اوزره ، فاتح سلطان محمدك كندیسنه نه عنوان اعطا ایلش اولدیغنى شو صورتله یازمشدر : « دولت عثمانیه دن شوالیه لك رتبه سنه نائل اولان بلینی ، بواترى معزز وطنه اهدا ایلشدر . »

برجهتدن حضرت فاتحك رسمى ايله مدالیه سی ، دیگر جهتدن ته ئودوز ستونك رسملى . . ایشته ژانتیل بلینینك استانبولده اقامتى انناسنده یابدیغى آناردن اك موثوق اولمق اوزره قالان بللى باشلى اوج اثر . بر زمانلر پول ژووك تصرفده بولونان رسمه كلنجه : بو رسم یا غائب ویا خود محو اولمشدر ؛ چونكه (نه لوجیا

و پروروم ایلوستریوم) ك مختلف طبع‌رنده بولونان رسم ایله لورد نورطویچك غاله‌ریسنده بولونان و ژانتیل بلینی‌یه حاند اولیان رسم بینده هیچ برمشابهت کوروله‌مز. مثلاً بوشینی‌نك روایتیه کوره و نديك سفیرینك فاتح سلطان محمد ثانینك صدر اعظمی ، قاضیسی و مفتیسی طرفندن صورت قبولتی مصور اولق اوزره (لوور) موزه‌سنده بولونان اولطیف وشایان دقت رسم ، شم‌دی‌یه قدره‌ب بوشینی‌نك افاده‌سنه عطفاً ژانتیل بلینی اسناد ایلمکده ای‌دی . فی‌الحقیقه ، رافائل دوفره‌نك استانبوله ساتین آلوب فرانسه‌یه کتیرمش اولدینی بو تابلویی بوشینی ژانتیل بلینی‌یه عطف ای‌درك مذکور تابلو حقتده پك زیاده تفصیلات و یرییور . حتی زمانمزه قدر دوام ای‌دن و ۱۸۷۷ سنه‌سنده السنه حاضره شرقیه مکتبی مدیر مقتدری موسیو شه‌فر سایه‌سنده وجوده کتیریلن معلوماته مستند اولق اوزره لوور موزه‌سنه مخصوص رسم قالوغنده تصحیح ای‌لمش اولان بوخطایی کیه‌ده تکرار ایتمشدر . فقط (ژان شه‌نونك سیاحتی) نامنده کی اترك باش طرفنده کی مدخلده موسیو شه‌فرك دیدیکی کبی « طرز معماری ، مناره‌لر ، دیوارلرده کی آرمه‌لر، خرما آغاچلری، سلطانك ومعیتی اکابرینك البسه و سرپوشی، حاصلی بتون قفرعات عارضیه بواسنادی بسبتون حکمسز

براقديره بيلير. ذاتاً رسم دقتله تدقيق ايديله جك اولورسه، بوكا هيچ شبهه قالماز. ايتاليان مکتبنك فهرستنده ٦٠ نومرو ايله مقيد اولان تابلو، تره ويزانك سلطان قانسو-غوري طرفندن حضوره قبولي ارانه ايدر؛ بوتابلوده قانسوغورينك صول طرفنده دواداري ايله امير كيبري بولونمقده در. ياغانينك خاطر اتنده اکتريا موضوع بحث اولان ترجمان کبير امير بونس ده سفيرك صاغ طرفنده آياقده طور مقده در. معلومدرکه تره ويزانك سلطان قانسو-غوري طرفندن (قاهره) ده رسم قبولي ١٥١٢ سنه سنده وقوعه ککش وزانتيل بليني ايسه ١٥٠٧ سنه سنده وفات ايتمش اولديغندن بوتابلونك بليني طرفندن يابلس اولسي کلياً حکمدن ساقط اولور. بو خصوصده بيان ايديله - بيله جك برشي وارسه اوده بوتابلونك ژانتيل بليني سلاکنه منسوب برشا کرد طرفندن ترسيم ايدلمش اولميسيدر. بوكا قناعت حاصل ايتک ايچون مذکور تابلوي، ژانتيل بليني نك صوك اثر لرندن اوليق اوزره (سنت مارقک اسکندريه ده نصايحي) ناميله ترسيم ايدوب ناتمام براقديني واليوم ميلانده (برهرا) موزه سنده تماشاولونان تابلو ايله مقايسه ايتک اقتضا ايدر. بنالرده، قياقنده، هيئت عموميه نك ترتيبنده موجود مناسبات فوق العاده بو خصوصده اصلا شبهه براقماز؛ فقط بوشيني طرفندن

واقع اولان بیاناتک شمدی به قدر تنقید ایدلمه مش اولسنه
حیرت اولونور . اول امرده ژانویل بلینی مصره هیچ
کیتمه مشدر ؛ چونکه مشارالیهک ترجمه حالی یازانلردن
هیچ برنده بوکا دأر معلومات یوقدر . فقط بوشهور
رسام ، طبیعته تقلیداً وجوده کتیریلن اک طوغری
رسملره کوره بویوک وسحر آمیز تابلوی ترسیم ایلشدرکه ،
بوتابلو قیمت فوق العاده صنعتکارانه سندن بستمه حقیقی
بر وثیقه اولاق فائده سنیده جامه در .

اسکی ییزانس ایمپراطورانی پایتختده کی اقامتک مهارت
صنعتکارانه سی اوزرینه نهدرلو بر تائیر اجرا ایتمش اولدیغنی
ندقیق ایتمک ویوم وفاتی تشکیل ایدن ۲۳ تموز ۱۵۰۷
تاریخنه قدر تمادی ایدن مسلك رسامانه سی اثناسنده
صنعتکاری تماماً تمقیب ایلمک ، ژانویل بلینیک حیات
خصوصیه سنک یالکنز برصنحه سنه دأر یازیلان بو اثرده
بالطبع ممکن اولاماز . بناءً علیه ژانویل بلینیک ترجمه
حالنده اک مظلم اولان نقطه لردن برینه قارنک نظر دقتنی
جلب ایدرک وندیگیکی رسامک هنوز اکال اولونمیان
ترجمه حال عمومیه سی ایچون استفاده دن خالی اولیه جق
بعض ملاحظات درمیان ایلمک بو بایده کافیدرظن ایدرم .

احمد رفيق

تاريخ صحيفتي

قهرمان نرلرئز — اهراره طوغرى — سليم اولك صنعت
غاليبي — مطولي كولرئز — سليمان قانونيك صوك سقرى —
ويانه هرئمتندن حوكره — مصطفى ثالث ويوك فرهدريق .
آروداده سلطان جم — قانونى سلطان سليهان وخرم سلطان —
هتان ثاينيك شهادى — كوسم سلطانك تدابير سياسيهسى —
سليم ثالث وفكرترقى .

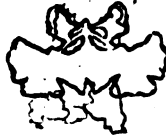
عصم نوردوس

۲۱۱

سليم نورهان

سليم نورهان

۱۹



استانبول — مطبعة احمد احسان

۱۳۲۵



مقدمه

تاریخ صحیفه لری، اردو مزك پارلاق و شرفلی کونلرینه،
 تاریخ مزك قانلی و انقلابی صحیفه لرینه دائر یازیلان مختلف
 مقاله لری احتوا ایدیور. بو مقاله لرك بر قسمنده،
 قلیجك قوتی ایله اکتساب شوکت ایدن بر متك مظفر
 و جنکاور اردوسی ایله حکمداری بینه کی ارتباط،
 دیگر قسمنده، وطنی دوچار پریشانی ایدن، ملتی
 ضرورت و سفالت ایچنده انقراضه طوغری سور و کله یین
 عناصر اضمحلال ایله آنلرك اسباب و تأثیراتی بینه کی
 مناسبات تحلیل و تشریح ایدلشدور.

تاریخ عثمانیده.. او ایله قانلی انقلابلر، طیف صحفه لری،
 ملال آور صحیفه لری واردرکه، بونلری عمیق بر نظرله
 تدقیق ایتمک، بو صفحاتی تواید ایدن اسباب سیاسییه
 و اجتماعییه ملنك بر منقبه حیات فلاکتی طرزنده تصور
 ایدرک نسل حاضرک نظر عبرت و اتباهی اوکنه وضع
 ایتمک تربیه و طرورانه نقطه نظرندن بیوک بر فائدییه
 جامعدر. تاریخه واقف اولیان بر ملت، موجودیت

ماضیه واجتماعیه سندن هیچ بر وقت خبردار اولاماز .
 وطنك مقدرات آتیه سنه اجرای تأثیر ایدن اسبابك
 اولیاتنه ، ملتك طبایع میزه سنه هیچ بر زمان افیاذ
 نظر ایده مز . آنی ماضینك سلسله ظلام آلودی آره .
 سندن حقایق سیاسیه ، وطنك دوچار اولدینی آلام
 متوالیه واقف اید . جك یكاه مشعل حقیقت ، تاریخ
 ملیدن بشقه بر شی دکلدر .

تاریخ عثمانیده بزه بو حقیقتلری اوکرده جك بك
 چوق وقعلر ، بك عبرت آمیز لوحلر موجوددر . بو
 الواح و وقایعی محاط اولدقلری سحائب طرفکیزیدن
 تجرید ایدرك صاف و عریان بر حقیقت تاریخیه شکلنده
 ساحه علانیه چیقارمق ، ملتك سوابق موجودیتنی تدقیق
 ایچون مهم بر درس انباه تشکیل ایدر . ایسته شوکوچوک
 اثری تشکیل ایدن مقالات متنوعه ، انک زیاده بو نقطه
 نظر دن قلمه آلمشدر .

۲۷ ایلول ، ۳۲۵

احمد رفیق



اردو پادشاہ

قہرمان نگر لیریز

ہر ملٹک بردور قہرمانیسی واردر۔ بودور قہرمانی،
ماتک ہنکامہ شبانہ تصادف ایتدیکی ایجون فطرت
مایدہ مکنوز بتون فضیلتلرک، بتون قہرمانلقلرک
ظہورینہ مدار اولور۔ دور تاریخیدن اول بدأ ایدن بو
صفحة موجودیت، ہر دواتدہ، ہر ملتدہ پک آز بر
زمان ایچندہ مبدل سکون اولدینی خالدہ عثمانلی ملتدہ
عصر لرجہ دوام ایتیش، سیف بدست جہاد اولہرق
اوروپا ساحہ لرینی عصر لرجہ طولاشان عثمانلیر قلیج لریلہ،
انتظام لریلہ، عسکر اکلریلہ جہانہ بر ملت مسلحہ
اولد قلرینی انبات ایلشدردر۔

ماضینک خاطرہ دورا دوری ایچندہ بر موکبہ ظفر،
بر سیل خروشان جلادت کبی اولانجہ سلطنت عسکرینہ۔
سیلہ کوزلر رمز اوکندہ درخشان اولان اردومزده اولیہ
خارق العادہ افعالہ، اولیہ شانلی فتوحاتہ تصادف ایدرزکہ،

ایشته ووافعالی اجرا ایدن، بوفتوحانی تأمین ایلین داهیلرم
 عثمانلیق نامنه خدمت ایدنلر، هپ اوقهرمان نفرلریمزدرد
 نفرک مرتبه قدری بیوکدر. نفر ملتک سینه حمیتی،
 وطنک آت مظفرتی، واسطه شان وشوکتیدرز. تاریخ
 مایمزدده اولیه شانلی عسکرلره، اولیه قهرمان نفرلره،
 تصادف اولتورکه، آنلرک بر حرکت مردانهسی، بر فعل
 مظفرانهسی بیوک بر محاربه نک نتیجه قطعیسی اوزرینه
 مهم بر تاثیر اجرا ایتیش، بیوک بر مظفرت، خارق العاده
 بر موفقیت درجه سنده صحیفه تاریخ عثمانیده ایدی بر شان
 حاست بر اقصدر.



عثمانلی تاریخی، قهرمان نفرلریمزدک فطرت شجیعانه
 سنی اثبات ایده جک بک بارلاق مثاللره مالیدر. تاریخ
 ملیمزه بر مقدمه شوکت بخش ایدن روم ایلییه مرور،
 سلیمان پاشا معیتده احیای ملت نامنه حرکت ایدن سکسان
 نفرک، سکسان دلاورک تشبث مردانه سندن بشقه بر
 شیمیدر؟ اولیه بر تشبث که، قوجه بر ملتک اقبال آیتینه
 بر فاتحه ظفر تشکیل ایتیش، اولیه بر تشبث که، داستان
 فتوحات ملته بر منظومه جلادت علاوه ایدرک عثمانلیلرک
 مرد و قهرمان شاعرلرنده:

روم ایلینه کچمشز . بز بر ایکی سال ایله
 همت مردان ایله ، غیبیدن ارسال ایله
 کوزلریز آچمشز ، احسن اعمال ایله

سانحه فکریه سنک ظهورینه مدار اولمشدر .

دور قهرمانیزک جزئی فاصله لرله اجرا ایدیلن اوقاق ،
 فقط ایلك قوه شباب ایله وقوعه کلن شانلی محاربه لرنده .
 بتون افراد ملت عین حسن غیرتله وظیفه عسکریه سنی
 ایفا ایتمش ، قهرمان نرلرک افعال جلادتی اردو افرادینک
 خروش بساتی آره سنده ظائب اولمشدر . فقط اردو .
 لریمزک موجودی نظام وانتظام ایله متناسب بر صورتده .
 تزاید ایدرک مختلف قطعه لر آیری آیری منطقه لرده ایفای
 وظیفه ایلكه مجبور اولور اولماز ، بو قطعه لرده طبعاً ،
 عزماً متین اولان عسکرلر بتون قهرمانقلری اظهار
 ایتمش ، بولندقیزی قطعه عسکریه یه شرف ویره جک
 فداکارقلر ابراز ایلمشدر .

تاریخ عسکری عثمانیده پارلاق بر نام ، اونودلماز
 بر شان براقان ایلك قهرمان ، فاتح اردوسنده سه لرجه
 خدمت ایدرک طبع مردانه سنی استانبول محاصره سنده
 اظهار ایدن اولوبادلی حسندر . حسن ، بر هجوم قولنده .
 بتون افراده نمونه امتثال اوله رق خلیج سورلرینی
 طاقتسوز بر غیرتله زورلامش ، آتیشلر ایخنده ، اوق

کردبادلری آره‌سنده ترك حیات ایلش ؛ فقط غیرت وحماستی ایله بتون ارقداشلرینی شوق و غیرت کتیره‌رك متین بر موقعك شانلی بر صورتده ضبطی تسهیل ایلشدر .
 فاتح اردوسنده بك چوق قهرمان نفرلر فضیلت شخصی‌لرینی ، غیرت عثمانی‌لرینی اظهار ایدرك اردومزه نافع خدمت‌لر ایضا ایلدک‌لری کبی ، چالديران ویردانیه غالبك شانلی اردوسنده .ینه بك چوق نفرلر فطرت عسکری‌لرینی اولانجه‌فضائلی ایله ابراز ایلشدر . سلطان سلیم بو کبی افراده دائماً مکافات ایدر ، آنلری نظره‌ التفاتی ، تشویقات متوالیه‌سیله تسریر ایلردی :

چالديران سفرندن اول ادرنه ده صیق صیق دیوان عالی انعماد ایدیور ، مذاکرات کج و قتلره قدر دوام ایلوردی . ینه برکون یاوزك ریاستی آلتده انعقاد ایدن بر دیوان‌عالیده بتون قوماندانلر یاوزی برطور تسلیمیتکارانه ایله دیکله‌دک‌لری ائشاده ، سلطان سلیم اللریله غضوبانه طوزلر آله‌رق :

— حرب ؟ حرب ! حرب ایتمک لازم .
 دییه باغیرمش ، انظار مهابتی اوکنده دمبسته خوف و حیرت اولان ارکان دولت هیچ بر جواب ویره‌مه .
 مشردی . یاوزك صدای جلادتی ، اطرافنده حکم فرما اولان سکون احترام ایچنده طنین انداز اولدیغی ائشاده

دیوان عالیده ایفای خدمت ایدن عبده نامنده بریکچری
نفری کمال حرمتله یاوزک آیاقلرینه قیامش :

— بادشاهم ! نه طور دسک ؟ اه اوغورکی آجیق ،
قلجکی کسکین ایتسون . بز کیتدیگ بره کیدر ، قالدیفک
برده قاپرز .

صورتنده اداره لسان ایشیدی ! فزک بوتسلیمیت
جنکاورانهسی یاوزی صوک درجه ممنون ایتش ، نفره
سلانیک سنجاغنی آرپهلق اوله رق احسان ایشیدی .

دور استیلا اردولرئزده متانت طبعی ، فضیلت
شخصیهسی ، افعال مردانهسیبه تمیز ایتش نرلر بولندیغی
کبی بیک تاریخلرندن صکره آوستریا ایچلرنده ، آق دکرلرده
آب و آتش ایچنده چارپیشان ، گاه سیاسی برخطانک تأثیر
مشومی ایله دوچار مغلوبیت ، گاه سنونمک بیلیمین بر
حسن قهرمانینک ، فطری برصنعت عسکرینهک تأثیرتله
نائل مظفریت اولان اردولرئزدهده انموذج فضیلت عد
اولنه بیله جک قهرمان نرلره تصادف اولنور .

۹۳۶ سنه سننده سلطان سلیمان قانونی اردوسنک
قداکار آقنجیلری ویانه سورلرته طایاندقنری ائشاده ،
دشمن طرفندن اسیرایدیلن بش عثمانلی نفری خارق العاده
برفضیلت عسکریه ابراز ایشلردی . بونفرلر ، ویانه
مدافعیندن بول باکیچ طرفندن اجرا ایدیلن خروچار

انسانده یا قالاتمشر، دشمن عسکرلری طرفدن لری باغلانارق شهره کتیرلمشلردی. بشی ده مدافعه هیئت موواجهه سنه کتیریلرک عثمانلی اردوسی حقیقده معلومات آلق ایچون استجواب ایتمشملر، فقط اردولرینک احوالی حقیقده دشمنه هیچ معلومات اعطا ایتمه مشلردی. آوستریالیلر، بوسکوت بسالتکارانه یه قارشی حدت وشد تلیزنی یکه میسه رک بوش عثمانلی قهرماننه لرنندن کلن مجازاتی اجرا ایله مشلر، تضییق ایتمشملر، تخویف ایله مشلر، فقط اردونک سلامتی اوغورنده فدای جان ایله مکی ترجیح ایدن بو قهرمانلر، فکر لرنده قطعیاً اصرار ایتمشلردی. آوستریالیلر بو حس بلند فداکاری یه قارشی ذیه قدر حسن تقدیر اظهار ایتمیه رک نهایت بوشانلی قهرمانلری ایپلرله باغلامشملر، بشی ه ظالمانه، غدرانه بر صورتده طوبه نهرنده بو غمشلردی.

۱۰۰۱ تاریخنده ابراهیم پاشانک ایلیک قنیزه محاصره سی انسانده دشمن باروتخانه سی آتله یین عثمانلی نفری ایله ۱۰۶۷ تاریخنده کوپرلی محمد پاشا تربیه سی ایله پرورده اوله رق برمرمی ایله بیوک بر موفقیت تأمین ایدن قره محمد، دور سکون و تشتمزک اک قهرمان عسکرلرنندن معدوددر. قنیزه قهرماننک سلامت عسکریه نامنه اظهار ایلدیکی استحقار موت نه درجه علوی بر فضیلت مردانه

ایسه ، ملتک فطرت عسکریه سنی بر حرکت ، بر حرکت
 وظیفه شاهانه سیله ابراز ایدن قره محمدک نشانیلقده کی
 مهارتی ده حب وظیفه وصنعت عسکری نقطه نظرندن
 اودرجه مبدل بر فضیلت عثمانیه در . قهرمان محمدک
 دقت واهتمامیه آتیلان بومرمی ، آمیرال موجه نیغو
 سفینه سی اوزرنده پاتلار پانلاماز ، صاری کده ان پاشانک
 فلاکت بحریه سنه قطعی بر خاتمه ویرلش ، وندیگ دونمسانده
 حاصل اولان خوف عمومی بوزجه آطه نك تخلیصنی تأمین
 ایلشدی .



تاریخ ملیمزده ابدی ناملر اراقان قهرمانلرک ، قهرمان
 نفرلرک افعال مهیبه جلادتی ده اثبات ایدیورکه ، نفرک
 فضیلت شخصییه سی ، حسن کزین اطاعتی ، عزم متین
 وجلادتی ، ملتک تأمین سلامت ومظفرتی ایچون بیوک
 برهمیتی حازدر . نفر ، جسم ملتک بر جزؤ مبدلی ،
 دولتک برمدافع شان وشوکتیدر . وظیفه مقدسه عسکریه ،
 نقرده حب صنعت ، میل فداکاری ، فراغت نفس ،
 حب ملی کی اوصاف مبدله نك اساسلی بر صورتده
 موجود بولنسنه لزوم حاصل ایدیور . بوده انجق وطنه
 محبت ، وطک سادات وسلامتی نامنه اجرا ایدیله جک
 کانه وظایفده عظیم برحسن اطاعتله تأمین ایدیله بیلیر .

وطن محبتی ملتک عروق نیرت وحمیتی تحریک ایدہ جک، اردونک شوق جنسکا وراہ سنی تزید ایلہ جک یکانہ عصر معنویدر۔ بو عصر معنوی عثمانلی ملنک فطرت عسکر بہ سنہ اولیہ برفیض، اولہ بر قوہ نامیہ حیات بخش ایلشدر کہ، بتون مظفریتلریمز بو حس نجیب ایلہ مرہوط قلبلرک غیرت وفعالیتی، بتون موقیتلریمز بو واسطہ محرکہ نک سائقہ طاقت بر اندازیلہ اویتایان قوللرک شدت و متانی سایہ سنده احراز ایدلشد۔ عثمانلی قوماندانلرینک، عثمانلی اردوسنی تشکیل ایدن قہرمان نفلرک اطاعتی، امری طرفدن ویریلن امرہ در حال اقیادی سایہ سنده احراز اولان بومظفریتلر، صحیفہ تاریخ مدیتدہ زوال ناپذیر برعکس سرمندی بر اقامتدر۔

لئون قاہون، یاوز سلطان سلیم دورینہ عائد بر حکایہ تاریخیہ دہ :

« استانبولک فتحندن لہ پانت میدان محار بہ سنہ کلنجیہ قدر، عثمانیلر مغلوب اولماز صفتیلہ شہرت قازا عشلردر۔ »

صورتندہ بیان حسیات ایلدیکی کبی، آمیرال ژوریبیہ دولای غراویہ رده دور سلیمان قانونی بہ دائر یازدینی بر اثر تاریخیہ دہ :

« عثمانیلر و تیبہ بو کولکی حالتہ دکلدیلر ۔ هرکسک الندہ

بر شکار ، راست کلنک تعرضنه معروض بر ملت دکلردی .
 ترکر ، دور سلیمان قانونیده شوکت عسکریه لرله دنیایی
 برتعشردی . بلل غیر مسلمه تک بتون قوتلری بر یره کلسه ،
 عثمانلی دونمسانه ممکن دکل قارشی طورامازدی . پره وزه محاربه
 بحر به سی شوکت عثمانیه تک نقطه بلند کالی تشکیل ایدر .

طرزنده عثمانیلرک فطرت عسکریه لرینی تصدیق

ایدیور .

بو فطرت بو کون ینه باقیدر . بو فطرت بو کون ینه
 حر اردومزی ، استبدادک مظلم بلوطلرینی سونکو-
 لرینک مشعشع پارلتیلرله تاراج ایدن قهرمان اردومزی
 پاک ودرخشان ناصیه سی ، سزه لرجه قهر واستبداده قارشی
 طوران سینه متین حمیتی ایله انظار مللده اعلا و احیا
 ایده جکدر . فقط بو مقصدی ، بوامل مجمل وممیزی
 تأمین ایچون یکانه چاره : حسن اطاعتله پرورده نقرلر
 یتشدیرمک ، اردونک بو قیمتدار ، صاف ، تزیه جزؤلرینی
 بر کتله آهنین حمیت حالنه کله جک بر مرتبه یه ایصال
 ایتمک ، تاریخ ملیه زک پارلاق وشانلی صحیفه لرینی ، قهرمان
 نقرلریمزک پارلاق فضیله لرینی آنلرک صاف و پاک قلبلرینه
 نقش ایتمک ، عثمانلی ملتی ، عثمانلی سنجاغی ایچون قاننک
 صوک طامله سنی آقیمق حسنی آنلره تمامیه تلقین ایلمکدن
 عبارتدر .

ایشته او زمان ، فاتحلرک ، یاوزلرک حر وقهرمان

احفادی ، یکرمنچی عسک شعشعہ مدینتی اورتہ سندہ دہ
سوابق شوکت مزہ متناسب شانلی بر مدینت عسکرپہ
وجودہ کتیرہ جکلر ، متین بر قلب ، کسکین بر قلیجلہ
عثمانلی وطنی ، عثمانلی طورراغنی هر زمان مدافہ
ایدہ بیله جکلر در .



اهراملره طوغری ...

سلطان سلیم ، مرج دابق میدان محاربه سنده قطعی
و پارلاق بر مظفریت احراز ایله مشدی . اردو ، بوشانلی
مظفریتک تأیر یله شاهه کیریور ، سلطان سلیم یکی
مظفریتلر ، استیلا کارانه هوقیتلر احراز ایتمک ایچون
سوق الجیش تدایری اتخا ایدیوردی .

سلطان سلیم ، مصره ، اهراملره طوغری اجرا
ایده جکی سفرك بوتون مشکلاتی ، بی نهاییه چوللرک
بوتون مزاجنی ، حیات فرسا یورغونقلق ریخده نظر دقته
آمشدی . بر طرفدن متین براس الحركات تأیس ایتمک
ایچون اردونک ساحه حرکاتی تماماً ضبط ایدیور ،
دیگر طرفدن مظفر اردونک ارزاقی ، صوبی ، ذخیره سی
یر فعالیت عصیه ایله ذوله لره تحمیل اولونیوردی . سلطان
سلیم ، سطوتلی اردوسیه قطیه چولنک آشین افقلرینه
طوغری حرکه باشلادیفی زمان ، بوتربیات تما آتخا
ایداش ، سنان پاشا غزده پارلاق واساسلی بر مظفریت
احراز ایله مشدی .

سلطان سلیم اردوسی چوله داخل اولدینی زمان
 افرادده برتعب و کسالت حصوله کلمکه باشلامشدی .
 بر چوق اردولرک حرکات استیلاکارانه سنه مانع اولان
 بو قوملی سحرالر ، اردونک قوه منسوبه-نی کسر ایدیور ،
 نسیات و متبانتی خللدار ایلوردی . افقک دنلواز ،
 فیروزه نک سباسبله برتماس آتشین ساطل ایدن بوچول ،
 اوافق برضربه ریاح ایله عظیم بردریای خروشان حالتده
 کلیور ، اشمه شمس آتنده کوزلر قاشدیران بوسفحت
 آتشین ، وصولی محال برامل دوزا دور کچی اولانجه
 وسعتیله امتداد ایدیوردی . بعضاً ، جریان وزانی
 اوزرنده بحر سفیدک مائی طالع لرندن بشقه برمانعه به
 تصادف ایتمین باد صرصر ، بودریای ریک اوزرنده
 قاصیرعه لر پیدا ایدیور . . اوزمان کوزلر قاپانیور ،
 بتون اعصاب بوغوجی ، طاقت فریب بریبوست ایچنده
 قاپوردی .

سلطان سلیم اردوسی بوچول اورته سنده آلی یشیلی
 بایراقلری ، ضیای شمسه قارشی پارلایان مہرراقلی ،
 اردویی برمشی لاقیدانه ایله تمقیب ایدن دوه لری ایله
 آهسته آهسته ایلرله یور ، نشوه دلاویز ظفر آنلرہ
 بتون مشکلاتی ، بتون مناعی برشوق دیندارانه ایچنده
 اقتحام ایندیریوردی .

سلطان سلیم ، نابولئونك اون بش بیک کشیک
 براردو ایله یکریمی کونده قطع ایتدیکی بوچولی ، آلتش
 بیک کشیک براردو ایله اون کونده قطع ایتش ، صالحه
 جوارینه طوغری امین و قطعی بر یوروشله ایله مک
 باشلامشدی . سلطان سلیم اردونك حرکاتی تأمین
 ایچون اطرافه جاسوسلر کوندرینیور ، دشمن اردوسی
 حقدنه قطعی ومهم معلومات آلیوردی . بو خبرلردن ،
 طومانباک اللی بیک کشیک براردو ایله عادلّه جوارنده
 بولوندیغی آکلاشیلوردی . فی الحقیقه طومانباک ، سلطان
 سلیم اردونك تقرب ایتدیکنی خبر آیر آماز ، اردونك
 تعقیب ایتدیکی یول جوارنده سپرلر انشا ایتدیرمش ،
 بتون سپرلری قاهره دن کتیردیکی طویلرله تجهیز ایدرک
 سلطان سلیمک ورودینه انتظار ایله مشدی .

سلطان سلیم بوتزیبانی بوتون فرعاتیله خبر
 آلمشدی . دشمنک هر دلو حرکاتندن خبردار اولان
 بو قهرمان ، طومانباک اردوسنه قارشى جهه دن اجرا
 ایدیله جک هجومک فوق الماده مشکل اولاجقنى دوشونیور ،
 افرادی کیتلی تلفاته دوچار ایتمهک ، دشمنک قوه
 معنویه سنی کسر ایتک ایچون خصمه صاغ جناح کریسندن
 برچویره حرکتی اجراسنی موافق کورویوردی .
 سلطان سلیم بو حرکتی اجرایه تماماً قرار ویرمش .

سنان پاشای صاغ جناحه ، یونس پاشای صول جناحه
تعیین ایله دکن سوکره برکه الحاجدن جبل مقطمه
طوغری ایلیله مکه باشلامدی. سلطان سایم بو حرکتی
کیجه این اجرا ایدیور ، شفق سوکره که باشلار باشلاماز
دشمنک صاغ جناحی کریسندن شدتلی بر هجوم حرکتی
اجراسه مباشرت ! یلیوردی .

سلطان سلیمک خصمه صاغ جناح کریسندن تعرضی ،
دشمنک جهه ایلیسه یز لشدیردیکی طوپلردن استفاده
ایتمسه مانع اولیوردی . یالکز صاغ جناحه کی طوپلرک
بر قسمی محاربه میداتی کشف دو مانلر ، مدھش کورولتیلر
ایچده براقور ، بو کشف دو مانلر آره سنده قلیج و مزراق
پارلتیلری ، طوپ و تفنک آتشاری منظور اولیوردی .
اورته ده ، صول جناح ایله مرکز قطعاتی بر برینی پارچه
لارجه سنه تعرض ایدیور ، سواریلرک قلیج شاقیردیلری ،
زرھلرک شدتلی چاریشمه لری ، هر ایکی طرفک سنامه
خراش ، خشیت آور صدالری سحرک سکون بی نهاییسی
ایچنده طنین انداز اولیوردی .

محاربه نك بودھشتلی ، آتشی هنکامنده سنان پاشانک
فعالیتی بوتون محاربه یه حاکم اولیوردی . سنان پاشا ،
دشمنک صول جناحی شدتلی بر هجوم ایله یارمش ، آتشلر ،
دومانلر ایچنده ظفر خارقه لری ابراز ایدیوردی . پاشا ،

النده کی قیلیجی هوایه طوغری قالدیره رق نظقلر ایراد
ایدیور : « آرسلانلرم ، قهرمانلرم ! پادشاه اوغورنده
جان ویرمک سرمایه افتخاریمز ، قیاج یوزندن دوغمه مک
یکانه کارمزد ! » دییوردی . اوزمان عسکر پوموثر ،
قهرمانانه سوزلردن غلبانه کلیور ، دشمن اوزرینه بتون
موجودیتیه آتیلور ، ووریور ، وورولور ، قانتک
صونک دامله سنی آقیدنجیه قدر آتشلر ایچنده فدای جان
ایدیوردی .

سنان پاشا بونکله ده اکتفا ایتمیوردی . توزبلوطلری
ایچنده ، طوپ وباروت دومانلری آره سنده جوال و بو
قلمون برکته آهین کبی حرکت ایدن دشمن صفلرینه
طوغری آتی سورمش ، تاریخ مظفریات عثمانیه ده پارلاق
برنوئه قهرمانی براقمه غیرت ایلوردی . سنان پاشانک
بوتعرضی دشمنک بوتون مقاومتی صارصیور ، جانبرد
غزالی سنان پاشایه طوغری کوچوک برقطه ایله
ایرلیوردی . سنان پاشا ایله جانبرد غزالینک مصادمه سی
حقیقه شدتلی اولمشدی : قلیج شاقیردی لری ، اه اه
آوازه لریله برقات دها کسب دهشت ایدن بومبارزه ،
خونریزانه بر صورتده دوام ایدیور ، سنان پاشا احراز
مظفریت ایچون بوتون غیرتتی صرف ایدیور ، فقط
حال پیرانه سی دها زیاده قوت صرف ایتمسه مساعده

ایتموردی . سینه مجروحندن آقان قانلر ، وجودنده بر
بی تابی ، تحملا سوز حصوله کتیردیکی حالده سنان پاشا
متصل چاریشیور ، افراد ایله برابر وظیفه حیتی ، ایجابات
وطنپرورانه بی ایفا ایدیوردی .

سنان پاشانک حال بیتابانه سی سلطان سلیمک نظر دقتی
جلب ایتمش ، سلطان سلیم بوبونوک قهرمانک کری به آلمشی
امر ایتمشدی . فقط سنان پاشا وظیفه مبارزه دن آیرلمی
بردلو آرزو ایتموردی . بر طرفدن محاربه میداتی
برطور بیتابانه ایله ترک ایدیور ، دیگر طرفدن معیتی
افرادینه : « آرسلانلرم ! صفلیکزدن بر پادشاه عسکری
اکسیک اولمقله مونقیتکزه نقیصه کلز . سزیالکزدشمندن
یوز چورمه مکه غیرت ایدک ! » دیور و آغلا یوردی .

سنان پاشا ، سلطان سلیمک امریله کوندریلن محفه یه
اوزاتمش ، آتشلر ، دومانلر ایچنده ولوله لره عکس
انداز اولان محاربه میداندن آیریلیور ، فقط قهرمان
سلیمک مظفریتی کوردکدن ، قهرمانلقتک نمره سی
اقتطاف ایتدکدن صوکره اولمک ایستیوردی .

سنان پاشا ، محفه یی محاربه میدانسه ناظر برتپه یه کتیر-
تمشدی . یاره سنک تأثیر یله بی مجال یاتان بوقهرمان ، اوزاقدن
قهرمان سلیمک عسکرله برابر دشمن اوزرینه آتلدیفتی
کورویور ، قلباً حس ایلدیکی سرور مردانه نیاسنده حاصل

اولان علام ایتها جدن تامیله اگلا شیلیوردی. برمدت سوکره
 بیتاب برحالده تسلیم روح ایتدیکی زمان، عثمانلی سواریلری
 مظفرانه برتعقیب حرکتی اجرا ایدیور، طویلرک کثیف
 دومانلری خفیف بربلوط حالده صارمتراق چولارک
 لاجوردی سمارینه طوغری یاییوردی .



اوگون سلطان سلیم اردوسی عادلیه جوارینه چادرلر
 رکز ایتش، مسلسل برراهم ظفرو جوده کتیرمشدی.
 کونش، چوللرک سطحه اصرار پرورینی احاطه ایدن
 افقلری آتشر ایچنده براقه برق اقبال چراکسه یه برنمونه
 زوال ارانه ایله دیکی ائنده، طاقنسوز چوللر کچن،
 حیات فرسا مشقتلر چکن عثمانلی اردوسنی بالای اهرامدن
 عصرلر تماشاییدیوردی .

ریدانیه مظفرتی سلطان سلیمی پک محظوظ
 ایتمشدی؛ فقط اصل مشکلات قاهره سورلری
 قارشیننده باش کوسترییوردی. سلطان سلیمک شدتی،
 متاتی، عزم قهارانه سی تأثیریه بویوک برتربیه عسکریه
 اکتساب ایدن معیت قوماندانلری قانلر دوکه رک شهره
 کیریورلر، قهرمان پادشاهلرینه برسییل مظفریت کشاد
 ایدیورلردی. سلطان سلیم قاهره بیده ضبطه موفق

ارلمشدی. بر طرفدن شهر داخنده قالان بقیه چراکسینی
استیصال ایدیور، دیگر طرفدن شهرک تأمین آسایشه
غیرت ایبوردی. بو بویوک قوماندان، آرتق مصره
تمامیه حاکم اولمشدی. بولاقدہ تأسیس ایدیلن عثمانی
اردو کاهی بیاض، محتشم چادرلیله اوزاقلردن منظور
اولیور، سلطان سلیم قهرمان عسکرلری، فداکار
پاشالریله نیلده تفرجلر اجرا ایدیوردی. بر زمانلر مانی
یلکنلر، سیمین کوره کبر، آلتون دیرکلرله مزین
برسینه عشق وسودا ایچنده ایکلن آهنگ شستاره،
آنزوان وقله ثوپا طرانک اعترافات قلبیه سنه معکس کریزان
تشکیل ایدن ساحلرده شمدی قهرمان سلیمک مظفر
عسکرلری اردو کاه قورویوردی. سلطان سایم بواردوب
کاهلری، شهرک بتون معابد مقدسه سنی بروجده مظفرانه
ایله طولاشیور، وطنلردن جدا قالان عسکرلر نیلک
ایصنر ساحلرینه طوبیلانه رق:

نه منر قالدی بزم ملک عربده،
جهان خلق قو عیش و طربده!
نیجه بز طوروروز شام و حلبده،
کل اخی! کیده لم روم ایلرینه.

ترانه سنی بتون غریبکلری ایله زیب لسان تاثر
ایله دکلری ائناده سلطان سلیم اهراملر آره سنده طولاشیور،

ذروۀ اهرامی پنبه لککر ایچنده براقان آتشین ، عظمتلی
 غروب لر قارشپسندنه عمیق بروجده شاعرانه یه مستغرق .
 بولونیوردی . .



سليم اولك صنعت غالبىتى

تارىخك سلسله ارباب دهادن عد ايتدىكى بيوك قوماندانلارك حيات عسكريه لرى تدقيق اولوندىغى زمان ، ياوزك بوسلسله جهانكيران اره سنده بيوك ومحترم برموقع اشغال ايلدىكى كورولور . اسكندر كيبر ، كوچك ، فقط منتظم اردولرله غانز شهرى ساحللىرىنه كمش ، قيصر روم مظفر وقهرمان اردوسيله رومانك طاق معلاى ظفرندن متعدد دفعه لى مرور اتمش ؛ ناپولئون ليبرال اردوسى آوروپا پايختلر نده طولاشدىرهرق فن حرب حاضره اس اساس اوله جق قواعد سوق الجيشيه وضع ايش ايسه ، سلطان سليمده تربيه عثمانيه ايله پرورده اولان اطاعتكار ومظفر اردوسيله معظم برحكومت اسلاميه تاسيسنه چاليشهرق اداره حرركات عسكريه ده بيوك بر مهارت ابراز ايشدر .

سلطان سليم ، عثمانلىلارك بيوك بر پادشاهى ، عين زماندهده مقتدر بر قوماندانىدر . اجرا ايلدىكى بتون حرقاتى اكه امين واك اساسلى قاعده لره نظراً تطبيق ايدن بوتاجدار ، تارىخك لزوم واهميتى تصديق ايدر ، داتما

اسکندر کیره ، حکومات قدیمه اسلامیه به متعلق آثار تاریخیه مطالعه سندن ذوقیاب اولوردی . یاوز ، اسکندر کیره متعلق آناری کثرتله مطالعه ایتمش ، حتی افعال و حرکتنده اسکندرک افعاله فوق العاده بر مشابته حصوله کلهدی . اسکندر . اردوسنک جلب محبتنه نه صورتله غیرت ایتمش ایسه سلطان سایمده او وجه ایله غیرت ایتمش واسکندر کیرک سوریه ، مصر و ایران سفرلندن دها پارلاق اولوق اوزره متعدد سفرل اجرا ایدرک هندستان ایچلرینه قدر ایلریلکی تصمیم ایلشدی .

سلطان سایمک بتون تبعاتی اجرا ایده چیکی سفرلره متعلق اولوردی . سلطان سایم مصری فتح ایلمکی قطباً تصور ایلش اولدینندن مصرک حکمداران اسلامیه طرفندن صورت فتحنی تدقیق ایدر ، بوبابده استحصال ایلمکی معلوماتی دستور حرکت اتخاذ ایلردی . (تاریخ و صاف) مصرده آنا بکلرک دور حکومتنه ، مصرک انلر طرفندن صورت ضبطنه دائر پک چوق معلوماتی جامع اولدینندن سلطان سلیم بو کتابی بر لحظه لندن بر قماز ، هر نقطه سنی آری آری تدقیق ایدردی . حتی مصر سفرنده بو کتابی سائر کتابلره برابر بر صدق دروننده کوتورمش ، غزه طرفلرنده وقوعه کلن مجادله لر اتاننده صندیغک یغما ایلمسی اوزرینه تاریخ و صافی

مصرده مولانا شمس الدین بکرمی بش کونده یازدیرمشدی .
 سلطان سلیم ، مطالعه آثار ایله تهذیب افکار واک
 بیوک قوماندانلرک افعال وحرکاتی تطبیق ایتمکده ابراز
 اقتدار ایلدیکی کبی آنلرک نتایج نایمه سنی ده اقتطاف
 ایدر ، اردوسی بر دهای جنکاورانه ایله سوق واداره
 ایدرک ظفردن ظفره ایصال ایلردی . حربی پولتیقه نیک
 وسائط ساره ایله دوامندن بشقه بز شی عد ایتمدیک
 جهتله توحید اسلامدن عبارت اولان فکر قطعیسینی
 محاربه میدانلرنده استحصال ایتمک ایستر ، بتون حرکات
 سوق الجیشیه ده دشمنه تقدم ایتمکک چالیشه رق خصمنی
 آراز ، بولور ، تپه لردی .

یاوزک بتون دهای عیسکریسی سوریه ومصر
 سفرلرنده تظاهر ایدر . سلطان سلیم ، مرج ذابق ،
 غزه وریدانیه مظفریتلرله تویج ایلدیکی بوسفر مشهوره
 مباشرت ایتمزدن اول پولتیقه جه مهم بروظیفه ایفا ایدرک
 اولا حکومات متجاوزه ایله معاهدلر تجدید ایتمش ،
 سفری بر مانعه ناکه ظهور ایله خللدار ایدرک اسبابی
 کاملاً رفع ایلمشدر . بعده سفره مباشرت ایدر ایتمز ،
 (مرج ذابق) میدان محاربه سنده خصمنک ایلمک مقاومتی
 سریع وشدتلی برضریه ایله کسر ایتمکدن صکره دشمن
 اراضیسی داخلنده ایلرلیکه باشلامش ، فقط بو ایلیری

حركتى غايت متبصرانه ، مديرانه اجرا ايشدر . اول امرده ، اردونك مرور ايده جي اراضى كاملاً دشمن اهالى ايله مسكون اولديغندن سلطان سليم اپى مدت بو حواليده اقامت ايدرك دشمن اهاليسى آوازه سطوتيه دائره اقياده ائمش ، آنلك افكار خصمانه سنى اداره عادلانه سيله تعديله موفق اولدقن صكره اس الحركاتى دشمن مملكتنده تأسيسه موفق اولمشدر . فقط هدف الحركاته تقرب ايدلججه خط الحركاتك دوچار ضيف اوله جنى بديهى بولنديغندن ، سلطان سليم حلب ، حما ، حصص ، شام وغزه كى خط الحركات اوزرنده اك مهم نقاطى ضبط واس الحركاتى بو نقطه لره نقل ايتدكدن صكره صيره طوغرى اجرا ايلديكى حركاته امين بر صورتده مباشرت ايشدر . سلطان سليم اجرا ايلديكى تداركات دور انديشانه ، اتخاذ ايتديكى تدابير داهيشانه سايه سنده بر چوق اردولرك كچمكه جسارت ايدرمدكلى بر چولى بلا مزاحم اون كونده قطع ائمش ؛ آتشلر ايچنده اجرا ايديلن بو اون كونلك يوروشدن صكره (ريدانيه) مظفريتى كى پارلاق بر مظفريته نائل اولمش ، قاهره كى بر موقع مستحكىمى كونلرجه تعرض ايدرك فتح ائمش ، طومانباى كى متين وثبانكار بر قوماندانى شدت عزم وثبات قهرمانانه سى سايه سنده اسارته

کرفتار ایلمکة موفق اولمشدر . اسکندرک ، سزارک
 ونابولئونک سوریه ومصر سفر لرنده ایسه بودرجه
 فوق العاده لکله تضادف ایدیله من . سلطان سلیم ، سوریه ده
 اس الحركات تأسیسنه آلتی آیده موفق اولدینی حالده
 اسکندر بوکا موفق اولق ایچون ایکی سنه ، نابولئون
 ۱۵ آی صرف ایتمشدر [۱] . سلطان سلیم آلتی آیده
 اس الحركات تأسیس ایدرک ۶۰,۰۰۰ کیشیک براردو ایله
 قطیه چولنی کچمکه موفق اولدینی حالده ، اسکندر کیر
 چولدن کچمکی کوزینسه یدیره مدیکندن معینی افرادی
 (المریش) دن کیرله مصره نقل ایتمش ، نابولئون
 ۱۳,۰۰۰ کیشیک برقولته قطیه چولندر کچمک ایچون
 فوق العاده مشکلاته کرفتار اولمش ، سلطان سلیمک اون
 کونده قطع ایلدیکی مسافه بی قاهره دن یانه یه قدر یکرمی
 برکونده قطع ایتمکة موفق اولمشدر [۲] . سلطان سلیم
 بو صورتله حرکت ایدرک ۶۰,۰۰۰ کیشیک براردو ایله
 سوریه ومصر حوالدینی کاملاً فتح و تسخیره موفق
 اولدینی حالده ، اسکندر کیر مدلی وساقز اطه لرینک

[۱] وردی دورانوا ، حربه دائر مطالعات ، قسم ۳ ،

دفتر ۳ ، ص ۷۰

[۲] ژومینی ، نابولئونک حیات سیاسیہ وعسکریہ سی ،

جلد ۱ ، ص ۱۱۵ و ۱۲

ايرانيلر طرفندن ضبى خبىرى آلهرق آتى باطر طرفندن
 كوندريلن قوه امداديه سايه سنده مصردن چيقمه مجبور
 اولش ، زول سزار ۴۰,۰۰۰ كشيلىك براردو ايله
 اسكندريه به چيقوب ۲۰,۰۰۰ كشيلىك مصر عسكرى
 لندن كوچ بلا تخلص نفس اتمش ، ناپولئون ايسه ياوزك
 ۹ كونده فتح ايلديكى قاهره يى ۲۵ كونده اشغالاه موفق
 اولدقدن صوكره مصرده عاداتا قيداسارته كرفتار اولهرق
 آج بى علاج ، مضطرب و پريشان مملكتيه عودت
 ايلشدر [۳] .

سلطان سايم ، سوق الحيشده بودرجه مهارت ابراز
 ايلديكى كجى تعيه دهده فوق العاده آثار اقدار اظهار
 ايلشدر . چالديران ميدان محاربه سنده طويچيلرى پياده
 خطلرى كرسنه تعيه ايدهرهك دشمنى پياده يه طوغرى
 تقرب ايتدردكدن صكره پياده خطلرى صاغ وصول
 جناحدن بردن بره كرى يه چكهرك دشمنى غير مأمول
 بر زمانده طويچى آتشنه معروض بولنديرمش ، چالديران
 ومرج دابق ميدان محاربه لر يى ايك زياده قوتلى طويچى
 استخدام ايتك سايه سنده قازانمغه موفق اولشدر . سلطان
 سليم ميدان محاربه سنده احراز ايلديكى مظفريتدن شدتلى

[۳] فهره رو ، روما تاريخى ، جلد ۲ ، ص ۳۳۴ —

سه نيوبوس ، روما تاريخى ، ص ۳۷۵

تعقیلراہ استفادہ ایلکہ بک زیادہ اہمیت ویرمش، چالدیران،
مرج دابق ویردانیہ مظفریتلرندن صکرہ معیتی امراسنہ
شدتلی تعقیب حرکتلری اجرا ایتدیرمشدر .



سلطان سلیمک اک زیادہ نظر اہمیتہ آلدینی، پرستش
ایدرجہسنہ سوودیکی شی، اردوسی ایدی . اردونک
تشکیلات و تنسیقاتی ایجاب حالہ کورہ تعدیل ایتک،
نتایج نافہمہ استحصالنی ضامن نظامات اساسیہسنی محافظہ
ایتک، فکر جنکاورانہسنہ کورہ قومانداتلر، عسکرلر
یتشدیرمک یکانہ مشغولیتنی تشکیل ایلشدی . سلطان
سلیم، بو اردوینی ایستدیکی کبی تربیہ ایتمش؛ نقصانلر
کورمش، اکمال ایتمش؛ مکملیتلر کورمش، تشویق
ایتش؛ سومش، سولمش و بورابطہ علویہ سایہسنده
بارلاق مظفریتلر احراز ایلشدر . ایشتہ بوسببہ مبیدرکہ،
سلطان سلیم اردہسنده نغمہ روح عثمانیک بتون الحان
دلاویزی، بتون آثار صفوت و صمیمیتی موجوددر .
سلطان سلیم بیوک بر علم الروح عالمی کبی بواردوینی تشریح
ایتش، روح علوی قهرمانیسنی تدقیق ایتمش، بتون
مزایاتی نافع و بایدار بر مقصد عالیہ توجیہ ایلشدر .
اردو، بوید عالیہ مہابت آتندہ صوسز قالمش، تحمل
ایتش، یورولمش، مقاومت کوسترمش؛ و بو متاعب

وموانی یاوزک بر نظره بسات والتفاتی قارشیندره کلیاً فراموش ایدرک چاندیرانار والرنده، مرج دابق میدانلرنده، ریدانیه چولارنده تهرمانلر کی محارنه ایشدر. واقعا ایران سفرندن اول و ایران سفرندن صکره اردودد عسیانلر، اطاعتنزلکلر یوز کوسترمتش ایسهده، بو عاصی عسکرلرک دثره انقباد و اطاعته دخولی ایچون یاوزک برآت اوینادیشی، بر شدت کوستریشی کفایت ایشدر. سلطان سلیم بتون بو اجرا آتی، دهای جنکاورانه سنه دلیل اوله حق بر صورت خارق العادهده اجرا ایلدیکندن اردو، انموذج اطاعت عد اولته ییله جک بر مرتبه فوق العادهیه اصل اولمشدر. ایشه بوسیه میندرکه، سلطان سلیم اردوسی، درت عصر صکره محاسن بدیمه مدنیه اورته سنده تیشن، تاریخ حرب عمومیده بر سلسله زرین ظفر وجوده کترین ناپولئون اردوسیلهده مقایسه ایدیله من. ناپولئون اردوسنک تصادف ایلدیکی احوال ماعده، بو اردو افرادی جلب ایدن اسباب ذوق پروانه سلطان سلیم اردوسی ایچون مفقود حکمنده ایدی. ناپولئون اردوسی، ایستدیکی شهری یغما ایدیور، دلبران دلسلیلرک نظره التفاتنه، جاذب آینه لیلانلرک انظار فسونکارنده بر مدار تسلیت، بروسيله فعالیت بولیور و تصور ایلدیکی منافع مادیه بی، محافظیه مجبور اولدینی حس ناموسه مزج ایدرک بو

سایه احرار مظفریت ایلیکه موفق اولیوردی [۱].
 لومباردیانک زنگین شهرلری بوسیله ظفر اتخا ایدرهک
 یالچین قیال اوزرنده نابولئونک وجدان فریب نطقلری
 وضع بیتابانه ایله دیکلهین یواردو افرادی ، سوریه نیک
 آتشناک چوللرنده مأمول ایلدیکی ثروت اغتنامه، معتاد
 ایدندیکی ذوق وسفاخته تصادف ایده منجه یینلرینه طبابعول
 صیقه رقی اتخار ایشلردر . سلطان سلیم اردوسنده ایسه
 ایران سفیرلرندن سوکره بویله برحاله اصلا تصارف
 ایدلمه مشدر .

مؤرخ شهر سالابه ری سلطان سلیمدن واردوسندن
 بحث ایلدیکی صره ده دیورکه : « سلطان سلیم عثمانیلره
 لایق اولدقلری مرتبه ده پادشاهلق ایتمشدر .
 ایشته بوکا بناء دیرکه بتون عثمانیلر سلطان سلیمک
 مقتونیدرلر . سلطان سلیمک اوصاف رکزیده سی همان
 خارق العاده در . متاتی ، نفوذ نظری ، فعالیت وغیرتی
 تبعه سنک قلوب صفوت مدارنده برحس هراس تولید
 ایدرک اطاعتی اویله برقانون طبیعی حاله کتیرمشدرکه
 سلطان سلیمک اک اوزاق یرلره اجرا ایلدیکی سفرلر
 هنگامنده وطنک بتون اهالیسی پیشندن کلدیکی حاله

[۱] آلبرواندال، برنجی امپراطورلن اردوسی، ص ۲۳۷

اردوسنده هیج بر اطاعتسزک ظهور ایتمه مشدر .
تاریخ عثمانی ، ص ۳۲۳ .

سلطان سلیم بواطاعت مطلقه بی تأمینه انجق افراد
عسکریه اره سنده مهالکه کوکس کرمک ، انلرک بعض
طفلا نه جراتلری نظر عفو ایله کورمک ، ایجابنده
شدته مجازات ایتمک و یا خود عروق غیرت و حمیتلری
تحریک ایده جک نظقلره انلری تشویق ایلمک سنایه .
سنده موفق اولمشدر .



سلطان سلیم ، کله نک بتون معنا-یله بر داهی ، نیجه نک
(سور اوم) تعبیر ایستیکی فوق البشر بر وجود عالی ایدی .
مزایای قهرمانانه و اوصاف عسکریه سی بو دهای بلندک
محصول بیض کالی ایدی . فی الحقیقه ، ده نک تعریف
اصل و ماهیتی سلطان سلیمه حقیقه تطبیق اولنه بیایر .
ذاتاً دهای عسکری ندر ؛ اکه بیوک بر علم الروح عسکری
عالی جنرال قلاوزه و یج دهای عسکری ذی شو ص . بورتله
تصویر ایتیموری :

« بر فعلک حسن ایفاسنده درایت و مهارت ابراز
ایتمک ایچون انسان حس و ذکا نقطه نظرندن بعض اوصاف
ایله تمیز ایتمک ایجاب ایدر . بو اوصاف نه زمان مرتبه
کجه واصل اولور و افعال خارق الماده شکلنده تظاهر

ایدزسه، ایسته اوزمان بو اوصافی حاز اولان فکره دها
 نامی، ریلیر. « قلاوزه ویج، حرب، کتاب ۱، فصل ۳.
 قلاوزه ویج بو تعریفی یازد قدن صورده دهای عسکری به
 مالک قوماندانلرده: شجاعت، بصارت، جسارت فکریه،
 استحقاق تملک، ثبات، متانت عزم، قوه روحیه، متانت
 طبع و قوه تخیل کبی خواصکده بولنمی لازم کلدیکنی
 بیان ایدیورکه، سلطان سلیم بو اوصافک هر برینه، بو
 خواصک اک مهمنه، فطرت ممتازه سیله متناسب پارلاق
 مثاللر اظهار ایلمشدر. سلطان سیم عصرینک ایجاباتنه،
 محیطک تاثیراته تابع اوله رق بهض اجراءت شدیدده
 بولنش ایسهده، بتون بوفه لی، بتون اجرا آتی عذبنده
 یک مقدس اولان بر مقصد عالی اغورنده التزام ایتمشدر.
 سلطان سلیم هیچ بر مغلوبیت یوزی کورمه مشدر. او
 درجه ده که، سکیز سنه لک بر مدت قلیله ظرفده خازق
 العاده بردهای عسکری ایله سوق و اداره ایلدیکی کتیبه
 اجلالی بالای اهرامدن عصر لر تماشایتمش، تاریخ
 عسکریمزه بر صحیفه مفخرت بخش ایدن بو مظفریتلر:

کرد از ملک عراق این مرده آهنگ حاز
 چک نصرت را چو در بزم ظفر بنواخم!
 ماوراءالنهر از تیم شده غرقاب خون،
 چشم دشمن را ز کحل اصفهان برداخم!

آب آمو از سر هر موروان شد خصم را
شد عرق ريز از تب غم چون نظر انداختم!

طرز زنده‌كي مباحات قهرمانانه‌سته پارلاق بر زمين
فتحخار تشكيل ايلشدر .

سلطان سليم، شاعر، حكيم، اديب، سياسي، حاصل
كمالات عاميه و فضائل عسكريه يي نفسنده جمع ايتش
بر قهرمان ايدى . شدت طبع شاهانه‌سيه كوكلكرده
بر اقديني حس هراسى عدل و داد خسر او نه‌سيه كاملاً
ازاله ايدر، وضع لطيف روح استيناسى مبتى اركان
و افرادده عظيم رشوق و مقتونيت پيدا ايلردى . حوالى
وسيه شرقيه‌ده شانلى قليچك بارقه سطوتيه بر طلوع
سلطنت اسلاميه ايقادينه موفقيت تمى ايدن بوقهرمان،
اندام دلارامه هيت و یرن دستار بياضى، يشيل بزجامه
آلتده رنگ آتسين ارانه ايدن اوزون لباسى، ايرى
سياه بيقرى، شاهانه باقيشلى كوزلرى، سطوت و ههابت
نثار ايدن سيمى لطفى ايله عسكرك صفرى اوكنده آت
اويناندينى زمان، بتون افراد انك برسوزى ايله صرف
تقدينه حيات ايلدى سرنامه مباحات عد ايدر، پادشاهنك
مظفر اولدينى كورمدن احراز رتمه شهادت ايلدى عظيم
بر محروميت تلقى ايلردى .

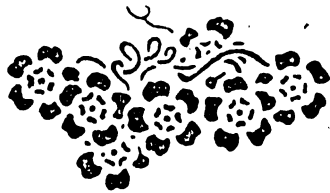
سلطان سليم، بوحس ايقادى بتون افراده تلتين

ایتمکه موثق اولمش ، عمر الفاروق اردولرینک بر نظیره
 دلاویزی اولان بوردوايه کشورلر نمنه حاضر لاشدی .
 نه چاره که آت اوزرنده کزیه کی تحت اقباله ، محاربه
 میدانلرنده طولاشمنی زقاده باله ترجیح ایدن جناب سلیمک :

درره کعبه مقصود بامید وصال

ای خوش آنروز که تابوت بود عمل ما .

طرزنده کی تمی . شتاقانه سنک آن مقدری حلول
 ایتمش ، آسینک صحاری وسیع سی اوزرنده جهانه اجرای
 حکم و نفوذ ایده جک بردوات عثمانیه تاسیسنه صرف
 حیات ایدن سلطان سلیم ، سنه لردن بری سیل نصرتند
 شمشیر بدست جهاد اولدینغی ، آستان کبریا پناهه التجا
 ایتمش ، رایت اجلال قهرمانیسی آلتنده مظهر شان
 اولان عثمانلیلری ابدی بر تحسیر ایچنده براقشدر .



سطوتای کونلریمن

برنجی فرانسوا، شارل کهنگ جسیم اردولرینی بوتون
حرص و انتقامیله پریشان ایتمک، آنلردن حقیقی برانتقام
آلماق ایچون قانونینک سلاح مظفرینته التجا ایله بیکي زمان،
سایمان قانونی مظفر اردولریله مجارستانک واسع صحرا رنده
طولاشیور، طونهنگ بی آرام طالعه زری اوزرینه قورولان
کوریریلدن متمدیاً نهللیات اجرا ایدیایوردی . سلیمان
قانونی استانبولده، مدبدب سرایلر ایچنده آنخاذا ایلدیکی
تدابیر سیاسییه مزراق پارتیلری ، بایراق تموجلری
آره سنده سیار برکاشانه ظفر تشکیل ایدن چادرلر ایچنده
دوام ایدیوردی. برکزن، (بودین) ده معیت قوماندانلری
ومظفر اردونبی ایله بیکي رساسله ظفرک ترتیبات اولیه سی
ایله مشغول اولدینی صره ده ، برنجی فرانسوا طرفندن
مرخص صفتیله کوندریلن یوله نی حضورینه قبول ایتمش،
برنجی فرانسواک حرص انتقام ایله مشبوع رجا
واسترحاماتی بروقاز مردانه ایله دیکه مشدی . برنجی
فرانسوا بو استرحامنده ، سلیمان قانونی اردولرینک قوت
وبسالتندن استمداد ایدیبور ، مانش دکزنده غیر قابل
غایبه ، فاقیت مکماهینی خاثر برقوت تشکیل ایدن شاراکن

اہلہ سکنجی ہاری دوئم لرینہ قارشی برقوت وجودہ
کتیرمک آرا و ایلہوردی . برنجی فرانسوا بو قوتی
وجود کتیرمکہ موفق اولدینی آندن ائتباراً بحر آ بر
قائیت کسب ایدہ جک ، بحر محیط اطلاسیدہ غائب
اہلہدیکی حاکیت بحرہ بی بحر سفیدہ مظفر ، سطوتلی
بردونما ایلہ وجودہ کتیرہ جکدی .

سلمان قانونی ، برنجی فرانسواک بوتون دسائینہ
واقفدی . فقط آندہ ، قوتہ اعتماد ایتکدن متولد اویلہ
برجسارت فکریہ ، برلاقیدی فوق العادہ موجوددی کہ
قوتہ عائد خصوصاً ذرہ قدر تردد کوسترمیور ، دول
سارہیہ قارشی تعقیب ایلہدیکی حمایہ پولیتیکہ سندہ ہب
ضمیف اولان جہتی التزام ایدیوردی [۱] .

بو پولیتیکہ اویلہ بر صفوت ، عثمانلیلفہ مخصوص
اویلہ بر مخالفت ابراز ایدیوردی کہ ، تحت حمایہ سندہ
آلدینی حکومتک ہیج بر خطاسنی نظر دقتہ آلیور ،
آنی کندی سیاسیاتہ ایراث مضرت ایتیمہ جک بر صورتہ
حمایہ ایتکدن خالی قالیوردی . سلمان قانونی بومسلکہ
ختم عمرینہ قدر دوام ایتش ، فرانسواک خصنی
شارلکن [۲] عثمانلیلرلہ تأسیس مناسبات ایچون موسیو

[۱] برنجی فرانسواک شرق پولیتیکسی ، ص ۵۰

[۲] سہ پارک آوستریا امپراطوری فریڈیناندہ ویردیکی

راپور ، ژدوہ ، جلد ۶ ، ص ۳۰

سه پهری سلیمان قانونیک آستان سلاطین پناهنه کوندردیکی

زمان ، مهاج مظفری شو صورتله جواب ویرمشدی :

— شارل کن بنجه عقد مصافقات ایتمک ایستیورسه ،

شونی قطعیا خاطرندن چیقارماسین که ، فرانسه قرالی

بیم اک برنجی دوستمدر ؛ بناء علیه اولاندن غضب

ایتدیکی یرلری ویرملی ، زورله آلدینی یازد لری اعاده

ایتملیدر . آره مزده تأیید مخالفت ایچون آتجق اوزمان

مذاکره ایده بیایرزه ؛ آندن اول ممکن دکل برشی اولاماز .

چونکه ایمراطور ، فرانسوایه قارشی پک بیوک شدتلر

کوسترمشدر !

سلیمان قانونی بو فکرنده جدا ثبات ایتمش ، برنجی

فرانسوایه معاونت ایله مکی قطعیا دریغ ایتمه مشدی .

حتی قبودان دریا خیرالدین پاشایه لازم کلن امر لرویرلمش ،

دونما کلیبولدن حرکت ایچون ترتیبات ایله مشغول

اولمزه باشلامشدی . سایمان قانونی فرانسوانک سفیری

پولهنه تأمینات قطعیه اعطا ایدیور ، فرانسوایه کوندردیکی

نامه مخصوصده : « مرخص مخصوصک پولهنک رجا

واسترحاماتی نزد شاهانه مزده قبول بیورلمقجه هر درلو

لوازم و مهماتی حامل اولان سطوتلی دوتنه امزی معاونته

مأمور ایلدم . قبودان دریام خیرالدین پاشایه امر مخصوص

ارسال ایدرک اوامر و تعلیماتیکی دیکله مننی و دشمنلریکی

محو و پریشان ایده جک تدابیر اتخاذ ایله مسنی فرمان بیوردی .
 طرزنده بیان معلومات ایله کدن صکره شو سطرلری
 علاوه اییدیوردی : « دقت ایت که خصمک ینه سنی
 اغفال ایتمین . چونکه او ، کندیسی ایله متادیا حرب
 ایلمکه سنی عزم قطعی حاصل ایتمش کورمزه ، هیچ
 بر زمان سنبلکه عقد مصالحه ایتک آرزو ایتمز ! » [۲]



خیرالدین پاشا امر پادشاهی بی آبر آماز ، نیکانک
 لطیف برکوننده (چاق قلعه) دن حرکت اییدیوردی .
 عثمانلرک سطوت جهانگیرانه سنی بحرفیدک بی پایان
 مایلکلری ایچنده کوستردجک ، (نیس) ساحلرنده ،
 (طولون) کورفرزنده ارائه مهابت ایده جک اولان بودونما
 یوز ارن چکدیر ، قرق قالیون ودرت ماونه دن عبارت
 بولئیوردی . خیرالدین پاشانک طبع شدید ایله متناسب
 بر سرعت فوق العاده ایله حرکت ایدن دونما ، هدف
 الحركاته وصول ایچون سرسته قطع مراحل اییدیور ،
 آرزو زمان صکره (مسینا) بوظازینک مست وراکد
 حوالرنده ، (ره جیو) نک مائی اقلره طوغری امتداد
 ایدن زرین ساحلاری قارشیدنده لکرانداز اولیوردی .
 [۲] بارون دوستنا . مجموعه معاهدات عثمانیه ، جلد ۱ :

دوئمانک هدف الحرکاتی (مارسلیا) شهری ایدی. دوئمانا ،
 یورزاده صو آلمق ایچون توقف ایتمشدی . فقط اهالی
 یوکا واقف اولمادقلرندن عثمانلی دوئمانسک ورودینی خبر
 آلیر آلاماز فرار ایتمشیر ، شهرده (زه جیو) شاتوسنی
 مدافعه بده جک آلتش کشیدن بشقه بر قوت بر اقامشلردی .
 عثمانلی عسکری صو آلمق ایچون قرمه چیققدقلری خالده
 ره جیوقاقعه سی قوماندانی دیه غوغانه طانو، آنی بر تعرضه
 دوچار اوله جفندن قورقش ؛ عثمانلی عسکرلری اوزرینه
 .دهش بر آتش اجرا ایله مشدی . ظاه طانونک بوحرکتی
 کندیبی ایچون یوک بر فلاکت اولمشدی : خیرالدین پاشا ،
 بووقعه بی خبر آلیر آلاماز در حال طوپلری ساحله چیققارش ،
 زه جیو قلمه سنی متبادیاً آتسه طوته رق نهایت فوجنه
 موفق اولمشدی .

قلعه نك ذیحی ، خیرالدین پاشا ایچون بیوک بر
 موفقیت تأمین ایلمشدی . خیرالدین پاشا قلعه به داخل
 اولدینی ائنده ظاه طانونک قیزی کورمش ، ایستالیانک
 صاف ومائی ساسی آلتنده ، جاملرک عطر سودا آمیزی
 ایچنده ییشن بوحسن ذی حیاته عمیق بر مفتونیت قلبیه
 حس ایله مشدی . مادموازل ظاه طانونک لطافت اندامی
 آنی صو ک درجه مسحور اییدیور ، آتنانک بر مشعل
 سرمدی کبی آفاه صعود ایدن آتشین لاولرینه ، دکز

روز کار لرینک چاملر آره سنده حصوله کتیردیک آهنگ
فسونکارینه قارشی طویدینی موسیقی غرام ، شرقک
اشمار و بدایی ایله مألوف اولان قلبنده مقاومسوز برحس
آتشین حصوله کتیریوردی . باربازوس ، بو ایالتا
دلبرینک دست ازدواجی پدرندن طلب ایتمش، حیانتک
سکساجی بهارنده طراوتدار برغچه ظفر استشمانه مونق
اواشدی ...

عثمانی دونماسی (ره جیو) صولرندن مفارقت
ایتدکن صوکره روما ساحلرینه طوغری حرکت
ایدیوردی . دونما (تهراجین) ، (پورطودانچو) ،
(چیویتاوه کیان) ساحلرنده شانلی سنجاقدریله عرض
اندام ایتدیک زمان (روما) ده عظیم برخرف ودهشت
حکم فرما اولیور ، اهالی متأثر وپریشان طاغزله التجا
ایدیوردی . اوج آیدن بری انکین دکزلز اورتسنده
طولاشان بوسفان ظفر ، (آلب) آطه سنک شمائنده
(سوم بندو) ساحلرینه قدر کلدیک حالدده هیج برقصه به
تجاوز ایتدمش ، کذراک سطلوقی اوزرنده هیج براتر
خسار بر اقامتشدی . ایالیانلر ، آنلره امین ومطمئن
ارزاق کتیریورلر ، باره لرینجی دائما پشین آلیورلر ،
عثمانیلردن هیچ برضرر کورمیورلردی [۱] .

[۱] آمیرال ژوریه ن دولاغراویه ر. قورصانلر ، ص ۱۰۱

خیرالدین باشا دونمائی طبل وکوس آوازده -- ایله
 (مارسایا) کورفرینه داخل اولدیجی ائتاده بتون اهالی
 ساحلاره قوشور، مارسلیا کورفرینت شعاع شمسده
 قارشی پالایان مائی صولری اوستده مستانه موج ایدن
 عثمانلی سنجاقلرینی تماشا ایدیوزلردی. عثمانلی دونمائی
 اوزاقدن کورونور کورونمز لیمانده عظیم بر فعالیت حصوله
 کلش، فرانسوا دو بوربون قومانده سنده بولونان فرانسیز
 دونمائی عثمانلی استقبال ایچون فوق العاده
 تدارکات اجرا ایلشدی. تموزک طراوتدار، لطیف
 برکوننده، مارسلیا لیمانده عرض ایدام ایدن عثمانلی
 دونمائی، تاریخده مثل سبق ایتمش بر شطارت
 فوق العاده ایله استقبال ایدیلوردی. عثمانلی بایراقلرینک
 رنگ گلکونی اوزاقلرده مشاهده اولنور اولونماز فرانسیز
 بحریه سی مسرت و شطارت آوازده لرله بو محتمم دونمائی
 استقبال ایدیور، فرانسیز بایراقلری بارباروسک گذارش
 سطوت و قهرمانیسی اوکند، تتره تتره یدر کلر اوزرنده
 اینوب چقیوردی. فقط بارباروس بوی فائده مراسم
 واحتراماته قطعاً اهمیت و برمیوردی ..



بو ائتاده ایدی که سایمان قانونینک مظفر اردولری

مجارستانہ سرعتہ ایلریا پور ، ظفر وغالبت بربری
 ولی ایدپوردی . فرانساوا ، شارل کہنک صدمات انتقام
 جویانہ سی قارشیندہ مہوت و متحیر نہ پایہ جغتی شاشیر -
 بیور ، بتون قوتلرینی شارل کن ایله سکزنجی ہارتیک
 تحت تہدیدندہ بولومان (شامپانیا) جہتلرینہ حصرایتمک
 ایستپوردی . فقط فرانسوا دہا باشقہ برتائیر معوی
 قارشیندہ بولونیوردی کہ ، سربستی حرکاتنہ الزیادہ
 بوتائیر مانع اولیوردی . فرانسوانک عثمانیلرلہ اتفاق
 ایتمی بتون خرسدیانلق عالمجہ ارتداد عد ایدلمشدی .
 قانونیک لیبرال پولتیقہ سی بویلہ براتفاقہ ہیچ برمحذور
 کورمدیکی حالہ ، سویہ مدنیہ سی ظلام تعصب ایچندہ
 آجلان آروپا افکار عمومیہ سی بوندن پک زیادہ متأثر
 اولش ، فرانسوا بومشکلات معنویہ قارشیندہ زبون و
 عاطل قالمشدی . فرانسوانک بو عطلانی ، فعالیت متبادیہ
 آلیشان بازباروسی عظیم بر طغیان حدت ایچندہ
 برامشدی . فرانسوا ، اردو ایلہ دونمادن مشترکاً
 استفادہ ایلہ مکدہ انلہار عجز ایدپیور ، بو عجزی اراء
 ایدن قوجہ باروس ایلک ہارہ قدر مازسیلیا صورندہ
 قالدقن صکرہ مظنراً دونمکہ قرار ویریوردی . فقط
 بو حال ، بازباروسہ پک فنا تاثیر ایتمشدی . بازباروس
 حدتندن کورپیور ، صقالتی قوپاریور ، قوجہ بردونما

ایله عطا نه محکوم اولق ایچون فرسخلرله مسانه قطع ایلدیکنه نامد و پشیمان اولوردی . حتی فرانسوایه ، تمهداتی ایفا ایتدیکنی ، عزم و متانتدن نصیبی اولمادیغی آجی سوزلرله آکلاتیور، عثمانلی دوئمناسنک بورایه ظفر ایچون کلدیکنی ، ظفر ایچون چارپیشه جفتی ، ظفر ایچون اقتحام مشکلات ایتدیکنی سویلوردی . بو ظفر اولمادقن صکره بورالره قدر نیچون کلشدی ؟ پادشاهه نه جواب ویر، جکدی ؟ بر سنه دکرلر اوزرنده طولاشان بر دوئما ، نصل اولورده احراز مظفریت ایتمدن عودت ایلردی ! بارباروس حرب ایستیلوردی ؛ دشمنه عثمانلی مهابتتی کوستره جک ، کشورلر، قلعه لر فتح ایلله جکدی . قبودان بوله نك توسطی ، بارباروسک بو آرزونسی ده تأمین ایتشدی . بو حرکت خانقانه سیله شرقک بتون اعتبارینی ضایع ایده جکدن قورقان فرانسوا، وجدانی بر بار الیم آلتنده پریشان ، شارل که نه تعرض ایتمکدن متحاشی ، شارل که نك اقریاسی شارل دو صاووایه ، دها طوغریسی (نیس) شهرینه تعرض ایتکه قرار ویرمش ، بارباروس بو قراره اصلا ممانعت ایتمه مشدی . یالکیر ، معیته الحاق اولنان فراسز دوئمناسنک ضعفندن، تسلیحاتنک نقصانندن ، جیجابه-سنک کفایتسز لکنندن شکایت ایدیوردی . آرتق دوئما (نیس) ه تعرض ایچون

(ویل فرانش) ساحلنه عسکر چیقاریور، (ویل فرانش) چیقان عسکرلر، تبه لر اوستندن (نيس) ه طوغری ایدیورلردی. (نيس) قوماندانه تسلیم اولسی تکلیف ایدلدیکی حانده هیچ بر جواب آله مامش، شهرک ضابطی ایچون لازم کلن ترتیبات کمال فعايته اتخاذا ایدلمک باشلامشدی.

فرانسه طوبراغنده، (نيس) ک صاف و براق سمایی آئنده عثمانلی بایراقلرینک تموجی حقیقه نظر فریب ایدی. عثمانلر قره نك مائی طالع له طوغری ایلرله یین قسمی اوزرینه اردوگاه قورمشلردی. اودرجه برسرعت اودرجه برمهارتله اردوگاه تأسیس ایدیورلردی که، خرسیتانلر حیرت ایچنده قالیورلردی. بارباروسک بطریقلری مدھش بر آتش اجراسنه باشلادقلری زمان، بو حیرت فوق العاده برقات دھا تزاید ایله مشدی [۰]. برقاچ دقیقه ظرفنده قلہ لر بیقیلیور، یکیچریلر قلعه کدیکلریمه آرسلانلرکی آتیلیور، نيس مدافع لری آتشلر، دو مانر ایچنده فرار ایدیورلردی. صوکره، عثمانلی طوبیجیسی (ویل فرانش) لیمانی مدافعه ایدن قلہ یه آتش آچيور، قلہ مدافعیی تسلیم اولمقدن بشقه چاره بولامیوردی.

بارباروس بتون عسکره قوماندا ایدیوردی. بودکنز

قهرمانی، فداکار عسکرینک یالین قلیج لرله قلعه دیوارلرینه
عجوم ایته دکارینی تماشایا ایدر ایکن یاننده طوران فرانسه
قوماندانلریله لطیفه ایدیور :

— دها ضبط ایدیه جک چوق قلعه لریمز وار .
بونلری سزیمی ضبط ایدرسکز، یوقسه بنی ضبط ایدیم؟
ایتالیان عسکر کله جک دیورلر ؛ احتمال که اردو کاهمه
آنسزین دشمن تعرض ایدر . ایسترسه کز ، اردو کاهی
سز مدافعه ایدیکز !

دیوردی . و صکره مانجیق لری، هاونلری کیلردن
چیقارتیور ، سکز طوبی بردن بطریه حاله قویور ،
شاتونک دیوارلری اوزرنده توز، دومان و آتشدن متشکل
پرکرداد متصاعد وجوده کتیریوردی . اوزمان ،
شاتونک متین مازغاللری ، آفاقه طوغری یوکسه لن
برج و باروسی آن واحد ایچنده کوزدن نهان اولیوردی .
فرانسزلر ، باروتلری اولمادیقندن بو محاربه لره
اشترک ایده میورلر ، بارباروسک مظفر عسکرلری سیرجی
کبی تماشایا ایدیورلردی . بارباروس بعضاً فرانسه
ضابطلرینه باقیلیور :

— قوجه جنکاورلر ! کیلرنده کی واریلره شراب
طولدیرمسنی اونو تمازلرده باروت طولدیرمنی اونو تورلر .
دیوردی ؛ صکره پوله نه خطاب ایدیور :

— دیمك سن فرانسواك حربه قطعياً دوام ایده -
 جگنی، فوق العاده تداركات حربیه ده بواندینی سویله -
 دیمك زمان، یلان سویلیوردك! فقط قباحت بنده،
 بو جزایه لایقم. چونكه فرانسولرك هوئی مشرب،
 نباتمز بز قوم اولدینی بیلیمیرمیردم؟

دیوردی. بوسرده محاصره حرکاتی متناً یا دوام
 ایدیور، (نیس) ك بتون سورلری عثمانلی مرهیلری
 آلتنده ازیلیوردی.

سپه

آگستوسك بو صیجاق، سکونتلی کونلرنده هوا
 بردنبره قارارمش، مدهش، هونناك بر فورتنه ایتالیا
 ساحلرینی دوکمه باشلامشدی. بو فورتنه محاصره
 حرکاتنك کمال امنیتله اجرانسه مانع اولیور، کیجه نك
 مخوف قرانلقلری ایچنده محاصره اردوسنده عظیم بز
 پریشانلق حکم فرما اولیوردی. بو موقت پریشانلق،
 صباحك نشته دار کونشی ایله مبدل سکونت اولمش،
 فقط خارجدن قوای امدادیه کلمک احتمالی بو قدرله اکتفايه
 مجبوزیت حاصل ایلمشدی.

بازاروس، بو موفقیت وظالیمدن ممنون ومفتخر
 (نیس) دن مزارقت حاضرلقلری کورویور، حرکاتدن

برمدت صکره (سنت مارغریت) آطهسی اوکنده مساعد
 روز کارلره انتظار ایدیوردی. خیرالدین پاشانک مظفر
 دوتماسی آطه لر پیشکاهنده لنگر انداز اولدیفی صرده ده
 آندره دوریا دوتماسی بحر سفیدکی نهابه طالعهری اوزرنده
 متجسسانه طولاشیوردی. قبودان پولهن، بحر سفیدکی
 بودائی فلاکتدن قورتولق ایچون بارباروسی آندره
 دوریا علیه تحریک اتمک ایستیور، فقط بارباروس
 بونی قطعاً رد ایدیور، عثمانلی دوتماسنک احوال
 وموفقیاتئی سلیمان قانونی به تبایخ ایچون برقالیوناه برقاچ
 کمی کوندیریوردی.

عثمانلی دوتماسی (طولون) ده متوجهاً حرکت
 ایشدی. دوتما، قیدئی (طولون) ده کچیره جک، ایلک
 بهار کلیر کلز یکی برطریق مظفریت اوزرنده حرکت
 ایده جکدی. خیرالدین پاشا بوموقفیت بحریه دن نمون
 کوزونیورده، کله جک سنه اجرا ایدیله جک حرکاتی بر
 سکون مظفرانه ایچنده دوشونیوردی. بحارستان مظفر
 یاتنک بحیل علوتی ایچون استانبولده (شادمانقلر)
 اجرا ایدیلدی، قوجه باقی قهرمان سایمانک توقیر غالیبتی
 ایچون نشیده لر ترتیب ایدرک :

اول شهسوار مملکت عدل و داد کیم

آتی اوکنجه اولسه روا خسروان روان

دزیا مثال عسکرک انجیره علملرک
فتح و ظفر سفینه سنه آجدی باد بان !

طرزنده ظفر بدیع لری وجوده کتیردیکی ائناده بار بار با وسک
مظفر دو تناسی طولون لیمانک ما فی سولرینه کلکون
بایراق لریله لطیف عکسار براقیور ؛ سرایک محتشم
سرولری ، معظم ، مهابتلی قبه لری آئنده جهان سیاسته
اجرای تاثیر ایده چک تدبیرلر اتخاذ اولونیوردی .



قانونينك صوك سفرى

سلطان سليمان قانونى مهاج ميدان محاربه بنده ، ويانه سورلرى اوكنده اراؤه شوكت ايله دكدن صوكره مظفريت تاجلرى اوزرنده استراحت ايديوردى. سليمان قانونينك نفوذ سياسيسى آرتق اوروپا سياسياتنه اجراى حكم ايده جك بر مرتبه كاله واصل اولمشدى . بر طرفدن فرانسوا ، هابسبورغ خاندانندن اخذ انتقام ايجون سليمان قانونينك آستان سلاطين پناهنه التجا ايديور ، ديكر طرفدن مظفر اردولر بيمك آوازه شوكتى قلب دشمنده عظيم بر حس هراس حصوله كتيريور ايدي . سليمان قانونينك بومظفر اردولره صوك درجه اعتمادي واردى ؛ سلطان سليمان ، بتون سياستى بوقوت اوزرينه بنا ايديور ، بتون املارنى اردونك مظفريته استناد ايتديريوردى. فقط مظفر آرتق كالى بولمش ، كثر غنائمن حنولد زيب واحتمام اخلاق ملته بر انحراف كللى حصوله كتيرمهك باشلامشدى . سليمان قانونى قيلچنه كوره نهرهك بتون حكومتلره قارشى قوييور ، فقط متين بر دستور سياسى به مستند اولميان وسعت فتوحات ايله قوه عثمانيه ني كليا دوچار ضعف ايلوردى . افق سلطنتده اولانجه

شعشعه سیاه فروزان اولان نجم شوکتی ، بارلاق ، نظر
 قریب ، ذی احتشام رنگارنگه تنویر انظار ایدیور ؛
 بوروقلر میال افول اولان کونشک کنار انقده حصوله
 کتیردیکی عظمتلی ، ناپایدار الوان آتشیندن بشقه برماهیت
 ابراز ایده میوردی .

فقط ماضی ، قهرمان سلیمک بارلاق مظفریتلری
 تعقیب ایدن اولسله موفقیات ، حقیقه بادی مفعرت
 برمهاتی حازدی . سلطان سلیمانک سیاستی هر طرفه اجرای
 نفوذ ایشدی . بونفوذک سلسله اعصار اوزرندن لمعان
 ایدن روتقی عصر حاضر ادبیاتنه ده اجرای تأثیر ایش ،
 آلمان شعرا سندن ته نودور کورنهر (سکتوار) سفرینه
 دار یازدینی برارده سلطان سلیمانک عظمت افکارینی
 جداً تجیل ایله مشدی . بویوک شاعر ، سلیمان قانونینک
 قهرمانلغنی ، حماسه دایرانه سنی ، جهان سیاستی اداره
 ایله دیکنی کمال تقدیر ایله یاد ایله مش ، حتی بربرده سلطان
 سلیمان قانونی بی بیوک بر قهرمان صورتنده تصویر ایدرک
 لسان حماه تندن :

« قارل قارل ! آرتق سن یا شایه میه جقسک ! سنک
 اوروپاک نیم پای سلطوتم آلتنده در . ایسته سنی صوک دفعه
 اولارق میدان کارزاره دعوت ایدیورم . اوستریا خاندانی
 آرتق بتون اردوسنی سلاحلاندیرسین ! قهرمان سلیمان

مظفریت اوغورنده فدای جان اتمك ایستور .
 صورتنده تصویر حساب ايله مشدی .

سجده

سلیمان قانونی ، صوك كونلرینده پارلاق ، موجب شرف بر مظفریتله تشیط اتمك ایستوردی اوستریاده برنجی فردیناند تخت حکومتہ کجدیکی زمان ، سلیمان قانونیک فردیناندله عقد ایتدیکی سکر سملهک بر مصالحه صلح ومسالمتی بزمّت قرر تأمین ایدجک کبی کورونیوردی . فقط فردیناندکیرینه بیوک اوغلی ایکنجی مانسیمیلیهک جلوسی ، دولت عثمانیه - اوستریا مناسباتی تدریجاً خللدار ايله مشدی . بر طرفین کنج زاپولای ايله اوستریا بیتنده کی اختلاف کیتدکجه تمادی ایدیور ، سلطان سلیمان ایسه زاپولایک حقوتنی مدافمه اتمک ایستوردی . دیکر طرفدن ، ۱۵۶۲ معاهدهسی موجبجه اوستریانک ویره جکی ویرکونک ایکی سنه تراکم اتمسی اوستریا ایچون یکی برفلاکت احضار ایدیوردی . سلیمان قانونی بتون بو احوال سیاسیہ بی برسبب حرب تلقی اتمش ، (توقای) ده اوستریالیلرک دوچار تعرضی اولان زاپولایه امداد ایچون بوسنه بکیر بکی مصطفی پاشای کوندرمشدی . سلطان سلیمان ، اوستریایه قارشی یکی بر

سفر اجراسنه قطعاً قرار ویرمشدی؛ فقط مالطه فلاکتی بر نظر عاقبت بینانه ایله تأمل ایدییور، سطوت عثمانیه بی محافظه ایچون فائق بر قوت استعمال ایتمک ایستوردی .

سکتوار [۱] سفری سلیمان قانونینک اون اوچنچی، فقط بحارستانه قارشی بالذات اداره ایلدیکی آلتنجی سفردی .

سلیمان قانونی بودنعهده حرکات سوق الجیشیهده دشمنه تقدم ایتمش، قوتلی بر اردو ایله (زمون، زمین) جوارینه

کله رک زاپولای حصورینه قبول ایله مشدی . سلطان سلیمان بوحرکانی اجرا ایله دیکی ائناده آوستریاده تدارکاتدن

خالی قالموردی . ایمپراطور ، آلمانیا دن ، فرانسه دن ، ایتالیا دن قوای معاونه طوبلاور ، قوتلی بر اردو ایله

(رعاب، یاق قلعه) جوارنده مدافعه بی اختیار ایدییوردی . سلیمان قانونینک مقصدی او زمانه قدر اداره عثمانیه بی

تماماً انتقال ایده من قلمه لری قطعی بر صورتده فتح ایلمکدی؛ بو قلمه لری : کیولا ، آگری و سکتوار قلمه لرندن

عبارتدی . سلطان سلیمان (کیولا) قلمه سنه قارشی طمشوار والیسی و قریم خانی ایله برابر پرتو پاشایی

کوندریور ، آگری قلمه سنی ایسه بالذات فتح ایتمک ،

[۱] سکتوار. اساساً (سی که توار) در. (سی که ت) بحارجه

آطه. (وار) ده شهر معناسنه اولدیغندن (سی که توار) آطه شهری

دیمکدر . شهر بر آطه اوزرینه مبنیدر .

سلسلہ حدودی قارباط طاغریسہ قدر توسیع ایلمک
 ایستوردی . آگری ! سلیمان قانونی بونامی تلفظ ایتمدی
 زمان، قلبندہ الیم برمرارت، عظیم بر آرزوی انتقام حسن
 ایدیوردی . سلطان سلیمان بر قاج سہ اول بوقلہ بی بنہ محاصرہ
 ایتمش ، بورادہ یئہ بر چوق قهرمان فدا ایتمش ، فقط
 آگری بی لطیف سینہ لریلہ محافظہ ایدن مجار قیزلری حسن
 و طبرورانہ ایلم بر شوق و غایان قلعہ بندلری بنہ چیقمشلر ،
 فسونکار نظرلری بنہ انضمام ایدن قوہ بازولریلہ مدافعیہ
 فوق العادہ یاردم ایتمش لردی !

سلیمان قانونی (آگری) یہ طوغری حرکتہ حاضر -
 لاندینی ائادہ ، سکتوار محاطی زری نیک تر حالہ سنجاغنه
 تعرضی خبر آمشدی . بو تمرض ، سلیمان قانونینک حرکات
 عسکریہ پلاقی بسبتون تبدیل ایتمش ؛ اوزمان اردو ،
 زری بی تأدیب و (سکتوار) ی تسخیر ایچون او طرفلرہ
 طوغری حرکت ایلم مشدی . سکتوار قلعه سی حقیقہ
 متین بر موقعدی . سلطان سلیمان بو موقعی فتح ایچون
 فوق العادہ مشکلاتہ دوچار اولاجقدی . فقط قهرمان
 پادشاہ ، بوکچی موامی قطعاً نظر اعتبارہ آلمیور ، طونہ
 نہری اوزرینہ طرف طرف کو بریلر قوردیر بیور ، اردو
 بو کو بریلر اوزرندن بر سیلابہ ظفر کی سکتوار قلعه سہ
 مہیب طوغاری ، سامعہ خراش صدالری ایلم ایلم یوردی .

سلطان سلیمان سکتوار قلعه سی اطرافنده محاصره
منتظمه ترتیبی آلمشدی . بر طرفدن قلعه اطرافنده کی
خندقاره بطاقلقلر قورودیلور ، دیگر طرفدن شدتی
بر آتش مدافعینی تلفات کلیه ده چار ایدیوردی .
فقط بتون بوغیرتله ، مدافعینک ثباتی قطعاً اخلال
ایده میوردی . زرینی ، ثبات و متاتی ایله برابر عثمانلیلرک
یاقیندن اجرا ایتدکلری آتشلردن قور تولق ایچون کزیده
مستحکم بر موقع اشغال ایدیور ، قهرمان عثمانلیلرک
آتشلر ایچنده اجرا ایتدکلری محوملر ، آتی بوراده ده
تلفات کلیه دوچار ایدیوردی . آرتق زرینی ایچون
ایچقلعه بی مدافعه دن بشقه چاره قالمشدی . علی پورتوق ،
بو قهرمان عثمانلی ، قلعه بی شدتی بر طوبیجی آتشنه
طوتیور ، بو آتشلردن قطعی بر موفقیت استحصال
اولنه میوردی . سلطان سلیمان قلعه قوماندانی مدھش
بر صورتده تهدید ایدیور ، اسیر ایدیلن اوغلتک تلف
اوله جقنی سوبیلور ، فقط بو تهدیدلر زرینی تک ثبات
و متاتی اصلاً اخلال ایتمیوردی . سلطان سلیمان ،
قلعه بی کمال موفقیتله تسخیر ایچون آرتق لغم حفرندن
بشقه چاره کورده میوردی . شمدی بو چاره ده
توسل ایدلمش ، عثمانلی عسکری اوچ کون متادیا لغملر
حفریاه مشغول اولمشدی . عثمانلی لغملرینک اشتغالی

يك مدھش اولمشدى : برطرفدن مدھش بر كورولنى
 اطرافى آتشلر، دو مانر ايچنده براتيور، ديكر طرفدن
 آفاقه صوبويدن قورقچ بر آلو قله اطرافى صاريوردى.
 آرتق زرينى ايچون بويانيني سونديرمك امكان خارجنده
 ايدى . زرينى ، معيتى افراديله برابر داخلې برجلره
 چكيله رك اولونجه يه قدر مدافعه ايلكي قرارلاشدرييور،
 قاديئلىرى، چوجقلىرى، ارزاق و طربلىرى كاملاً عثمانيلره
 اليه براقبرق مغلوبانه، فقط ثباتكارانه بر صورتده رجعت
 ايدبيوردى .

زرينى نك ثباتى ، سلطان سليمانده تحملمفرسا بر تاثير
 حصوله كتيرمشدى ؛ سلطان سايمان بتون تعرضلرك
 عقيم قالديغنى كوردكجه جداً مايوس اولمش ، حتى صدر
 اعظم محمد پاشايه يازديغى برتد كرده ده :
 « شواوجاق دها يانميه جقمى ، ممالك غزنا و هيچاده
 فتح و ظفر كوسلرى چاليمه جقمى ؟ » صورتنده اعماق
 قلبدن كلن صبر سزلى افهام ايمك ايسته مشدى . فى الحقيقه
 بو اوجاق بر قاچ ساعت صكره عظيم بر لهيب بريشانى
 ايچنده قالمش ، فتح و ظفر كوسلرينك آوازه مهيبى
 محارستان آفاقده طنين انداز اواغه باشلاش ؛ فقط بو
 سور مظفرتى تماشا ايده جك كوزلر ابدى قيامشدى ..

ار صباح اردو ، بوفلاکت الیهدن بی خبر متصل
 تعرض ایدیور، صوقولینک تداییر مؤثره سی قوماندانک
 ضیاعندن متولد فتور وکسالته اردوده قطعاً میدان
 ویرمیوردی . برقاج ساءت صکره آتش بتون قلعه بی
 احاطه ایش ، عثمانایلرک تعرضندن جای خلاص تحری
 ایتمک امکان خارجنده بولندیغنی زرینی ده تماماً آکلامشیدی .
 زرینی ایچون یالکز برچاره خلاص واردی ؛ اوده معیتی
 افرادیله برابر فداکارانه بر خروج اجرا ایلمکدی . زرینی
 بو خروجی اجرا ایتمسده ، ایتمسده همه حال تلف
 اوله جقدی ؛ یانغین مخرب بر صورتده ایلریلیور ، بازوت
 مخرنی تهلکده بولنیوردی . زرینی ، بوفلاکتی معیتی
 افرادینه تماماً آکلامش ، شانلی بر صورتده فدای جان
 ایلمکی غاطلانله اولمکه ترجیح ایله شدی . بوفکرینک
 تصویب اولندیغنی آکلار آکلماز قلینجی قوشانمش ،
 قلعه نک اناختارینی بانه طاقش ، زرینی نک بو حرکتی
 کورن یکچریلر مقاومتسوز بر صولتله ایجری طوغری
 آتیلمشلر ، فقط مدهش بر هاون طوبنک اشتغالی بو
 قهرمان عسکرلری آتشله دومان آره سنده براقشیدی .
 اوزمان زرینی مایوسانه بو آتشلر ایچنه آتیلمش ؛ قلعه نک
 بتون زمینی قان و آتش ایچنده قابشدی . .
 یکچریلر قلعه داخلته کیرر کیرمز اوچ بیک کشی

عظیم بر غیرت جنکاورانہ ایله قلعہ نیک بتون برجلری
 اشغال ای دیور، ظفر باراقلری و ابر شفق ایچنده هلال
 ضیا فشان، کی قلعہ نیک برج و باروسی اوزرنده تموج
 ایله مکه باشلا یوردی. قاعه عثمانیلر طرفندن اشغال ایلدیکی
 ائشاده یانین الان دوام ای دیوردی. نقطه تحری
 شنام ایله مشغول اولان عسکرلر، اطفای حریقہ قطعاً
 اہمیت ویرہ یورلردی. آرہدن بر قاج ساعت کچمش
 ایدی کھ، آتش باروت مخزنہده سرایت آیمش، مدھش
 بر اشغال اوج بیک قهرمان ایله برابر قلعہ بی بر هوا
 آیمش، سکتوار قلعہ سی نامہ آتشین بر خرابہ دن بشقہ
 برشی قالمشدی.



فقط اردودہ خفی بر ماتم حکم فرما اولیوردی.
 سایمان قانونینک جسدی روحی بو ولولہ ظفر ایچنده
 صوقوللی بی ایچین ایچین آغلانیور، بومدر وزیر اردوی
 هیچ برشیدن خبردر ایتمیوردی. حتی سکتوار جوارنده
 لازم کلن تدابیر اتخاڈ اولومش، شہزادہ سایم ثانی یہ
 مکتوبلر کوندرلدکن صوکرہ باغراہده طوغری حرکت
 ایلامشدی. اردو، بو پارلاق مظفریتدن صوکرہ طبل
 و تقارہ چالہرق ایلریلیور، صوقوللینک تدابیری سایمان
 قانونینک وفاتندن متولد محاذیری کاملاً بر طرف ای دیوردی.

فقط سایم تانینک بلغراد و صولی، مظفر اردونک بلغراد
 تقریبی اوزرینه بوخبر فلاکتی اشاعه دهده هیج بر محذور
 کورولمه مش، قهرمان سایمانک خبر وفاتی اردوده عظیم
 بر ماتم حصوله کتیرمشدی. بر کیجه، بوخبر فلاکت
 اردوده شایع اولور اولماز، بتون افراد عظیم بر تأثرله
 کریان اولش، اوکونک صباحی اردوکاهده عمومی بر ماتم
 حکم فرما اولمه باشلاشدی. بتون اردو، سلیمان قانونینک
 ضیاع الیمی ایله داغدار اولبور، کویا لسان تأثر پاتینک :

کون طوغدی شاه عالم اویانمازی خوابدن

ایتمزی جلوه خیمه کردون طنابدن ؟

یولارده قالدی کوزلریمز، کلیدی خبر

حاک جناب سده دولت مآبدن . .

رنک عذاری کیتدی، یاتار کندی خشک لب

شول کل کبی که، آبری دوشوبدر کلابدن .

طفل سرشکی برلره کب سین، دعام اودر،

هرکیم غمکده آغلايه شیخ وشابدن .

بئسین، یاقیلدین آتیش عشقکله آفتاب

دردکله قاره چوللره کبرسین سحابدن .

ماتنامه سنی بی نهایته بر تله غله تکرار ایدیوردی .

آراق سایمان قانونینک تابوتی ده میدانه چیقارلمشدی.

بوتابوت وضع حزین ماتم انکیزی، صبور غوجلی

مجبوزه سی ایله بلغراد طوغری ایلمریله دیکی زمان، ظفر

یولنده فدای جان ایدن قهرمان سایمانک عظمت افعالی

بتون قلمبرده زوال ناپذير برحس احترام حصوله كتير-
بيور ، بومحترم ، ميجل تابوتو، شانلي ، مظفر براردو
تعقيب ايدييوردي . .



ویانه هزیمتندن صوکره .

هر قومك اوج بالای اقباله سعودی ایله دوره فلاکنه
دخولی ارهسنده کین ، ملتئ بی رحمانه تاثیراتیله ازن بعض
وقایع الیمه موجوددرکه ، ملتک نظر عبرت و انتباهنی آچق ،
قلب ملتسده زوال ناپذیر برحس غیرت ، برحب وطن
حصوله کتیرمک ایچون بووقایعک تکراری ، بویا هرک
برررر تشریحی وطنک تأمین اقبال آتسی ایچون صوکره
د جه الزمدر .

برفلاکتک اسبابی ، برمغلوبیت قطعیه تک اسباب الیمه
وفجیه سی ، برچوق سنه لر طرفنده طبع ملتسده حصوله
کلن ضعفک ، اخلاق ملتسده پیدا اولان ضعف عمومینک
بر نتیجه طبیعیه سیدز . روسیانک ۱۸۰۶ فلاکتی ،
یه نا و آونه رشته ده مغلوب اون ازدونک اسباب فلاکت
واضع خلالتی پروسیا قومنده حصوله کلن ضعف عمومیده ،
پروسیا اردوسنده تعقیب اییدیلن اصول و نظام تک حال
تذبذب و پریشانیده بولمسنده تخری ایلماید . روسیاخ
غالبنک طبع ملتسده حصوله کتیردیکی حس متین جنکاورانه
تعاقب ازمان ایله دوچار زوال اولور اولماز ، بریه نافلاکتی
پروسیایی اسارت آلتیه آلمش ، بریه نا مغلوبیتی نابولونک

ادارهٔ ظالمانه سی آلتده حریرماتی سنه لجه ربقهٔ اسارتله داغدار ایلمشدی . ذاتا مجارلرده بویله اولماشمیدی ؟ سلیمان قانونینک معظم اردوسی مهاج اووه سنده شانلی بر مظفریت احراز ایلدکن . صکره ، ایکی ساءت دوام ایدن بر محاربه خونریزانه نتیجه سنده قوجه بر قومک بیدان مقاومتی صارصمش ، ضعف تشکیلات ایچنده زبون قالان ، عثمانیلرک محتشم وانضباطپرور اردولرینه قارشلی مجاور حکومتلرک معاونت بی فائده سنی جلد چالیشان مجارلری قوتیله ، انضباطی ایله ، فضیلت عسکریه سیله مغلوب ایلمشدی . فقط ویانه هزیمتدن اول اردومزده ، اخلاق ملیه مزده بوفضیلک فقدانی ، اقبال آتیمز ایچون غیر قابل تلافی برفلاکت حاضر لامغه باشلامشدی . بوفلاکتک علام اولیه سی اردولک تشکیلاتنده ، عثمانلی قومک اخلاق ملیه ننده ، عثمانلی پادشاهنک سفاهت ولایقیدیننده اولانجه عاقبتیله تظاهر اییدیوردی . اردوده انضباط قالمامشدی . دور استیلا محارباتنک قلب ملته حصوله کتیردیکی آتش حمیت ، میال زوال برشعله واپسین حالته کلشدی . پاره ، ذوق وسفاخته صرف اولیور .. محمد رابع دبدبه و آلاشی بتون مظفریتلره ، بتون موفقیتلره ترجیح اییدیوردی . قرق بر سنه دوام ایدن مدت سلطنتنک ششعهٔ سیاسیاتی کوپر ییللرک ده ای سیاسیسنه ،

مقتدر سردار لرك اجرا آت و طنپرو رانه سنه مدیون اولان محمد رابع، و طنك تأمین سلامتته چالشمقندن زیاده رفاه و سعادتی تأمینه غیرت ایدیور ، قهرمان اجدادینك اثرینه اقتفا ایدرك اردو قوماندانلقلرنده، محاربه میدانلرنده ملتك تمثال شجاعت و مظفریتی وجوده کتیره جك یرده آو پیشنده طولاشیور ، اردوسنك اداره سنی نظر لایقیدی ایله تاقی اییوردی . محمد رابعك بو حرکتی اجانبكده نظر دقتی جلب ایدیوردی . فرانسه حكومتك سفارت فوق العاده ایله استنبوله کوندردیكی بر مأمور، ادرنه جوارنده محمد رابعك آو قافله سنه تصادف ایشیدیدی . بو قافله عصی ، یورولوق بیلدز بر غیرتله ایلیریلیور ، ویانه ده دوچار مغلوبیت اولان قره مصطفی پاشانك کرانباصیرمه لر ، ذی قیمت طاشلرا ه مزین اکرلی بارکیرلر اوزرنده قوشان معیتی ارکانه بازلاق ، محتشم بر نمونه تشکیل ایلیوردی . بو ذات ، آو قافله سی اورته سنده محمد رابعی ایلك دنعه کورهش ، ایلك مشاهده نك تأثیریه فکرنده حاصل اولان حسیانی شوصورتله تصویر ایشیدیدی :

« فصل تعریف ایدهیم ، محمد رابع ابری کوزلی ، مدور و کنیش سجال ، پالابیق ، صغالی آز ، باشی اوموزلری اره سنه کومولش کبیدی . بوی همان اورته ایدی . ارقه سنده یوز قدر آتلی بولدیوردی . بونلرك انك اوکده کی اوچ صره سی فلاوته ،

برقاج دانه سی طاوول وزیل چالیور ، فقط بو آهنکله او قدر
 حزن ، قسوت افزا بر صورتده حصوله کلیوردی که ، یونی
 بر حکمدار معینی اولقندن زیاده امر ندیندن عودت ایدن برقافله
 تلق ایتمک دها معقول اوله بیلیردی . بتون بوغلبه لک ، یوروشنی
 حکمدارینک یوروشنه اویدیر هرق سرعتله قوشیور ، شهره
 طوغری مجله مجله کیدیور ، بویقمتق اوصاعتی بیلمه بن آوجینک
 پیشنده نفس نفسه قطع مراحل ایدیوردی .

پادشاه بو صورتله امرار حیات ایلدیکی حانده اردو
 ضرورت ایچنده ، ضعف اخلاق ایچنده حسیات جنکاورد
 تانه سنی ضایع ایدیوردی . فاضل احمد پاشانک سن غونارده ،
 کیریده ، چهرینده سنه لرحه حرب آتشرلی اورته سنده
 یتشدریدیکی ، متین برمسلك سیاسی تاثیریه حصوله کلن
 پارلاق مظفریتلرله عروق غیرت وحمینی غلیانه کتیردیکی
 بواردو ، برقاج ستنه ایچنده غیرت جنکاوردانه سنی ضایع
 ایتمش ، قره مصطفی پاشانک قان بهرغ صرتلرنده ، ویانه
 سنورلری اوکنده حاضر لادینی مقتل فلاکتده روح
 مظفریا تمزله برابر قربان ایدیله جک ، انضباطسز ، صنعت
 عسکره دن محروم جیم برکتله حانه کلمشدی . ایشته
 ۱۲ ایلول ۱۶۸۳ تاریخی اردونک مبدأ فلاکتی تشکیل
 ایلمش ، قره مصطفی پاشانک جهالتی یوزندن پریشان
 اولان اردومز ، اوستریا جنراللرینک متوالی ضربلری

آلتده ازیله ازیله زنتا، صالانقیمین ، بلغراد فلاکتلری
اولانجه ضعفی ایله انتحام ایلشدی .



ویانه مغلوبیتسک نتیجه سی عثمانلیلر ایچون یک الیم
اولمشدی . واقعا ۱۰۰۵ سنه هجره سنده خاج اووده
وقوعه کلن میدان محاربه سنده محمد ثالث فراره تمایلی
ایله باشلایان علام ضعف ، سنان پاشانک حرص طمع
وجب جاهی یوزدن اوافق تفک بعض مغلوبیتلره مقدمه
فلاکت تشکیل ایلش ایدی ایسه ده عثمانلی اردوسنک قوتی ،
عثمانلی قومنک فضیلتی ، عثمانلی مظفریاتنک تأثیر دهشتی
روسیه ، آوستریا ووندیك حکومتلرنده عظیم بر حسن
هراس حصوله کتیریور، هیچ بر دولت عثمانلی سلاحنه
مقابله ایده میه جکنه قناعت تامه حاصل ایلوردی .
یوقناعت، عثمانلیلری معارف عسکریه یی تزئیده ، اسلحه
حربیه یی تجدیده ، اصولی وقواعد عسکریه یی ایجابات
زمانه نظراً تبدیله مجبور ایتمکدن زیاده انلرک غرور ملیسنی
تحریک ایدیور، و بوتأثیر مضر آلتده سوابق مظفریات
ایله کینن عثمانلی اردوسی ، ترقیات عصره اهمیت ویرن
آوستریا اردولری قارشینده کوندن کونه غیراختیاری،
الیم برضفه دوچار اولوردی . قالن بهرغ تپه لرندن منزه ما
رجعت ایدن قره مصطفی پاشا اردوسی، عثمانلی عسکر لکنک

ضعفه بر مثال اضمحلال وجوده کتیردیگی کوندن اعتباراً عثمانلی اردوسنک اوروپاده حصوله کتیردیگی حس دهشت ده زائل اولغه باشلامشدی . بوتأثیر آوستریا و روسیه حکومتلرینک جسارتتی تزید ایتمش و بو حین جسارتله حرکت ایدن آوستریا حکومتی گاه منفرداً ، گاه روسیه ایله متفقاً حرکت ایدرک عثمانلیلرک دائمی خصمی اولمقدن بر لحظه خالی قالمشدی .



آوستریا حکومتک سیاسیات حاضرهستی قانلی فلاکتلرله حاضر لایان بومغلوبیتلرمز ، پروسیانک یه نا فلاکتی درجه سنده موجب انتباه برچوق مثاللری جامعدر . بو فلاکتلری موجب عبرت اوله جق بر طرزده تشریح ایتمک ، مغلوبیته بادی اولان اسباب ماده و معنویه بی بتون دلایلی ایله بکوسترمک ملتک تربیه اخلاقیه سی ، اردونک فضیلت عسکریه سی اوززینه نافع بر تأثیر اجرا ایده بیلیر . اکثریا بر فلاکتک تاریخنی تدقیق ایتمک ، بر مضقیرینک بارلاق صفحاتی تشریح ایتلک درجه سنده فوائد حاصل ایدر . عثمانلی اردوسی ویانه فلاکتته دوچار اولمقدن سوکره اردو و ملتده بادی انتباه هیج بر تأثیر حاصل اولمامشدر . مهاج میدان محاربه سنی بر مزار ملی عدایدن مجار شاعر لری ، مجار قومنک حسیات وطن

پرورانه سنی تحریک ایچون برر داستان فلاکت وجوده
کتیردکلری ، کیش فالودی ، مجار ملت نیک روح حیتده
برطین ماتم حصوله کتیرن اوزون بر منظومه سنده: « مهاج
مهاج! ای قابل ایچنده قالان وادی قدیم! سنی بتون
منظره فجاعت نمونکه کوزلرم اوکنه کتیردیکم زمان
کوزلرم غلیان حیتدن اشکابه حدتله مالی اولور. طرزنده
یاد فلاکتله اخذ عبرت ایتک چاره لرینه توسل ایتدکلری ،
ینه او عصرده شانلی ملت مزک حر ، حیتی شاعر لری قهرمان
سلیمک شعشه غالیبتی ، قانونیک سلسله مظفریاتی ذکر
و تعداد ایده رک :

تیفک ایچردی دشمنه زخم زبانلری ،
بخت ایتمز اولدی جمله کیلیدی لسانلری ،
شیشیر کبی روی زمینه طرف طرف ،
صالدک دمیر قوشاقلی جهان پهلو انلری
آلدک هزار بتکده بی مسجد ایلدک
نا قوش برلرنده او قوتدک اذ انلری .

طرزنده وطن نامه ، ملیت نامه ، عثمانلیق نامه
بیان حسیات ایلدکلری حالده . ویانه هزیمتدن صوکره
بو سوابق مظفریاتی اعلا ایده چک ، بو مغلوبیتلرک یاد
الینی خاطره ملتده ابقا ایلیه چک هیچ بر بدیعه اتباه
ساحه فکر و خیالی تزین ایده مه مشدی . اوزمان ، بوملتی
ایقاز ایتک ، بو قهرمان ملتده خاطره سوابق ایله تولید

قوت و مانت ایلیک ایچون بیوک برغیرت، عظیم برغیرت، وطنیه لازمدی . بوغیرت هیچ بر طرفده کورولمور ، عسکرلک، صنایع و ادبیات عظیم بر قوتور و کسالت ایچنده بی حس و بریشان کوندن کونه زوال بویوردی . دائمی بر حس انتقام ایله حاصل اولان غیرت وطنیه عروق ملتده جای آرام بولاماشدی . فکر ملتک تنویر و تشخیزنه ، اردونک اصلاح و تدریقه قطعاً اهتمام اولموردی .

واقعا پروسیاده عین فلاکتده دوچار اولمش، پروسیاده عین ضربه لرله زده لشمش، حتی دشمن بر ملتک ربهقه اسارتی آلتند . قالمشدی . فقط ملت بو ضربه لرده دوچار انتباه اولمش؛ حس ملی بتون قایلرده جوشان و خروشان بر قوه استخلاص وجوده کتیرمشدی . بتون پروسیا قومی فلاکت سابقه سنی تمیر ایچون مادی ، معنوی تر قیلر اظهار ایدیور ، تئودور کورنر پروسیا قومه خطاباً یازدینی و طنپورانه منظومه لرده ملتی انتباهه دعوت ایدیور، ماقس فون شه تقن دورف تجیل حریت ایچون یازدینی شعرلرده پروسیا قومک حسیات و طنپورانه سنی غلیانه کتیریوردی . بوغلیان ، ملتک قلمندن اولانجه قوتیله جوشان اولمش ، حریتی غائب ایدن پروسیا قومی بارلاق بر نجر استقلال ایچنده سونکولری ، قلیجاری،

قہرمان لریلہ یوکسہ لہرک ، ماضی الہینک آجی یارہ لری
تداوی ایدرک و بوضربہ لری قطعاً فراموش ایتیدرک منتظم
اردوسی ، حسن متین و طنپوررانہ سی و بوحس کزینی
و طنپوررانہ ازلر ، قہرمانانہ منظومہ لہرلہ اعلا ایدن عالم
مؤرخ لری ، عالی شاعر لریلہ بوکونکی مرتبہ کمالہ واصل
اولشدر .

بروسیا لیرک پہنا فلاکتدن صوکرہ تطبیق ایتدکری
اصولہ ، تربیہ عسکرہ مزی تقویہ و اخلاق ملیمزی اعلا
ایچون فوق العادہ محتاجز . معارفزی ترقی ایتدیرمک ،
اردومزی سوابق شوکت مزلہ متناسب بر مرتبہ مکملیتہ
ایصال ایتک ، مغلوبیتلریمزی ، مظفریتلریمزی اولانجہ
حقایق ایلہ تشریح ایتک ، عثمانلی ملتک عظمت ملیہ سی
ایلہ متناسب بر تاریخ سیاسی و عسکریمی وجودہ کتیرمک
بزم ایچون الک مهم مسائلدن معدوددر . ملت بر تاریخ سیاسی پہ ،
اردو بر تاریخ حرب عثمانی پہ محتاجدر . ماضیسنی بیلمین
بر مات ، تأمین آتی ایچون لازم کلن وساطی بر غیرت
و قطعیتلہ استحصال ایدہ مز . پروسیانک پہ نادن صوکرہ کی
حالی ایلہ عثمانیسارک اون یدنجی عصرده ویاہ ہزیمتدن
ویکر منجی عصرده دوراستبداددن صکرہ کی حال لری بعض
فرقلر استثنایدملک اوزرہ ہان بر برینک عیندر . اوتوز
سنہدن بری ادارہ اجنبیہ آلتندہ بولنیورکی عثمانلیغی اعلا دن ،

حسیات و طنپرو رانه بی اظهاردن منع ایدیلن قهرمان ملتمز ،
 انقلاب حاضر دن سوکره آرتق بو حسیاتی اعلا به
 چالشمیلدر . ایشه اوزمان ، اجدا . ینک مظفریات
 سابقه سنی مشق تقلید اتخا ذ ایده جک ، فلا کتلر نیدن عبرت
 بین اوله جق اولان اردومنز تربیه عسکر به سنی مین بر اساسه
 بنا ایده جکی کبی اخلاق ملی ده کسب صفوت ایده جک ،
 شانلی بر تاریخه ، خارق العاده ذ کالره مالک اولان عثمانلیلو
 عظمت سابقه عسکر به لرینی بتون کالیله اظهار ایده جکلر در .



مصطفای ثالث و بیوک فرہ دریق

اون سکرنجی عصر ، دولت عثمانیہ ایچون الیم بر
صفحة انقراض وجوده کتیرمشدی . قالن بهرغ ، زنتا
وپتہ رواردا این هزیمتلرندن سوکره صولت سابقہ جهانکیرہ
انہ مزله غیر متناسب بر توکل مغلوبانہ ایله رجعت ایدن
اردولریمز عدم اطاعت ، اخلال انضباط ، غصب اموال ،
میل احتشام کبی بر ملتک علامہ مؤلمہ انقراضندن معدود
اولان اوصاف مشومہ می فعلاً ابراز ایله دکلری اثناده
مصطفای ثالث تحت عثمانیہ به جلوس ایدیور ، ملتی بو
کریوہ انقراضندن قورتارمق ایچون عالیاملار ، ترقیورانه
فکرلر پرورده ایدیوردی . فقط بواملرک حصوله
کلسی ، بو فکرلرک اولانجه کمالیله نشوونما بولسی ایچون
لازم اولان زمین تبتت هیج بر طرفده موجود بولونموردی .
مصطفای ثالث ، وطنی صدمات متوالیہ ایله ازوب
محو ایدن تجاوزات خارجیہ به قارشى اردونک الکتین
برسدحمیت ، الکتدس برواسطه شوکت اولدیغنی سلیدیکی
ایچون جلوسنک ایلك کونلری تقلید سیف مراسمندن
عودتده یکیکچری قیشله لرینه اوغرامش ، اوراده بر معتاد
نوش شربت ایدرک تلذیذ دماغ ایله دیکی اثناده : «ارقداشلر ،

امید ایدرم کہ ، کلہ جک ایلیک بہارده بوشرتی (بندر)
 سورلری اوکنده ایجز ! ، دیمشدی . حیفا کہ بندر
 سورلری اوکنده ، ہماج سحرارندہ ، زعاب اووالرندہ ،
 زالسورغ وادیلرندہ ارانہ شان قہرمانی ایدن اردونک
 اوصافی ، مصطفای ثالث عصرینک عاصی عسکرلرندہ
 دور ادور برخاطرہ افتخار شکلندہ قالمش ، اردو ابراز
 ایلدیکی عدم انتظام ایلہ صوک برصفحہ انقراض کوسترمکہ
 باشلامشدی . ذاتاً بوخان ، رومالیردہدہ بویلہ اولمشدی :
 ناقابل تحمل زرہلر آلتندہ ، آفریقانک طاقت سوز
 حرارتلری قارشیتسدہ برمشی سریع ایلہ حرکت ایدن
 رومالزیونلری ، بومتین زرہلری کندیلری ایچون بار
 الیم عدایتدکلری کوندن اعتباراً روما حکومتی عظمتی ،
 شوکتی ، سطوتی ایلہ برابر تدریجاً دوچار انقراض اولمہ
 باشلامشدی !

مصطفای ثالث دورندہدہ عین حال واقع اولمق
 اوزرہ ایدی ؛ فقط صورہلک تمییری وجہ ایلہ مقتصد ،
 مدبر ، حریص شان و شہرت اولقلہ برابر حکومتی اصلاح
 ایچون معلومات لازمہ بی دہ حازر بولونان ، مصطفای ثالث ،
 راغب پاشانک معاونت عاتلانہ سی ایلہ مالہ بی تدریق
 ایدیور ، سؤ استعمالاتی منعہ چالیشیور ، فضیلت مردانہ
 ابرازینہ مانع اولان دبدبہ وداراتی کلیاً محوہ سعی

بولونیوردی. مصطفای ناکت یالکز برارزوسی واردی:
 وطنی اصلاح ایتمک، اردویی مرتبه مکملیه ایصال
 ایتمک، اجدادینک پارلاق مظفریتلری درجه سنده موافقتلری
 مظفریتلر احراز ایلمکدی. مصطفای ناکت بوسپیدن
 طولانی بیوک فره: ریفله تأمین مناسبات ایتمک آرزوسنده
 بولونیوردی. حتی فره دریفله تأمین مناسباته موفق
 اولور اولماز، فره در یقندن اداره ممالک خصوصنده بعض
 وصایاده طلب ایتمش، اوزمان بیوک فره در یق شوخوابی
 ویرمشدی: «تبعات تاریخی» ده بولونهرق تجاربدن استفاده
 ایتمک، منتظم براردویه مالک بولونمق، وقت حضر ووقت
 سفرده اردویی مکمل تربیه ایتمک، خزینه دواتی پاره
 ایله طولدر مق. . ایشته عزیزم، نم اوج سرم. امین
 اولکز که بوندن بشقه هیچ بر سره مالک دکلم!



بیوک فره در یق مصطفای ناکله تاسیس مناسبات
 ایدر ایتمز آندن پروسیا منافعه خادم بر صورتده استفاده
 ایلمکی دوشوندی. یدی سنه حربی بیتر بیتمز فره در یق
 استانبوله پک چوق هدیه لرله بر هیئت سفارت کوندریور،
 استانبوله دائمی بر سفیر بولندیره. فیه بیهله موفق اولیوردی.
 پروسیا ایلرک شرق صحنه سیاسیانده مهم بر رول اوینامغه
 باشلامسی، آوروپا سیاسیانده مهم بر تأثیر اجرا

ایدیوردی . فرهدریق شرقده اجرای نفوذده موفق
اولاجق برسیاست تأمین ایلدکدن صوکره ، اوصرده
روسیه تخته جلوس ایدن قاترینه ایلدهده عقد رابطه ایتمک
آرزوسنده بولتیوردی . اوزمانلر بروسیا حکومتی یدی
سنه حریبنده مصون ومظفر قورتولشدی . فقط پروسیانک
بنای حکومتی ظاهراً بلندوعالی کوروندیکی حالده ، حقیقده
بستون بشقه برماهیتده ایدی . حتی فرهدریق ، برادرینه
یازدینی بر مکتوبده پروسیانک تعالی وترقیسی ایچون نه
صورتده تدابیر اتخاذ ایتمک لازم کله جکندن بحث ایتدیکی
صردهده : «اگر اردو اهل ایدیله جک اولورسه ، بومملکتک
محو اولدینی کوندر .» دییوردی . فی الحقیقه ، بروسیا
حکومتی داخلاً اصلاحاته محتاج اولدینی کبی خارجاه
بردوسته ، برمتفقه عرض احتیاج ایدیوردی ؛ اومتفقده
آنجق روسیه اولاییلیدی .

بیوک فرهدریق روسیه ایله اتفاق ایتدیکی ائنده
قاترینه نک سیاستی بازالاق برصورتده اجرای احکام
ایدیوردی . جاذبه حسن و آنی ایله تدویر امور سیاست
ایدن قاترینه ، بیوک فرهدریقله عقد اتفاق ایلکی روسیه نک
آمالنه موافق بولیور ، بالخاصه آوستریا پولتیقهسنه قارشی
بروسیا اتفاقی مانع یکانه عد ایلوردی . بودلر ، شوخ ،

عشوه کار ایمپراطوریچه ، پرغلیان برزم عشاق ایچده
یتاب غرام اولدینی حالده :

مصرك اوشیوه کارینه بکزركه طینتك
اولدیرمدكجه وصلنی ایتمزدی رایكان

حقیقت بدیعه نمانسه برمثال دلاویز تشکیل ایلدیکی
کچی سیاستی ده پارلاق برصورتده اداره ایدیوردی .
قازینه نك بتون سیاستی کافه افکارنده مندجدر . قازینه
دیورکه : « ملت حکمداره کوره دکل ، حکمدار ملته
کوره اولور . ملت ایچون مساوات ، قانونه اطاعت
ایتمکدن عبارتدر . حریت ، قانوناً ممنوع اولمان هرشیئی
یایمق حقدن بشقه برشی دکلدر . برمعصومی آصمقدانسه ،
اون مهمی قوزتارمق اولادر . » ایشته قازینه نك زبده
سیاستی . .

قازینه برطرفدن بو افکاری بتون مناسبه تطیق
ایلدیکی کچی دیگر طرفندن ده شرق پوئتیقه سنی تعقیبه دوام
ایدیور ، بوفکرینك قوه دن فعله کلسی ایچون پروسیا
اتفاقدن استفاده ایلك ایستیوردی . فقط بو اتفاقدن
اك زیاده متضرر اولان ایکی حکومت واردی که ، آنلرده
فرانسه و آوستریا حکومتلری ایدی .

آوستریا حکومتی ، فرانسه نك دشمن تاریخیسی

اولدینی حالده بودفہ ایکی حکومت بینده مشترکاً حرکت حسی پیدا اولشدی . دور ساجان قانونیده فریداندنک کسر عظمتہ ، دور سلطان محمد خان رابعده قرال لوئیک ارالہ شان وعظمتہ اولانچہ قوتیلہ ساعی اولان فرانسه یواتیقہسی ، شمدی آوستریا ایله متفقاً حرکت ایتمکے تشبث ایشیدی . فرانسه و آوستریانک یکانہ هدف الحراکاتی ، قاترینہ نک برشیطنت عشوہ کارانہ ایله تدویر ایلدیکی پولونیا مسئلہسی ایدی . بومستلہدن مصطفای ثالث ده فوق المادہ اندیشناک اولیوردی .

قاترینہ ، عاشق دلشکاری استانیسلاس اوکوست پونیاطووسکی بی ، پولونیا قرالی متوفی اوچنجی اوکوستک یرینہ اجلاس ایتمکے چالیشیور ، دیگر طرفدن ده پولونیا . دهکی پروتستانلرک محافظہ حقوقی ایچون پولونیاہ عسکر سوق ایدیوردی . مصطفای ثالث بوکا شدتله مانع اولمق ایستیور ، فقط بیوک فرہ دربق استانبولده کی سفیری واسطہسیله باب عالی بی بوفکرندن وازچیرمکے چالیشیور ، پروسیا سفیری روسیہ سفیری ایله برلکده بیک درلو دسائسہ مراجعت ایدیور ، ترکیه نک امنیت واعتمادینی جلب ایتمک ایچون هر درلو تدابیرہ توسل ایلیوردی . حتی ، ترکیه نک ای بیوک بردشمن قدیمی اولان آوستریا حکومتی علیهنده ترکیه یه جاسوسلق ایتمکی بیاه

کوزہ آلبور ، سفیری واسطہ سیلہ مصطفای نائثہ ویردیکی
تقریر لردہ آوستریانک ترکیہ علیہندہ کی تدارکاتی حقیقہ
ترکیہ یہ معلومات اعطا ایلدیکی کبی آنی اتفاقہ جلب
ایتمکندن ده کری طور میوردی . فرہ دریق ، بولونیا اغتشاشندن
اول سفیری واسطہ سیلہ مصطفای نائثہ کوندردیکی بر
تقریرده شو صورتله بیان مطالعات ایدیوردی :

شیخ الاسلام داعمره کوندریله [*]

پروسیه ایلچیسینک مضمون تقریری ترجمہ -

سیدر [**] .

فی ۸ ک ، سنہ ۱۱۷۸

بودفہ حشمتلو قرالم اخلاصکارلری کچن ماه کانون اولک
اون آلتنجی کونق تاریخله مورخ صوب داعیانہمه کوندردیکی
تحریراتنک قرالم موی الیه دوات علیہنک کمال صدق و خلوص
اوزره دوستی اولدینی حسبله دولت علیہنک امور و منافعه
محل و منافی اولور حالات واقع اولدقچه هر بار آنهاواخبار ضمنتده
درکار اولان صداقت و استقامت و نیت خالصه سنک بوندن بویله
دخی علی الدوام استمرارچی طرفندن وجه اکل اوزره تقریر
و تصدیق اقمسی امر و تنبیه ایشدره . واشو خلوص ضمیرینه
بناء بوندن مقدمه و حتی در علیہ یہ عرض و تقدیم ایلدیکم
تقریرده جمهورلہک اداره امور مهمه لری خصوصتده عموم

[*] عیناً و

[**] طوبوقبوسرای هایوننده کی اوراق میانده بولونعش ،

غیر مطبوع بروشقه تاریخیه در .

اوزره عقد اوله کلان جمعیت و مشورتلرنده جهلک اتفاق رأیبری
 مانقہمدن بوآنه دکنین لهلو بیتنده دستور العمل ایکن قاعده
 صریحیه مزبورنهک اعماق الفاسی و قیامده وقوع بولان مشورت
 کبرالرنده در میان اولان امور جهورک تمسبیتی اکثرک رأی
 ایله اولسی بعض کبار واعیان لهدن مراد بوئندن اتم حالا
 له قرالی تاج کیدکن صکره ممتاز اوزره عقد اولنان مشورتک
 خصوص مزبورک حصولی ضمننده سسی اولدینی قرالم سوی
 الیهک امریله در علیه یانها اولدینی بودفته دخی قرالم انلاصکار-
 لرینک امریله طرفندن در علیه یه تحقیقاً عرض اولنورکه کرک
 روسیه امپراطورچیسی انلاصکارلری بالاده ذکر اولنان
 اکثریت آرا بدعتیه رضاداد اولادن کایاً متیامه اولوب بو
 منلو انقلاب نظام قدیم لهک دفعنه طرفلرندن حسب الامکان
 اهتمام تام اولنه جنی مجزوم اولغین لهلویانندن ادعای مزبورده
 بولنان ایلته هذه سودالرنی فارغ اولدیلری معیندر و تصریح
 اولدینی اوزره اعماقی مقصود اولان اتفاق آرا قاعده لرینک
 ابطالی امرنده سبقت ایدن ایرادات ارتشا طریقله جلب منفعت
 و یا خود اجزاز مناصب معتبره سودا سنده اولان بعض کبار
 و رجال لهلویانندن مستقلاً در میاب اولوب قرال جدیدک له فرالغه
 جنوز صمودی خلالده هر خصوصده تحری و احتیاطی مقتضای
 وقت و حالدن املین له جهورینک طور حکومتلری تفریبی
 مستلزم بعض کبار لرینک بوکونه ایرادلرینه عماشاق درکار
 اولمشدر. لکن کیفیت مذکور له مملکتته همجوار اولان دوله مضر
 و مناقض اوراق حسبیله دفعنه صرف ماحصل مقدور اولتیق لایق
 اولدیفته بناء قرالم انلاصکارلری خصوص مزبورک حصوله
 من کل الوجوه مانع اولدیفندن غیر بوئندن صکره دخی کرک
 امر مزبورک و کرک آخر خصوصک عدم تفریبی ضمننده کمال
 تیقظ و اتباه اوزره اوله جنی محقق اولوب له مملکتک تنظیم

اموری خصوصند از قدیم مقرر اولان قواعدك اذنا صرتبه
تغییر وتبدیلنه و اتفاق آرا قاعده سك ابطالیله برینه اکثریت
آرا بدعتك احداثه دولت علیه دن بروجله جواز کوسترلمدیکی
کرك جدیدله قرانك طرفندن آستانه سعادت مجداً کلك اوزره
اولان له ایلیچیسنه و کرك بوندن صکره له قراننه یا خودجهورینه تحریر
اوله جق مکانیب علیه لرله وقت بوقت تذکیر بیوریلور ایسه دولت
علیه نك بوکونه ایرادی مؤثر اولور ، دیوقرالم اخلاصکارلری
مکتوبنده تحریر ایدر. ایدی فی الحقیقه دولت علیه ایله قرالم و روسیه
ایمیراطوریمجه سی اخلاصکارلری طرفلرندن کاه و بیسکاه بوقوله
ایفاطانه نصایحی درکار اولدجه له مملکتك قریب و حوارینده اولان
دولت علیه ایله دول سائره به ایراث خلل احتمالی اولان حالات مقدم
مندم و مضمل اوله جفدن بشقه مملکت مزبورده اوله بعض
مفسدینك قیابنده اغوازعیمله بومثللو ایرادت القاسنه درکار اولان
جسارتلرینه فنورکله جکی اسم مقرر در . و دولت علیه نك امورینه
عائد اولان خصوص ندرده قرالم اخلاصکارلرینك بوماً فیوماً آثار
حیث خالصانه سی اظهار و ابراز کال اشتیاقی اولغین بودغه
دخی مجدداً خلوص طویتنی اثبات ایچون صحت اوزره استیجاب
ایتدیکی خبر آفی الذکرك در علیه به تصدیقات قویه ایله عرض
وتقدیمی داعیلرینه صراحةً اسر و تنبیه ایلسکله بوداعیلرینك
در علیه ابداً اقامتدن بزوعلم اه تعالی قرالم اخلاصکارلرینك
اموری قدر اولان دولت علیه نك امورینه راجع بر معنی اولغله
انهاسته مسارعت اولنورکه نتیجه دوانی طرفندن طوائف عسکر-
یئنك حین اقتضاده بحالته جمع واحضارلری سهوات ایله اولتی
ایچون بلانأخبر بچار مملکتنده طوائف مذکوره وضع واسکان
اوله جق اوله لر بنسینه قرار ویرلیدیکی و بوندن ماعداً هر طونه
اوزرنده دجی یسی ویا نلری طویه طیبانه جق صرتبه متین و مستحکم
بویرلی اوزون کتیراله دوزور قرك عر العجله انشاسی تنبیه اولوب

عج [۶] شهرنده کیجه کوندوز قیید تام ایله اشلکه ایتدار اولندینی صحیحدر . وغالباً شایقه نوعندن اولان اشبو زورقلرک نقرات عسکریه ومهمات - فربه ایله طوناییلوب نهرطونه اوزرنده دولت علیه ک تحت حکومتده اولان عملربنه آقین ضمننده استعمال اولنه جقلری ماحوظ اولوب وبومثللو تدارکاتی مشاهده اولتامق ایچون راهیلرک مجار مملکتندن عج شهریشه سرورلری متع وسد ملاحظه سیله بوسنه و صرب مملکتلرنده وبانک اثری یه غیبن مجرد اشبو تدارکاتی وجه حسن اوزره ستر وکم ایچون وبادن احتراز اولنور بهانه سیله رهکذارانک سکسان کون قدر حدود باشنده توققلری تنیه اولنمشدر . قالدیکه دولت علیه ک اموریسه متعلق خصوصنلرده لیل ونهار دوست صادق کبی تیقظ وانباه اوزره اولتی ادعا سنده اولان فرانجه ایلیچی طرفندن در علیه به بومثللو صحیح خبرلرک ابصال عمل دکلدر . زیرا دولت علیه ایله نجه دواتی میاننده عماریه وقوعنده فرانجه دولتی طرفندن نجه دواتنه امداد نایله بکری درت بیک نفر عسکری ویا خود اول مقدار نفرانک علوفه لرینه کفایت ایده جک مبلی ارسال ایلک اوزره بینلرنده اون سنه دن بری منقده اولان اتفاق واتحاد لرینک بر ماده سنده تصریحاً معاهده اولندینی معلوم غایماندر . اشبو تقریر مده مندرج اولان موادک ایرادی قرالم اخلاصکار لرینک اثر محبتی اولوب اسر وتنبیهله بوداعیلری طرفندن دخی کمال غیرت وحقیق ایله جناب دولتمآب داورانه لرینک امان نظر وفطانت کامله لرینه عرض ونقدیم وحواله اولنمشدر . دیو ایلیچی . موی الیه داعیلری تحریر ایدر . اسر وفرمان من له الاسر حضرت تلیسکدر .

مصطفای ثالثه بوتقریری تقدیم ایدن ذات ، بالاسنه :

«ایلیچی» موی الیهک ترجمانی اشبو تقریری قیبه به کتوردکن
اگر مقدما اراده اولندی بی اوزره دولت علیه ابله پروسیا نرالی
پیتنده عهدآفاق ماده سنه نظام ویریلور ایسه بوکون نجه لونک
حرکتندن غائله چکله جک بر ماده قالیوب قرالمزک ابکیسنه دخ
چواب ویره چکی ظاهر در. عهد آفاق ماده سنه نظام ویرله
مناسب اولور دیو ایلیچی طرفندن اولنی اوزره ترجمانی رئیس
افندی قولارینه تقریر یلش. معلوم هابونری بیورلنده امر
و فرمان حضرت منله الامر کدر .»

فقره سنی یازمش ، مصطفای ثالثده تقریری تماماً
مطالعه ایتدکن صکره صاغ باشنه محروم املا برطرزده
(شیخ الاسلام داعمهزه کوندریله) قیدیه بیوک بر اهمیتی
حاز اولان بو تقریر سیاسی بی مرجع مخصوصه حواله
بیورمشدی!



مع مافیله بولونیا احوالی کتدکجه وخامت کسب
ایدیوردی . برطرفدن روسلرک حرکات خاصانه سی
مصطفای ثالثی بسبتون اغضاب ایدیور ، دیگر جهتدن
فرانسزلرک تشویقاتی عثمانلیلرک تمایلات جنکاورانه سنه
بشقه برمتان بخش ایلیوردی . فی الحقیقه مصطفای ثالث
بیوک فره در بیک تأمیناته ، فرانسزلرک تشویقاتنه قایبه رق
برحرکت جنکاورانه ده بولونمق ایستیوردی ؛ فقط بو
حرکتده اساسی برصفوت جسارت فروشانه دن زیاده

ملک عزت نفسی دہا حقیقی بر مؤثر تشکیل ایدیوردی .
 ایستہ بونک ایچون روسلرہ آنی بر صورتہ اعلان حرب
 ایدلش ، طرفین اردولری طونہ بویلرینہ طوغری کمال
 سرعتلہ ایلمکک باشلامشدی .

روسلرہ عثمانلیر بینندہ وقوعہ کلن بو حرب
 فرہ دریق ایچون بیوک بر فرصت تشکیل ایلمشدی .
 فرہ دریق بو حربک نتایج سیاسیہ سندن وطنی مستفید
 اتمکک چالیشور ، نہ روسلرک اتفاقی ، نہ عثمانلیرک
 اعتمادنی قطعاً نظر اعتبارہ آلمیوردی . حتی شرق
 بحر انک آتشلر ایچندہ قالدینی ہنکامندہ (سان صوسی)
 سرائنک مدبذب برصالونندہ فلسفہ تاریخیہ سنی بتون
 صفحاتیلہ تصویر ایدرک (وصیتنامہ سیاسی) سنی یازدیچہ ،
 صرہ دہ ، اکاشو سطرلری دہ علاوہ ایدیوردی : «بولونیا
 جہتندہ کی روسیایہ کلنجہ : بو جہتندہ یکانہ مانع ، اولسہ
 اولسہ روسیہ جہتدن اولایلیر ؛ بونک ایچون بو اراضی نی
 حق ظفر اولہرق الدہ اتمککندہ پارچہ پارچہ ، مذاکرات
 ایلہ الہ کچیرمک دہا موق اولور ! »



جہان تاریخ

آوروپادہ سلطان جم

یکچریلرک متوالی ، مغایر انضباط عصیانگری آرہ۔
سندہ صدر اعظم محمد باشانک فجیع بر صورتہ قتلی ،
بایزید ثانیکنک ضعف و تسلیمیت ایچندہ عثمانلی تختہ جلوسی
سلطان جم طرفندن خیر آلتیر آلتماز ، عظیم بر حرص
سلطنت آندہده بیوک بیوک تشبثلرہ ، اک فجیع حرکتلر
اجرانہ جسارت حاصل ایلشدی . ذور استیلانک اک
مہم زمانلرندہ تخت سلطنت قلیج قوتیہ تأمین ایدلش ،
قلیجکنک قوتہ ، یورہ کنک جسارتہ اعتمادی اولمانلردن
بشقہ همان پک آز پادشاہ اصول وراثہ رعایت ایلشیدی .
ییلدیریم بایزید ، قوصود اووالرندہ طنین انداز اولان ظفر
ترانہ لری آرہ سندہ قاردشی یعقوب چلبی بی حرص سلطنت
اغورندہ فدا ایتش ، بوشانلی قہرمانک حق مشروعی
اولان تخت سلطنتی تابوتہ تحویل ایلشدی ! شمدی
بوحرکتہ سلطان جمده امتثال ایتک استیور ، قاردشی

سلطان بايزيدى تحت سلطنتدن محروم ايتمك ايجون لازم كان تدابيريه توسل ايليوردي . سلطان جمك ادعاسى يك واهى ايدى : سلطان جم ، بيوك برادرى سلطان بايزيدك بيوك پدرى مراد نائينك زمان سلطنتده ودها طوغرىسى پدرينك تحت سلطنتده بولنديغى صره لرده تولد ايلديكنى بيان يدييور ، كندى ايسه پدرى فاتح سلطان محمدك پادشاهلق زماننده تولد ايلديكنى درميان ايدرك ادعاى وراثت ايجون كندنده برحق مشروع كوربيوردى . فقط بو حقي قوودن فعله قوييق ، مرانى خصمنه تلميق ايتمك ايجون بيوك برقوت ، مدهش برماتت لازمدى . سلطان جم بوقوتى نعللاً تطبيق ايتمك ايستمش ، قره ماندن قوتلى برقطعه ايله حركت ايدرك بروسه جوارينه تقرب ايلشدى . . سلطان جم معيتنده كى قطعه ايله سلطان بايزيدك آياس پاشا قومانداسيله سوق ايتديكى قوت بيتنده وقوعه كلن مصادمه يك مدهش اولمشدى . سلطان جم بو محاربه يى قازانير قازانماز درحال نامنه خطبه لر اوقوتمش ، سكه لر ضرب ايتديرمشدى . فقط آرهدن اون سكر كون كچمه دن سلطان بايزيد اردوسنه قارشى (يكي شهر) ده مغلوب اولور اولماز (قاهره) به التجا ايتمك دن بشقه چاره بوله ماشدى . سلطان جم (قاهره) ده دوت آى او طور مش ، ايقاي فريضة حج ايلدك دن صكره يكيدن تحت سلطنته

طوغری آتلمشیدی . بونده ده موفق اولامدیغنی
کورونجه ، قاسم بکک تشویقی اوزرینه اوروپایه التجا
ایلیکه قرار ویرمشدی . .



سلطان جم ، اوروپایه فرارینی تسهیل ایچون ردوس
شوالیه لرینه مراجعت ایلیشیدی . سلیمان آغا وساطتیه
وقوع بولان بو مراجعت حسن صورتله نتیجه لیر
تیجه لیز سلطان جم برکمی به بینمش ، اوچ کونده اناتولی
ساحلندن ردوسه واصل اولمشدی . سلطان جمک مواصلتی
بک پارلاق اولمشدی : شهزاده نك کیدن آتله قره به
چقه بیلمسی ایچون کیدن قره به برکوپری انشا ایدیلیور ،
اوزری قیمتدار خالیرله تفریش اولنیوردی . سلطان
جم بو کوپریدن قره به چققدینی زمان معیتنده بر جوق
شولیه لر وسائر ذوات بولنیور ، برطرفدن حرب هواری
چالینیور ، دیگر طرفدن سواقارک تزینات مشعشعی
ایچنده بتون خلقک آلقیش صدالری آفاقه صعود
ایدیوردی . ردوس شوالیه لرینک بو پارلاق استقبالی ،
هیچ شهسز برسبب سیاسی به مبتی ایدی : شوالیه لر ،
عثمانلیلرک مهاجرتدن اوتنه ن بری دوچاره اس اولمشاردی .
عثمانلیلرله عقد صلح ایتمک انلر ایچون اک بیوک سعادت لردن
معدود ایدی . سلطان جمک شو صورتله التجاسی

بومقصدك تأمینی ایچون بروسینه تشکیل ایتمش، شوالیهلر
درحال سلطان جمه مراجعت ایدرک تحت سلطنته جلوس
ایتدیکی زمان کندیلریله متفق بولنه جفته دأر اكا برده
مناوله نامه امضا ایتدیرمشلردی .

فقط سلطان بایزید، شهزاده جمی تعیندن بر دلوی
خالی قالمیوردی . آنک وجودنی افنا ایتدیگجه تحت
سلطنته راحت ایدمه جکنی اکلایور، یاوزی تاج
وسلطنتدن محروم ایتمه چالیشان وزرانک تأیری بایزیدی
بر نفوذ مشوم آلتده بولندیریوردی . سلطان بایزید،
ردوس شوالیهلرینه کوندردیکی سفیرلره ویرمش اولدیغی
تعلیقاتده سلطان جمک تسلیمنی، شوالیهلردن ویرکو
طلبنی اساس اتخاذا ایتشدی . بواساس ایفا اولنمادقجه
ردوس شوالیهلریله مسالمت داخلنده بولنه میه جفتی قطعاً
بیان ایتدیرمش، فقط بوتکلیفک رد اولدیغنی کورجه،
قاردشنی تحت اسارتده بولندیردقلری تقدیرده کندیلرینه
سنوی قرق بش بیک دوقه ویره جکنی وعد ایش ه
تحت سلطنتی پاره ایله تأمین ایلکی اک موافق بر چاره
اولق اوزره تلقی ایتشدی .

سلطان جم او ائناده یکریمی اوچ یاشرلنده ایدی .
سلطان جمک رد رسده کی حیاتی تعریف ایدن قانورزن،
بویدبخت شهزاده نك اخلاق و سیاسی شو صورتله تصویر

ایدیور: «سلطان جم اوزون بویلی، صاعلام بنیهلی ایدی. سیاستده برعلامت نجات نمایان اولیوردی. مائی کوزلی، چایق قاشلی ایدی. آغزی غایت اوفاق، دوداقری قالینجه ایدی. سلطان جم، منقای اختیاریده بولندیغی حالده وقارینی اصلا بوزمامشدی.»



ردوس شوالیه لری سلطان بازیددن بووعدی آلیر آماز سلطان جمی فرانسه ده کی شانولرینه کوندرمه که قرار ویرمشلردی.

سلطان جم فرانسه یه طوغری یوله چیمش، راکب اولدیغی شوالیه سفینه سیله مینا بوغازینه واصل اولمشدی. اتنا وولقانتک آفاقه صعود ایدن آتشرینی کوردیکی زمان بوفوق الطیغیه منظره لر، بو مائی دکزلر، بو دلنشین افق حسیات شاعرانه سنی فوق العاده اوقشامشدی. سلطان جم آلتی هفته سیاحتدن سوکره (نیس) ه کلبوردی. فقط بیچاره، شوالیه لری کندیغی نه مقصدله نزه یه سوق ایتدکریغی بیلمیور، متصل روم ایلینه کتورلمسنی طلب ایدیوردی. شوالیه لر سلطان جمک بو آرزوسنه مانع اولق ایچون قریلدن مساعده ایتحصالی لزومندن بحث ایدیورلر، بونک ایچون ده کاتب زاده نصوح چلبی بی (پارس)، کوندریورلردی.

سلطان جم ، کاتب زادہ نك عودتہ تمام درت آی
 انتظار ایٹشدی . حال یہ کہ نصح چلی حرکتک دھا
 ایکجی ونی توقیف ایٹلش ، زوالی سلطان جم بو یار
 وفاکارینک ورودینہ آیلرجه انتظار ایٹدکن صوکره
 نہایت (روسیون) اعزام اولٹمشدی . نام اوصردہ
 فرانسه قرالی اون رنجی لوئی وفات ایٹش ، شوالیہلر
 سلطان جمی یالکز براقق ، انی بتون معیتدن آیری
 بولوندرمق ایچون بوفرصدن استفادہ ایٹشلردی . حتی بویله
 قاریشیق برزمانده کنیدیسی محافظسز براقمیه جقلریخی
 بیان ایڈرک سلطان جمک باشہ محافظلر تویمشلر ، بتون
 معیتی ازکائی کیلره بیندیردک ردوسہ تبعید ایٹشلردی .
 سلطان جم آرتق یاپ یالکز قالمشدی . شوالیہلرک بو
 حرکاتہ شدتہ اعراض ایڈیور ، فقط ہیئچ برشی
 استحصالہ موفق اولہ میوردی . بعضاً سلطان بایزیددن
 فرانسه یه سفیر کوندرلدیکنی ایشیہ دیور ، وطندن کلن بو
 .أموری کورمک سعادتہ بیله نائل اولہ میوردی . آرتق
 اوندن ہرشی منع ایڈیلیموردی . سلطان جم ایچون الیم ،
 محرومیت آود بر حیات بتون مظالم طاقتسوزیلہ باش
 کوسترمشدی . سلطان جم شاتودن شاتویہ سوروکلیمور ،
 صاووا ایاتک برف آلود تپہلری ، شاطائک ارغوانی
 کوزلکلری ، شامبہرینک پرکون خرابہلری قلب مغمو-

مذہ درین برجریحہ ، مهلك برجریحہ تحسیر او یاندیر۔
 بیوردی . سلطان جم (شامہری) دن صکرہ (رومیالی) به
 کوندرلمش ، دها صکرہ محل اقامت اولمق اوزره (روش
 شینار) شاتوسی مناسب کورولمشدی .

سلطان جم (روش شینار) ده بدبختانه برحیات امرار
 ایدیوردی . جوار اصیلزدکانی سلطان جمی استقباله
 کلپورلر ، انک حیات مایوسانه سنی تسلیت آمیز سوزلرله
 تشیط ایتمک ایستبورلردی . بونلر آره منده سلطان جمه
 انک زیاده آثار احترام کوسترن بارون دوساسوناژ ایدی .
 بارون دوساسوناژ سلطان جمی زیارته کلدیکی زمان
 کریه سی فیلیپین نهلن ، سلطان جمک پک زیاده نظردقتی
 جلب ایتمش ، برمدت صکره پکدیگرینه انعطاف ایدن
 نظرلر هر ایکی قلبده آتشین برسودا حصوله کتیرمشدی .
 فیلیپین نهلن فسونکار برجاله مالکدی . لطیف سیاسی ،
 محرق نظرلری ، لطیف کوزلری سلطان جمی صوکه درجه
 مسحور ایدیوردی . سلطان جم فیلیپین نهلنی ذوق
 شاعرانه سنه موافق بولمش ، صاوواک مناظر بدیعہ سنی
 اورته سنده عاشقانه برحیات امرار ایلمشدی . فقط بو حیات
 مسعودانه چوق دوام ایتمه مش ، سلطان جم بر شانودن
 اوبر شاتویه کوندریله رک اسیرانه برحیات امرار ایلمکه
 باشلامش ، نهایت (بورغانوف) شاتوسنه قیاد ایلمشدی . .

سلطان جم طالعتك بوتظاهرات بدبختاسنه سندن
 فوق العاده مایوس اولیوردی. والده سندن، اولاد لرندن،
 و طنتدن اوزاق، بك اوزاق یرلرده، قید اسارت آلتده
 کچن بو حیات آرتق اوکا بر بار الیم اولغه باشلامشدی.
 سلطان جم، بتون بو عالی منظره لر دن ذوقه بدل یأسه
 کرفتار اولیور، بعضاً غلیان حس شاعرانه ایله وجوده
 کلن سانحه بدیمه سنده :

جام جم نوش ایله ای جم ! بو فرنگستاندر .
 هر قولك باشینه یازیلان کلیر ، دوراندر .
 آدمه بر ذوق قالیر ، یا خودکه بر بخشی نام ؛
 سلطنت باقی قالیر دیر لسه اول یالاندر .

طرزنده مایوس قلبتک قانا یان جریحه لرینه معنأ
 دواساز اولغه چالیشیوردی . فقط یونلر ، مضطرب
 برر روحک اینین و تظلماتندن بشقه برشی دکلدی . سلطان
 جم بدبختدی ؛ سلطنته قوشمش ، نائل اولاماش ؛ تأمین
 سعادت ایتمک ایسته مش ، اسارته کرفتار اولمشدی . سلطان
 جمک قلب حساسی بوندن بك متأثر اولیوردی . ظاهراً
 محافظه و قار مردانه ایچون شن و شاطر کورونمکه غیرت
 ایدیور ، فقط قلب نالانسی بتون تظلماتیله تصور ایدن
 منظومه لرنده :

کوزم نم اولدینی بر دم اولماز .
 حسب حاله اسارته دو کدیگی کوزیا شلرینی ، اسارته

کچیردیکی حیات مغمومانه یی؛ بتون حساسیت شاعرانه سیله
تصویر ایلیوردی . .



بوصره ده پاپا سکنزنجی اینوسان عثمانلیله بر اهل
صلیب مهاجاتی حاضر لامقله مشغول بولونیوردی. فقط
عثمانلیله قارشی ایدیله جک برسفرده سلطان جک بر آلت
سیاسی اوله رق قوللانسی بک مناسب اوله جتدی. اینوسان،
اک زیاده بونی نظر دفته آلمش، سلطان جک کندیسه
تسایمی ایچون مذاکرته بولندقدن صکره بومقصدینه
بک قولای نائل اولمشدی .

بیچاره سلطان جم، آرتق بواعتسافکار، متعصب،
حریص ثروت اللر آلتده بر بازیمه سیاست اولمق اوزره
استعمال ایلیوردی .

سلطان جم (رومایه) کلدیکی زمان پارلاق بر صورتده
استقبال ایدلمشدی. بتون اکبر بو محترم شهزاده بی کال احترام
ایله سلاملا یور، سلطان جم بر آته بینمش، بوسلامله
کال نزا کتله مقابله ایدیوردی. فقط بو استقبال شعشه.
لری، بو ظامری آلیشدر قلب مجروحنده هیچ بر اثر
سرور حصوله کتیر میوردی. یدی سنه ک بر اسارت،
یدی سنه ک تأثرات، انده عمیق بر نفرت حیات حصوله
کتیرمش، سیاستده سرور و نشاطدن اثر قانامشدی .

سلطان جم آرتق حیاتندن ، انانلردن نفرت ایدیوردی .
 قاردشی سلطان بایزیدک ، افنای حیاتی ایچون وسیلهلر
 تحری ایلدیکنی ، انک بو حیات بدبختانه سندن تأمین تاج
 وتخت ایچون استفاده ایتک ایستدیکنی بیلیور ، یانه
 برغانلی کله یکی زمان توخشا ایدیور ، انی برادری طرفندن
 قتلنه کوندرلمش بر جلا دظن ایدرک عظیم بر خوف ودهشته
 دوچار اولیوردی .

سلطان جم پاپایله صورت خصوصیه ده ملاقات ایلدیکی
 زمان بو حیان بدبختانه نی بتون شایعی ایله تصویر ایلشدی .
 پاپا اینوسان ، سلطان جم اوروپایه نه مقصده منی التجا
 ایلدیکنی سؤال ایتمش ، سلطان جم حیات بدبختانه سنک
 بتون صفحاتی کمال سوزشله اکلایمه باشلایه رقی کندیسنک
 قرآنسه یه دکل ، بحارستانه کیتک یتدیه اولدینی ، روسه
 مساعده مخصوصه ایله کیتدیکنی ، فقط شوالیه لریک قانون
 عدالتله کلیاً مغایر اولارق کندینی بو آنه قدر حبس
 ایتدیکنی اکلایمشدی . سلطان جم سرگذشت بدبختانه سنی
 بتون تفصیلاتیله اکلایمه باشلادیقی زمان کندینی بردرلو
 ضبط ایدیه مش ، حساس قلبندن قویان طوفان تهرجات ایچنده
 آرتق کوز یاشرینه بر مجرای سهیل ویرمشدی . سلطان
 جم بر طور تظلمکارانه ایله آغلا یور ، والدیه سینه
 واولادلییه سنه لرجه متحسر یا شادینه نی عمیق بر لسان سوزشله

اکلاتیوردی. سلطان جمک بوتأثراتی پاپایی ده متأثر ایتش،
 اوده آغلامغه باشلامش، سلطان جمی تسلیه ایده جمک
 سوزلره تطیب خاطرینه غیرت ایلشدی .
 روماده سلطان جمک اکلنجه لرینه، کزنتیلرینه
 فوق العاده دقت ایدی ایوردی. فقط بو ذوقلر آنده هیچ
 بر سرور تولیدینه بادی اولمیوردی . سلطان جم تبدیل
 محبس ایتمکدن بشقه برشی کورمه مشدی. صاووا ایالتده
 دوچار اولدینی سودای وطن، انی بوراده ده تأثیر
 طاقسوزی آلتده زبون بولوندریوردی . بو حیات
 اسیرانه تمام اوچ سنه دوام ایلشدی . سلطان بایزید
 بو ائشاده سلطان جمی، بو بدبخت وجودی محواتمک ایچون
 رومیاه قاتلر کوندریور، فقط فکر مشومنی قوه دن
 فعله کتیرمکه بردلو موفق اولامیوردی. خصوصیه پاپا
 اینوسان وفات ایلدکن صکره بو نشبت بستیون عقیم
 قالمش، سلطان جم اولا (سنت آنز) شاتوسنه، بئده
 پاپا آلکساندر بورجیانک انتخابی اوزرینه (واتیقان) ه
 کلشدی . پاپا بورجیا سلطان جمک اسارتندن استفاده
 ایتمک ایستیور، تمدید اسارت ایتمک ایچون سلطان بایزیددن
 سنوی قرق بیگ دوقه طلب ایدیوردی . بورجیانک
 بومذاکرات خانئانه سی فرانسه قرالی سکزیجی شارلک
 حدتی موجب اولمش، فرانسر اردوسی درحال رومیاه

طوغری حرکت ایلشدی. شارل ، سلطان جمک بلائید
و شرط کندینسه تسلیمی طلب ایدیوردی . پاپا بورجیا ،
فرانسزاردولرینه قارشی مقاومت ایدمهجهکنی اکلائیجه
سلطان جمی درحال تسایم ایتمش ، بدبخت جم بوسفرده
فرانسز اردوستنک پیشنه طاقیلهرق (نابولی) یه قدر
کلمشدی .

فقط بو ائناده سلطان بازید ، بورجیا ایله ایدیلن
مذاکره نتیجه سنده سلطان جمک تمدید اسارتی ایچون
ایکی سنهک مبلغی بورجیا یه کوندرمش ، پاره بی کترین
ذات (آقونا) کلدیکی صره ده ده بورجیانک اک مدهش
خصمی قاردینال زولیهک طرفدارانی طرفدن اسیر
ایدلمشدی . بورجیا هم پاره دن ، هم ده سلطان جمدن محروم
قاله جغنی اکلائیجه سلطان جمی تسمیم ایتمش ، و بو بیچاره
وجودی آندن صکره قرال شارله تسلیم ایلشدی .

سلطان جم (نابولی) یه برسده اوزرنده پریشان ،
بی بحال برحاله کتیرلمشدی . قرال شارل اجرا
ایده چکی اهل صایب سفر لرنده سلطان جمک اسارتندن
استفاده ایچون بیچارهک محافظه صحتنه بک زیاده اعتا
ایدیوردی . فقط سلطان جم کوندن کونه دوچار ضعف
اولبور ، ارده صره ده آتشرایچنده قالیور ، بعضاً اوزون
بایغناقلر کچیریوردی . ضعیف اودرجه یه واصل اولمشدی که

سوکیل والده سندن کلن بر مکتوبی بیه او قومنه موفق
اولامامش ، بیچاره سلطان جمک صوک دنیقه لری آرتق
تمامیه حلول ایتمشدی . سلطان جم بو ان مقدرک حلولی
اکلابور ، اطرافه بر نظر مغمومانه عطف ایدیور ،
بعضاً کندیسنک نه مقصده مبنی اسارت آنتده محکوم
ایدلدیکنی ابراک ایدرک : « الهی ! دشمنلریز اسلامتی
تهلکه بیه دوشورمک ایچون بنی محافظه ایدیورلرسه ،
بر آن اول بنی بو حیات اسپرانه دن خلاص ایت ! » دییه
دعایر ایدیوردی .

سلطان جمک بودعاسی رهین اجابت اولمش ، سنه لردن
بری غربت کوشه لرنده وطنندن ، اولادلرندن جدا
یاشایان بو قلب حساس ، مشوم بر زهرک تأثیر قاتلانسی
آنتده ابدیاً توقف ایتمش طیمتک بتون بدایینی تاماشا
ایدن نظر لر شمدی ابدیته طوغری انعطاف ایلمشدی .
سلطان جم تخت سلطنت اغورنده قریان اولدینی زمان ،
سلطان بایزید موقت بر سلطنتک بتوزلانداندن حصه مند
اولیور ، ملتنی ذوق وعطالت ایچنده یاشامغه محکوم ایدرک
سلطان سلیمک ادعای سلطنت ایتمسنه محق سبیلر
حاضر لیوردی . .



قانونی سلطان سلیمان و خرم سلطان

تاریخچه ابدی نامر بر اقان بیوک حکمدار لک ، ،
بولندقلری دوری پارلاق مظفریتلرله اعلا ایدن بیوک
قوماندانلرک حیات خصوصیهلری تدقیق اولوندینی زمان ،
نسوانک قلب و روح اوزرینه اولان تاثیر غرام آمیزندن
ماعددا احوال سیاسیة اوزرینه ده بیوک بر تاثیر اجرا ایلدکلری
کورولور . تاریخ ، مداخلات فجیمه لرله بیوک دورلرده
مهم وظیفه لر ایفا ایدن لطیف سیالرک بتون افعالی بزه
اولانجه حقایقه تصویر ایدیوز . اسکندر کیرک دلبر
ودساس روقزانی ، قیصر رومک قتان وعشوه کار قله او
باطراسی ، نابولئونک بی وفازوزه فینی ، سلیمان قانونینک
خرم سلطانی ، ایشته هب بولطیف سیالردندر . بوسیا لرک
هربری صحیفه تاریخ بشریتده آلام مدیده غرامه ، فجایع
الیمه حیاتیه په دائر برر مثال سرمدی بر ایشلردر .

خرم سلطان ! ایشته جاذبه جمال ایچنده غدار ،
دسیسه جو بر قلب طاشیان برسیای تاریخی . . آوروپا لیرک
روقرولان نامیله یاد ایتدکلری بو حسن اجنبی ، سلطان
سلیمان قانونینک پارلاق ، محتشم دورنده بک مؤثر برفوذ
اجرا ایله مشدی . فقط بونفوذ ، جاذبه حسن و آندن

زیاده فعال بر ذکانتک ، جوال بر فکرتک تأثیریه حصوله کلیوردی . خرم سلطان کوزل دکلدی . سیاسنده فوق - العاده بر حلاوتده یوقدی . فقط هیئت عمومیه سنده حسندن زیاده تأثیر ایدن بر لطافت ، معیندار بر نظر ، مغموم بر تبسم ، متناسب بر اندام ، سلیمان قانونی تأثیر ساحرانسی آلتنده زبون ایدیوردی .

خرم سلطان روسیه ده طوغمشدی . عثمانلی آقجیلرینک طوفان استیلاسی اره سنده استانبول سرایلرینک مزین سالونرینه داخل اولدینی زمان اون بش یاشنده ایدی . [۱] (۹۲۶) .

اوزمان سلطان سایان بیکرمی آلتی یاشنده بولنیور ، ویاه اوکارنده سبطوتلر ارانه ایده جک اردوسنی یکی بوپارلاق مظفریتلره حاضر لیوردی . ایکی اوغلی ، شهزاده مصطفی ایله جهانکیر ، باقینک حزن ومهابتله ممتزج اشعا - رندن ، ابن کمالک حکمت و اخلاق ایله مشحون مؤلفات برکزیده سندن استفاده ایدیور ، بوپارلاق ومحتشم دورده شاهانه برحیات امرار ایلوردی . خرم سلطان ، بو حیاتی بتون نشاطندن محروم ایده جک ، بوسعداتی ایدیو محو ایده جک برسپای الیم حالنده عرض اندام ایتمشدی . سلیمان قانونی خرم ساظانده آرزوسنه ، آمانه ، مقصدینه

الك موافق ، الك دلاویز بر بدیعہ خیالیہ بولمغہ موفق اولمشدی .
 سلیمان قانونی اساساً حساس بر قلبہ ، حزن آمیز بر طبع
 شاعرانہ یہ مالکدی . معظم اردولرک محتشم قرار کاهلرلده
 جنک وجدال ولولہ لرینی بر ذوق جنکاورانہ ایله دیکلہ یں
 بو بیوک قوماندان ، بهضاً بر شعرك الك رقیق معنای حزن
 انکیزندن ، بر نغمہ نک اعماق روحہ تأثیر ایدن حلاوتندن
 متأثر اولور ، بو تأثرات ایله دوچار غلیان اولان حسیات
 عاشقانه سی :

کون کبی دریای عشق کده کزر بی چاره یں
 زمینده روح پرور ، بارلاق شعر لرله تصویر ایلردی .
 سلیمان قانونی ، روقزولانه عمیق بر مجلوییت حس ایدیور ؛
 بعضاً بو حسن دلاویز اجنبی قارشیسینده بتون عظمت
 شاهانه بینی ، نفوذینی ، موجودیتی فراموش ایده جنک
 بر حاله کلیوردی . حتی بر کون خرم سلطانه سربازانه
 معامله سندن ، درشانه حال لرندن واز کجیمی ایچون نصیحت
 ایتمک کیتمش ، بوذکی قادینک بر ادای مخصوص ایله
 سوبله دیکی سوزلر قارشیسینده آغزینی آچمه مقدر
 اولاماشدی . یوزبیک کشیک جسیم اردولری بر امری
 ایله ، برسوزی ایله الك مدهش آتشلره سوق ایدن ، بیک
 درلو مزاحمی سوبینه سوبینه اقتحام ایتدیرتن ، خصمک
 الك جسیم اردولرینه قارشى غالب کلن بو بیوک قوماندان ،

جاذبه حسنه قارشی مغلوب و بریشان دو نمکه مجبور
اولشدی . خرم سلطان ، سایان قانونی اوزرینه اجرا
ایلدیکی تأثیره تماماً واقف ایدی . شدت ذکاسی ، جاذبه
حسن و آئی ، فرط مزایاتی ایله خصکی سلطانه اساساً
غالب کیشدی ؛ فقط انک بررقیبی ، آمال دسیسه کارانه
سنه ، اعمال نفوذ ایتمسه مانع مدهش بررقیبی واردی :
مقبول ابراهیم پاشا . خرم سلطان ، ابراهیم پاشا ایله
سایان قانونی بیننده کی صمیمیتی بردرلو چکه میور ، فقط
خصکی سلطانه ، شهزاده سلطان مصطفانک بومظلوم
والده سنه حسناً ، حساً قازاندینی غالبیته ، فائقیه متلی
اولیوردی . خرم سلطان سایان قانونیدن ایکی اولاده
نائل اولدقدن صکره بتون ذکاسی اعمال نفوزه حصر
ایتمش ، بونفوذی قومدن فعله ایصال ایچون ابراهیم
پاشانک ازاله وجودینی انک موافق بر مقصد ، برهدف
اتخاذ ایله مشدی . بوکا موفق اولدقدن صوکره سلیمان
قانونی بی فرمانبر آرزوسی ایتمک ، ابراهیم پاشانک یرینه
کندی دامادی رستم پاشایی کچیرمک ایشدن بيله دکلدی .
سلیمان قانونی انک النده برعاشق منقاد ، برمحکوم سودا
حکمنده ایدی . سنه لردن بری اجرا ایلدیکی بارلاق ،
متسلسل سفر لره وجودی پیرانان ، حتی وقتدن اول

اختیار لایان بو پادشاه ، آرتق تمامیه خرم سلطانه رام اولمه باشلامشدی .

سلیمان قانونی بو حسن دلاویزک تاثیر فسونکاری ایله دائماسلوب الارام اولیور ، بعضاً نده کوردیکی ظلم جافری ، نده حس ایلدیکی تمایلات اعتسافکارانه بی :

- نه اومارسک ای کوکل اول کوزلی جلا ددن .
- کونده بیک کر قان ایده حظ ایده اول فریاددن .
- یازیلان باشه کلورمش ، ای کوکل آه ایله .
- دامنه دوشدک آنک رحم اوچه اول صیاددن .

شکایاتیه تصویر ایلدوردی .

سلیمان قانونی ، او زمانلر جاذب بر سیماجه مالکدی . کندیسنی بالذات کورمکه موفق اولانلر ، اخلاق و سیاسی نشو ورتله تصویر ایلدیورلردی : « سلیمان قانونی اوزون بویلی ، اینجه کیمکلی ، نحیف و جودلی ، باشی مطروش ، یوکسک و کنیش آتلی ، ایری سیاه کوزلی ، اوزون و صاری بیقلی ، اوزون بیونلیدر . سیاسی مقومدر . آز لاقیردی سویلر ، آز تبسم ایدر . بین الاسلاف ، حب مسالته ممتازدر . فضیاتی مشهور جهاندر . » [۱] سلطان سلیمان پک چوق زمان صقال صلیورمه مشدی . حتی بو کون ویانه سرای

قرالینسندہ بولغان تصویر لری هب بو صورتله ترسیم
ایدلمشدر .

سلیمان قانونی طبعاً حساس و عاا یجناب اولدینی حالده
خرم سلطانہ قارشی دایما برضف ، برکسلیمیت ایچندم
قالمشدی . خرم سلطان بونی اکلا یور ، ابراهیم پاشانک
قلقه مقنع ، ناقابل جرح سیدلر تهیه ایتدکن صوکره
آرتق بتون نفوذینی استعمال ایتدکن کرمی طوره میوردی .
اولا خصکی سلطانک اوغلی شهزاده سلطان مصطفایی
مغنیسادن دها اوزاقلره آتدیرمش ، دامادی رستم پاشایی
موقع صدارته کچیرمش ، آئی آمائی تأمین ایچون جنایتلر
ایقاعنی تصمیم ایله مشدی . شمدی خرم سلطانک یگانه
املی ، شهزاده سلطان مصطفایی ، بوقاضل ، غیور
شهزاده بی اورتهدن قالدیرمق ، تخت حکومتی ضعف
اخلاق ایله متصف اوغلی شهزاده سلطان سلیمه تأمین
ایلکدی . بومقصدہ وصول ایچون بیوک بر دسیسه ،
سلطان سلیمانی الیم بروقمه احدائنه مجبور ایدمچک قدر
مؤثر برسبب ایجاد ایتک ، وایتدیرمک لازمدی . بوسبب
اولسه اولسه بابا ایله اولاد ارسنده شدتلی بر منافرت ،
بر خصومت تولید ایتمکه تأمین اولنه بیلیردی . خرم
سلطان بووظیفه بی دامادی رستم پاشایه احاله ایتمش ،

بوخیع تشبثك عاقبت ایله سنه حریرانه برهوسه انتظار
ایلكه باشلامشدی .

خرم سلطان بو خصوصی ، جنائی تشبثله تدویر
امور ایتمکله مشغول اولدینی صرهده ایدی که برنجی
فرانسوا شرق پولتیقه سنه کال جدیدله دوام ایدیور ،
هابسبورغ خاندانک کسرفوذی ایچون سطوت عثمانیه
برآلت ظفر ، برواسطه مؤنقیق اولمق اوزره استعمال ایتمک
چاره سنه توسل ایلوردی . حتی بومقصدی تأمین ایچون
سلطان سلیمان برمامور کوندرمش ، ویانه یی برآیده ضبط
ایتمک ممکن اولدینی برچوق دلیلر ، سبیلرله تأمین
ایتدرمشدی . فقط سلطان سلیمان ، خرم سلطانک تشویق
ایله ایران سفرینه تشبث ایتمش ، ویانه یه یکیدن سفر
اجراسی ایچون وقتک مساعدا اولدینی بیان ایلشدی [۱] .
ایران سفری ، شهزاده سلطان مصطفانک قتلنه
ایلم بر مقدمه تشکیل ایله مشدی . رستم پاشا ، خرم سلطانک
آمانه بتون دسانسیله خدمت ایدیور ، شهزاده سلطان
مصطفی علیهنده بیک درلو تزویرات ایجاد ایلوردی .
خصوصیله ایران سفرینه رستم پاشانک سردار تعیین
اولونسی ، بوتزویراته مهم سبیلر تولید ایله مشدی .
رستم پاشا ، شهزاده سلطان مصطفانک لساندن برچوق
[۱] اورسو ، برنجی فرانسوانک شرق پولتیقه سی ، ص ۱۷۱

سوزلر طاشیور ، سلطان سلیمانک یرینه چکمک ایچون اردو ایله سوزلشدیکنی ، عثمانلی تختہ چیمق ایچون تشبثانده بولوندیغنی ادعا ایدیوردی .

بومفتریاته ، حدت اور لاقیردیلم خرم سلطانک لسان مهارتنده برقات دهاشدت کسب ایدیور ، اوزمان سلطان سلیمان صفحہ پاک سلطنتنده قانلی لککلر وجوده کتیره جک برجنایت تصور ایدیور ، وبوجنایتی بلاتردد ایقاعه کندنده برقوت ، برمتانت حس ایلیوردی .

سلطان سلیمان ، اوغلنک قتلنه آراتق قطعاً قرار ویرمشدی . بوقراری موقع فعله قویمق ایچون اردونک امر قومانداسنی بالذات درعهده ایدیور ، اناطولی یه کچور ، کندیسنی استقباله کلن شهزاده سلطان مصطفایی چادرینه قبول ایندیکی صرہده جلادله تسلیم ایدیوردی . شهزاده سلطان مصطفانک شهادتی اردوده فنا برتائیر حصوله کتیرمشدی . دساس برقادینک تسکین احتراصاتی ایچون اجرا ایدیلمن بوجنایت اردوده عظیم برحس عصیان حصوله کتیرهش ؛ بو حس ، رستم پاشانک سقوٹی ، حسن پاشانک صدارته وصولیله سکونت بوله یلمشدی .

خرم سلطان ، بوججیع ، الیم جنایتلره بتون متانت حریرصانه سیله دوام ایدیوردی . سلطان سلیمی وارث سلطنت ایتمک ایچون دوکولن قانلر انک قلبنده اوفاق بر

حسن تأثیر بیه حصوله کتیرمیوردی . شمدی بتون نظر انتقامی دامادینک خلفنه ، صدر اعظم احمد پاشایه دیکمش ، نهایت اونی ده تلف ایتدیروه رک مقصدینه نائل اولمشدی . قانونیک پارلاق ، محتشم دورینی قائل لککله شایه دار ایدن بو قادین ، سلطان سلیمانک ضعف شیخوختدن استفاده ایدیور ، دور انحطاط عثمانی به مؤلم ، فجیع سبیلر تمیه ایلوردی . ذاتاً انحطاط عثمانیک بتون اسبابی ، سلیمان قانونی دورینک سیئه دارات وعظمتدن انبعات ایجه شمدی ؟ .

خرم سلطانک وجوده کتیردیکی سبیلر ماتم انکیز نتیجه لره ختام بولوردی . برطرفدن شهزاده جهانگیر ، قاردرشی شهزاده مصطفانک ضیاع فحیمی ایله داغدار اوله رق کدرندن ، تأثرندن وفات ایدیور ، دیگر طرفدن مظفر ، حالیمت برپادشاه دساس روقزولانک نفوذ ساحرانسی التنده صحیفه حیاتی لکدار ایده چک افعاله بولمقدن اجتاب ایمیوردی .

خرم سلطانک جنایتلری بک وخیم نتیجه لر حاصل ایشمدی . ابراهیم پاشانک ، شهزاده مصطفانک ، احمد پاشانک وطولایسی ایله درت بش معصوم شهزاده نیک بوبی انصاف قاتلی ، بتون بوجنایتلرندن صکره جاذبه حسن و آنیله مزاره کیرمش ، فقط صوکره کندی

اوغلاری ، سلیم ایله بایزید اره سنده سلطنت غوغالری ،
داخلی اختلالر حصوله کئش ، قانونی سلطان سلیمانی
اختیاراتق اواتی مزعج ، طاقفرب مشکلات ایچنده
کچیرمه مجبور ایشدی .

اوزمانه کلنجه یه قدر شهزاده لردا انا ولایتلرده بولنور ،
سفر وقوعنده پایتخته قائمه قاماق وظیفه سی ایفا ایدر ،
وطنک تأمین سلامتته مأمور اولدینی زمانلر وظیفه سلطنتی
حقیه ایفا ایدمه جک برلیاقت ، برمهارت اکتسابه غیرت
ایلردی . خرم سلطانک نتیجه دسائی بومهم و نافع
عادتکده لغوبنه بادی اولمشدی : شهزاده سلیم ایله بایزید
آره سنده وقوعه کلن مجادله لردن سو کره شهزاده لردک ولایاته
مأمور ایدلمسندن صرف نظر ایدلمش ، ملت عثمانیه نی
فلاکتدن فلاکته سوق ایدن بعض پادشاهلردک
محروم فضیلت برحاله یتشمه لرینه مضر سیبیلر تیه
اولومشدی ...



عثمان ثانیك شهادتی

(زیدوه طوروق) معاہدہ سیلہ نتیجہ لہن آوستریا سفر طویلی ، ایرانہ قارشئ متعدد دفعہ لہر اجرا ایدیلن بی قائدہ سفر لہر ، اناطولی بی عصیان آتشلری ایچندہ خرابہ زارہ دوندیرن جلالی وقوعاتی ، انضباطی مختل ، قوای مغنویہ سی متزلزل ، وسائط عسکر یہ سی ناقص اولان یکیکچری اردوسندہ آرتق ہیچ برمدار ظفر ، ہیچ برقوہ غالبیت بر اقامشدی . اردونک بوحوال بریشانیسنہ قوہ مالینک سفالت الیہ سی ، افکار عمومیہ نک بر محیط جہالت ایچندہ پرورده اولاسی ده انضمام ایلدیکی زمان ، آرتق اختلاللر ، اغتشاشلر بر برینی ولی اینمکہ باشلامش ، حب ملی کلیاً فراموش ایدلمش ، جمع تروندن بشقہ برشی دوشونمہ بن یکیکچری امراسندہ عظیم بر مساعہ وظائف بلیہ سی یوز کوسترمکہ باشلامشدی .

اردو ، بوحوال اضمحلال ایچندہ بولندیفی کی ، حکمدار اولان سلطان مصطفای اولده برادری سلطان احمد اول زمانندہ بتون حیاتی قبالی بردارده مزویانہ کچیرمک یوزندن قابلیت عقلیہ وفکر یہ دن قطعاً محروم بولنیور ، ادارہ حکومتہ وقف ایدمہ جکی قیمتدار زمانلری

بالقصره پاره آتمق ، ایچ اوغلانلر پیشینده قلیجه
 قوشمق ، وجودلرندن آقیتدینی قانلردن ذوقیاب اولمق [۱] ،
 اطفال بلده بی باشنه طویلایه رق هر برینه مراتب عالیه
 احسان ایتمکله وقت کچیریوردی . مصطفای اولک
 بو حالی ، وطنک سمدت و سلامتی دوشونن بعض
 وزرانک اولانجه تحمینی سلب ایتمش ، آز برمدت دوام
 ایدن بی فائده برسلطنتدن سوکره مصطفای اولک کوشه
 استراحته چکلمسنه ، عثمان ناینک زمام حکومتی درعهده
 ایتمسنه قرار ویرلشدی .

عثمان نانی ، پک کنج ، تجربه سز برحاله تخت
 عثمانیه جلوس ایلدیکی زمان بتون بوفالقسلرک ارکلی
 آلمغه چالیسیور ، یکیچریلری اصلاح ایلکی هدف یکانه
 اتخاذا ایدیوردی . سلطان عثمانک فکرنجه امورمالیه بی
 اصلاح ایتمک ، اردوده تأمین انضباط ایلمک اک مهم
 موفقیتلردن معدوددی . عثمان نانی بوموفقیتلری استحصال
 ایچون احسانلرک مقدارینی تنقیص ایدیور ، دائرة
 انضباط خارجه چیقان یکیچری افرادی بالذات مجازات
 ایلور ، اجداد عظامنک اثرینه تبعیت ایچون پارلاق
 سفرلر اجرانسه حاضر لانیوردی . فقط اردونک وجوده
 کتیردیکی محیط تذبذب ، بویله بر فکر عالینک قوه دن

[۱] زول وان غاور ، ترکیه - تاریخ نعما ، جلد ۲

فعله كلسنه كلیاً مانع بولنیوردی . عثمان ثانی بوحقیقتی
 پولونیا بسفرنده آكلامش ، ازدونك عدم انضباطی
 یوزندن مساعد برمظفرتی ضائب ایتمك فلاكته دوچار
 اولدینی آندن اعتباراً یكیچری اردوسنی لغو ایتمكی
 ویرینه منتظم ، اطاعتكار براردو تشكیل ایلمكی اخص
 آمال انخاذا ایدینمشدی .

عثمان ثانی بوسفردن عودت ایلدیكی زمان ، انشای
 سفردۀ اکتساب ایلدیكی موفقیات جزئیۀ اسان ستایشله
 یاد اولونیوردی . كنج پادشاهك محاربه میدانلرنده ابراز
 ایلدیكی جسارت بتون شعرانك مظهر تجیل و تقدیراتی
 اولیور ، و بوتجیلاته اولانجه بلاغت شاعرانه سیله پیرو
 اولان قوجه نفی :

آفرین ، ای روزكارك شهسوار صفدری !
 عرشه آص ، شمدنكرونیغ ثریا جوهری !

طرزنده بارلاق ، انموزج بلاغت انخاذهنه شایان
 مدحیه لرله عثمان ثانیك توقیر مظفریاتنه شتابان اولیوردی .
 فقط عثمان ثانی بوجزئی مظفریاتك داخلی ضعف لرینی ،
 بوسفرك صفحات مؤامهنی تمامیه ادراك ایدیور ،
 بوانتظام سزاقلره برنهایت ویرمك ، یكیچری اردوسنی
 لغو ایتمك ، عثمانلی اردوسنی شهرت سابقه سیله متناسب

بر مرتبه مکملته ایصال اینک ایچون لازم کلن تدابیره
توسل اییدیوردی ..



عثمان ثانی بویوک مقصدی قوددن فعله کتیرمک
ایچون ایفای وظیفه حج بهانه سیله اناطولی به کچمک ،
بوراده تدارک ایده جکی منتظم براردوی یکیچریلرک
یرینه قائم ایتمک فکری اساس اتخاذا ایشدی . فقط
کنج پادشاهک بوفکری اردویه درحال شایع اولمش ،
عثمان ثانی عاپنده اتفاقلر ، مشورتلر عقد اولونمغه
باشلامشدی .

عثمان ثانینک ادامه انضباط امرنده واقع اولان
حرکاتی اردوی هیچ ممنون ایتمیوردی . اردو ، ارائه
انضباط ایچون یاره ایبتیور ، اجرای شقاوت ایتمسینه
مانع اولان نظاماتی سوء تلقی اییدیوردی . سفرده
هرباش کتیریشنده ، هر دبل آلیشنده یاره آلسادقجه
اصلا ممنون اولیور ، اسکی عثمانلی اردوسنک ادامه
شان ملی اغورنده ابراز ایلدیکی قهرمانقلردن بورادوده
ذره قدر اثر کورولمیوردی . ظلم و تعدی اوراده به اصل
اولمش ایدی که ، پادشاهک قربان کسمسی لازم کلدیکی
زمان یکیچریلر راست کلن آرابه نك اوکوزلرینی یقالا-
لایوب قربان اییدیورلر ، بیچاره صاحبک فریادواستمدادینه

قارشى جزئى بربملىغ و بىرمىكە ا كىتفا ايلبورلردى [۱] .
عثمان ثانى آرتق بوچرىكىن سىفالتلره نىسبەت و بىرمىك
ايسىيور ، فقط كىچىكلىكى ، تىجىرە سىزلىكى ، احتىياطسىزلىقى
بوزىدىن تىدىرىدە قىسور ايتىمكىدىن خالى قالمىوردى .

يىكچىرىلرى لغوايتىمكى حىقنىدە كى فىكرى اردوئە تىماما
سىرايت ايتىمىدى ؛ اودرىجەدە كە يىكچىرىلەرە سىباھىلر
باشلىرىنە كەچك فلاكىنى درحال اكلامشلىر ، اوكلرىنە
كلن افرادى تشوبىق ايدەرك آلاى آلاى آت مىدانىنە
طوبلا تىمشلردى . آرتق اىختىلال بىتون فىجايىمىلە باشلامش ،
قىزغانلىق قالدىرىلىش ، آت مىدانى سىمىعە خىراش قىرىدلر ، خىدلى
باغىرىشلىرە عىكس انداز اولمىغە باشلامىدى . يىكچىرىلر ،
پادىشاھى بو فىكرە تشوبىق ايدىلرى مۇحاىبە قىلماق قىرار
ويىرىيورلردى . بىرقاقلە ، اجىتاعلىرىنى منىعە كلن يىكچىرى
آخاسىنى طاشلاپە طاشلاپە قاجىرىيور ، دىكىر بىرقاقلە خىواجه
پادىشاھى عمر اقدىنىك خانىسىنى يىغما ايدىيور ، بىرقسىمىدە
سىدرا عىظمكى قوناغىنە مۇجوم ايدىيور ، راست كلدىكىنى
تاق ، اور تەلنى يىغما ايلبورلردى . اوكون بو شورش
آقشاملىرە قدر دوام ايتىش ، كىچىكلىكى بولولى بو آتلىق اىختىلال
اوزىرىنە بىرداى سىياھ چىكىمكىلە ا كىتفا ايلشىدى .

عثمان نانی بو فوران مدهشی ایشیدر ایشیتمز فکرندن
 صرف نظر ایتمش ، فقط ایجابنده یکچریلره مقاومت
 ایچون بوستانجیلری تسلیح ایتدیرمشدی . عثمان ناینک
 بوتدیبری هیچ بر فائده حاصل ایده مزدی ؛ ایرتسی صباح
 سلطان محمد جامنده طوپلانان یکچریلر آت میداننده
 اوپله بر قوه اغتشاشیه تشکیل ایلشیلردی که ، بونلره
 مقاومت امکان خارجنده ایدی . بو عصیان قافله لری مهیب
 برسیل خروشان کبی فوج فوج طوپلانیور ؛ قطعی ، ناقابل
 تزلزل قرارلر ویریور ، قتلی لازم کنلری بر طور آمرانه
 ایله تعداد ایدیورلردی . حتی صوک قرار پادشاهده تبلیغ
 ایدلش ، آلتی کشینک قتلی مصرانه بر صورتده طاب اولنمشدی .
 عثمان نانی یکچریلرک بو آرزوسنی بک ظالمانه بولمشدی .
 کندیبی محافظه تاج و تخت ایچون برادری شهزاده محمدی
 تباه ایتدیردیکی زمان هیچ بر اثر ظلم کورمه مش ، فقط
 بوسفر حقوقنه قارشى بو تعرضی قطعاً ازاله ایتک ایسته .
 مش ، وزرانک ابرامنه اصلا اهمیت ویرمیه رک بو عاصیانه
 مطالباته قارشى طور مق ، یکچریلره قارشى متانت کوسترمک
 آرزو ایتمشدی . بومنت ، مع التأسف مدهش بر اختلاله
 قانلی بر سبب تشکیل ایلشدی . .

یکچریلر ، ارزولرینک اسعاف ایدلمدیکنی خبر آلنجه
 طوغربدن طوغری سرایه کیرمکه قرار ویرمشلردی .

بوقرار بتون افراده تبليغ ايدياير ايدلز ، جسم براردو
 سرايه طوغري ولوله ايجنده ايلر ليكك باشلاشدي .
 يكيچريلر ، بووقت حضر ترضي اودرجه مدعش بر
 صورتده اجرا ايدسيورلردي كه ، برقسي سراي قبولنده
 نوتجي اولوب اولديغي كلامق ايجون اياصوفيه مناره لرينه
 چيقيور ، بتون آلاي بورويش اشارتي آليز آلمز مهيب
 وذي وقار ايلريلبور ، سراي قبوسي جوارينه تماميله
 استيلا ايدسيوردي . شمدي بوقافله ، الارنده اودونلر ،
 كوزلرنده آتشار اولديغي حالده سراي قبولندن سيل
 فلاكت كي داخل اوليوردي . بو منظره حقيقه مدعشدي :
 بر طرفدن كوزلري شراره حدت صاحجان بياض ، قيرمزي ،
 يشيل جيهلي ، اوزون ومهيب قاووقلي يكيچريلر
 اطرافي نمره لرله چينالته ريق آقين آقين سرايه داخل
 اوليور ، ديگر طرفدن ايكنجي واوچيچي قبولدن داخل
 اولان يكيچريلر مديدخورتيلرله اطرافه دهشت و بره رك :
 « سلطان مصطفائي ايسترز ! » ديه باغرييور ،
 صوكره بو آرزو او مهيب غلبه لكه سرايت ايدر رك :
 « ايسترز ! » آوازه سي هر گوشه دن عكس انداز اوليوردي .
 انلرك بوفرياديني طويان سراي ختي مهيب و بريشان
 قاچه حق ير بولا ميوردى . يكيچريلر برقسي كومه
 كومه سرايى طولاشيور ، سلطان مصطفانك بولديني .

لوطی آرابور، تصادف ایتدکبری ایچ آغلرینه سؤال
 ایتدکبری زمان : « بیلمیوز ! » جوابی آلبوردی .
 ایچ اوغلانلردن بری یکچریلرک ایزامندن قورده رقی
 حرم طرفی اشارت ایدر ایتز عظیم برولوله ایله او طرفه
 طوغری هجوم ایتدیلر . سلطان مصطفایک یونونده
 ایزطه قوسنی قیرمه بردرلو موفق اولامدیلر . اورزمان
 بالطه لراه قهینی دلمکه ، ایجری به برده باغلریه آدم ایندیرمه
 باشلادیلر . بوصره ده سلطان مصطفی ، بومضیق حجره
 ایچنده صوسزاقدن بیتاب بولنیور ، کندیسنی اجلاسه
 کلن بو اطاعتسز عسکرلردن تسکین حرارت ایده جک
 بردامه صویه انتظار ایدیوردی . سلطان مصطفی ،
 قهین طیش آری چیقارتلندی زمان نی مجال برحاله
 بولنیوردی . . .



عثمان ثانی یکچریلرک سرایه دخوانی خبر آلیر آلماز
 در حال دلاوز پانایی چاغیرتمش ، فقط پاشا دها آت میدا
 نندن کچرکن پارچه پارچه ایدلشدی . آرتق بو آتش
 اختلال غیر قابل اطفا برحاله گلشدی . بو عاصی عسکرلر
 جانوارلرکی اطرافه صالدریور ، قوه عقایه دن کلیاً
 محروم اولان سلطان مصطفایه کمال صمیمیتله بیعت
 ایدیور ، کندیسندن هیچ بر فائده کوروله میسه جک

بر پادشاه ایچون وطنه خدمت ایتمک مستعد فعال بر
 حکمداری فدا ایتمکی ترجیح ایبوردی . فقط بو
 ترجیح ، ذیللاه ، سفیانه بر مقصده مبنی ایدی : بر
 زمانه جهانه سز فرو ایتمین اومطیع ، فدا کار ، قهرمان
 یکچیز بلك بوسقیل خلغلی شمدی احسان تسأل ایتمک
 ایچون افغاندن خبردار اولیان سلطان مصطفانک قوللرینه ،
 اتکلرینه ساریلبور ، مقفور دینلر کی پیشندن قوشو-
 شیور ، اطرافه دو کدیکی معصوم قالم ایچنده انسانلنی ،
 شرفنی ، حیثیتنی ، عسکرلکنی کایاً فراموش ایدیوردی .
 بر قسمی حدیخانلری آچهرق سوقانلری جایرله
 طولدریور ، دیکر بر قسمی سلطان عثمانک اناطولییه
 کیمسه مانع اولوق ایچون اسکله لردن قایقاری قاجریور ،
 اولری یغما ایدیوردی .
 آرتق سلطان عثمان بوسیلابه عصبانه قارشنی مقاومت
 ایده میجکنی اکلا نیجه بروسه یه کیمه که قرار ویرمشدی .
 فقط اناطولییه کیمک ایچون وسائط قلیه نك مفقودنی
 انی اراده سوز براضطراب ایچنده بر اقس ، نهایت حسن
 باشانک دلالتیه آغا قوسنه التجا ایلمشدی . عثمان نانی
 آغا قوسنه کلدکدن صکره یکچیز لری باره ایله تسکین
 ایتمک ایسته مش ، بوتشبت بی فائده ده یکچیزی آغاسنک
 قلیله نتیجه لشمشدی .

یکچریلر بونکله ده اکتفا ایتمیشلردی : شمی
 سلطان عثمان بولق ایچون آقا قوسنه گلشیر ، بیچاره
 پادشاهی التجا کاه بدن طیشاری چیقارمیشلردی . سلطان
 عثمانک حالی فوقی العاده رقت آوردی : آرقه سنده بیاض
 بر انتاری ، باشی آچیق ، کنج سیاسی یاس و تانز ایچنده
 پریشادی . یکچریلرک بر قسمی سلطان عثمانک کوزلری
 اوکنده حسین باشایی پارچه لیوره ، باشی قوپارانلر اورتبه
 جامعه کتور بیور ، بونی کورن یکچریلر حسین باشانک
 اوینی یئمایه قوشیورلردی . سلطان عثمان او وضع
 پریشانیسنله بر یار کیر اوزرنده ، اطرافنی آلان یکچریلر
 اورتبه سنده مایوس و متالم ایلیلیور ، انلرک حشرات آمیز
 خطا بلرینه دوچار اولدینی زمان ، کوزلر بدن دو کولن
 یا شلر سیجای المنا کندن سوزوله سوزوله آقپور : « بن
 سزه نه یاپدم ؟ بن سزک پادشاهکنز دکلی یم ؟ نه دؤ بو
 ایتدیکنز جفسالر ؟ ، دینه آغلايه آغلايه شکایت
 ایدیوردی . سلطان عثمان بو پریشان حالیه اورتبه جامعه
 گلش ، جامعه عظیم بر ولوله حصوله کلکه باشلامشدی .
 یکچریلرک بو آجی فریادلری بر ولوله ساممه خراش
 تأثیرله عکس انداز اولدینی زمان سلطان مصطفی محرابک
 اوکنه اؤطورش ، قور قوسندن صیچرایور ، نه اولور
 دینه بیجریه قوشمق ایستدیکی زمان والده سلطان

انكلكرندن طوئور: «كل آرسلام كل!»، ديه سلطان
مصطفائي ضبطه غيرت ايدوردی. بيكچريلر، اورته
حامنه كلدكلى زمان بيكى پادشاهلرى سلطان مصطفائي
كورمك اينته مشلر، سلطان مصطفائي مرض دماغيتى
بتون علامتله اظهار ايدن سببى مرضى بجره دن
كوسترر كوسترمن بو قوجه جاهلر تكديرلر كئيره ك
سلطان مصطفائي بوكسك سله آلتى سلامه باشلامش لردى.



بيكچريلر ك بو حركت شقاوتكارانه سى سلطان عثمانى
بك متاثر ايدوردى: سلطان عثمان، باشنه ساردينى
اسكى برضاريتى كال ياس ايله جيقارهرق هونكورهونكور
آغلايور، اطرافنه طوبلانان بو شماريق حاصيله رجالر
ايدرك: «يا بمايكز. جهالتله برخطا ايند ينهم عنو
ايديكز. دون پادشاه ايدم، بوكون پريشان اولدم. حالم دن
اولسون عبرت آلكز. دنيا سرزده قالمز. پادشاهلرينه
يواهاتى كيم ايتشدر.؟»، ديه يالواريبور، انك بوؤلم
سوزلرينى ايشيدنلر متاثرانه كوز ياشلرى دو كورلردى.
سلطان عثمان بو حال اليم ايچننده بولندينى سره ده
ايدى كه، ايجرى بر وقار غضوبانه ايله داود پاشا كيردى.
سلطان عثمانه طوغرى ايلريله زك بوئنه سرعتله بر كند
غيرلاندى. سلطان عثمان كمندى طوتدى، بو خان

پاشایه غضوبانه ایلیله دی. کندیسنه قارشی ایتمش اولدینی
 ایلیکلری برر یوزینه اوردی. داود پاشا اصلا متاز
 اولمادی. سلطان عثمان بوغدار اللر آلتده هلاک
 اوله جفتی درحال اکلادی. اطرافده کیلرک تسایسنه
 اصلا اهمیت ویرمندی. طیشاریده ولوله لر ایچنده چالقانان
 یکچیزیلره صوک برخطاب اتمک ایستهدی. مایوس
 سیاسیله بجزه دن طیشاری باقدی: «سپاهی آظالم،
 اختیار یکچیزی باالرم! کنجلاک بلاسینه منافق سوزلرینه
 اویدم. بی بویله حقارتله کتیره جککنزه اولدیره بدکنز.
 بی ایسته میورمیسکنز؟» دیدی. بوکتله جهالت
 اورته سندن چیقان: «ایسته میز!» صداسی بیچاره
 عثمانک صوک رشته اهلنی ده منکیمر ایتدی.
 داود پاشا سلطان مصطفایی سرایتنه، سلطان عثمانی ده
 برآراه ایله (بدی قوله) یه کتورمشدی. (بدی
 قوله) یه کلیر کلز معیتنه برقاج غدار آلهرق برقوله یه
 قیاندی. بو ظالم قوللر، مدهش برصولتله سلطان عثمان
 اوزرینه آتیلدی. سلطان عثمان بوجانوارلر اورته سنده
 برخیلی مدت چیریندی. فقط جمله سنه مقاومت ایده مینجه
 اک فجع عذابلر ایچنده فدای جان ایتدی. داود
 پاشانک بوجنایت تاریخیه سی صحیفه تاریخمزده قانلی
 بر لکه وجوده کتیردی.

سلطان عثمان غدارانه فدا ایدلش ، ملت کنج بر
 بادشاهدن ، فعال بر حکمدارندن محروم اولمیشدی . برینه
 یکن سلطان مصطفی ایسه وظیفه سلطنتی کلیاً اخلال
 ایلنک باشلامیشدی : بوجنابت نتیجه نك عکس تأثیری
 اناطولیده بر فوران شقاوت پیدا ایلدیکی زمان ، سلطان
 مصطفی سراینده بولونان سیم وزری تقدہ تحویل
 ایدیون ، بوعاصی اردوی آلتونله اطماعه غیرت
 ایلدوردی . بعضاً سرائک برسکون قهلمری آلمنده ،
 حیاتی محو ایدن مرض دماغینک تأثیر الیمی ایله محزون
 و پریشان طولاشدینی زمانلر ، او طه لک بتون قبولی
 اوروبور ، بچاره عثمانی ، او آرتق فیجیع جنایتلره ،
 بوره کلر پارالایچی حقارتلره معروض اولدقدن صکره
 برسکون بر مزارک آغوش مظلمنده مجروح و پریشان
 یامان زواللی عثمانی چاغیریبور ، قارشینسه تصادق ایدن
 کیمسه لردن یکنتی ، سلطان عثمانی کورمک ایسته بوردی .



کوسم سلطانک تدابیر سیاسیه سی

اون برنجی عصر هجری ، دوات عثمانیه نیک سلسله
مغلوبیت و فقدان مظفریتله کین الیم بر صفحه تاریخیه سی
احتوا ایدر . اوله بر صفحه تاریخیه که ، نظر تدقیق
بو صفحه تاریخیه نک ظلام دورا دورینه نفوذ ایندیکی
زمان ، ضعف طبعه مالک حکمدار لرك وقایع منسلله .
سندن ، صاحب نفوذ سلطان لرك رقابت دسیسه کارانه سندن ،
فقر و مغلوبیت ایچده ایکه بن ملنک نوحه ما یوسانه سندن
بشقه رشیده تضادف ایدر من . و بو نوحه مایمه قارشی
بر سلطان ابراهیمک سفاحتی ، بر سلطان مصطفانک ضعف
دماغیسی یوزندن محو و بر نشان اولان زوتلر ، زواللی
ملنک نه الیم بر استبداد آلتنده محو اولمق در کله رینه کلدیکنی
یتون صفحات نجعه سیله اثبات ایدر .

اون برنجی عصر هجری ، یاوز لرك بازوی مردانه لرله
حکم و سلطنت سوردکاری بر وطنده ، ضعف طبع ايله
مأولف حکمدار لری بازیجه حسن و آنی ایدن نسوانک
حکم و سلطنت سوردکاری بر دور تاریخیدر . بودور

تاريخيخنده صفيه سلطان، مراد ثالث و محمد ثالث دورلرنده حقيقه اجراي نفوذ ايتمش، امرر حكومتى تدوير و اولاد - لرينك نفوذ و حيثيتى محافظه ايجون حسن تدبير اتخاذا ايتمكله شهرت بولمشدى . فقط بودورك الك عفيف و اك مدبر برقانه ريناسى مثابه سنده بشقه برسلطان واردى كه ، اوده محمد رابك بيوك والدهسى كورم سلطاندى .



كورم سلطان ، سلطان احمد اولك زوجتهسى ايدى . جاذبه حسن و آنى ايله سلطان احمدى مجلوب ايدن بو وجود قيمتدار ، تدابير دور انديشانه سيلاه اولاد لرينك ده محافظه حيثيته غيرت ايتشيدى . سلطان احمدك ديكر زوجتهسى ماه فيروز سلطان دن اولان كنج عثمان ايله برابر ، سلطان مراد ، سلطان قاسم و سلطان ابراهيم بك مدبرانه تربيه ايتمش ؛ فقط طالع بو بى چاره و لده بى فجيح انقلابلر ، قابل لوحه لر كورمكه محكوم ايتشيدى . كورم سلطان جده فلاكت كورمشدى ؛ بر طرف دن كنج عثمانك فجيعة حيات بدبختانهسى قلبنده اليم بر جرمجه تاثير حصوله كتيرمش ، ديكر طرف دن اولاد لر نده كورمكه بى طبياع متضاده آنى فضله تقيداته ، فضله اهماتاه مجبور ايتشيدى . بواهمات سلطان مرادك طبع جارانده سنى تسكين ايتك ، سلطان ابراهيمك حر كات مجنونانه سنى

تبرین ایلك صورتنده وطنبك بیسوك قائدلر تأمین
ایلمدی .

زوجهی سلطان احمد اول زماننده سلطنتلر ،
ذوقلر ، نشئه لره مرور ایدن حیات مسعودانه سی
انئسنده جدآ ماه بیسکر نامه شایان اولان کوسم
سلطان ، اوغلی سلطان مراد رابمک دور سلطنتنده تولی
قتال ایله هیجانه دوچار اولور ، اولادی سلطان قاسمک
سلطان مرادک امریله تلف ایلمسی بو بدیخت والدمک
اعناق قلبنده دوانا بدیر برجریمه تام حصوله کتیرینوردی .
حتی سلطان مراد رابمک داه الکئول ایله دوچار ضعیف
اولان اعصابی کندیسی فراش موته ابدیاً سردیکی
برزمانده قاردشی سلطان ابراهیمی ده تلف ایتدیرمک
ایسته مش ، اوزمان کوسم سلطان سراپا دوچار
هیجان اولان اعصابیه سلطان مرادک طوفان احتراصاتی
اوکنه آتیله رق بوعلیل ، بی چاره اولادینی قوزنارمقه
چالیشمش ، صوک نسل ضعیف سلاطینی ده بو صورتله
تخلیصه موفق اولمشدی .

نقط سلطان مرادک وقاتی متناقب ابراهیم اولک
تخت عثمانیه جلوسی ، کوسم سلطانی مهم بروظیفه
قارشیسنده بولوندیرمشدی . کوسم سلطان بر طرفدن
خانلر ، چشمه لر بنا ایتدیره رک بذل خیرات ایتمکدن

خالی قالمور ، دیگر طرفدن مرض دماغی ایله معلول اولان اولادینک محافظه صحته رعایت ایچیکي بردرلو نظر دقتدن دور طوع ووردی . کوسم سلطانک بوباده کی غیرتی حقیقه شایان تقدیر ایدی : کوسم سلطانک آلتده سلاطین عثمانیه نسلدن یالکیز بروجود ضعیف قالمشدی ؛ اوده افعال وجرکاتی دائرة منطقدن خارج ، مریض و معلول ، سلطان ابراهیمدن عبارتدی . کوسم سلطان ، سلطان ابراهیمک تکشیر ذریقه همت ایچون آلدن کلن غیرتی صرف ایدیور ، دولتی مخاطره فلاکتدن قورنارمق ایچون هر درلوتدابیره توسل ایدیوردی . فقط یوئانده سلطان ابراهیم ، برنشوه حسن وان ایچنده صقاله ایچی دیزدیرمک ، دیوارلره کورک کیدیرمک کبی مشاغل مجوناها ایچنده امرار حیات ایدیوردی . وزوالی ملت ، مقدرات تدبیرخانه سنه حاکم اولان بوفلاکت مشخصه نك اداره حکومتی آلتده مغلوبیدن مغلوبه ، سفالتدن سفااته دوچار اولیوردی .

کوسم سلطان ملنک تدویر امورینه معاونت ایتمکله برابر اوغلنک افعال ناجحاسنی ده تعدیله غیرت ایدیوردی . سلطان ابراهیم ایسه قافله نسوان ایچنده طوبیدی فی شوخ و طنان قهقهه لرك موسیقی دلاشویندن محروم

نفس ایتک فداکارانه بردارو تحمل ایده میوردی. سلطان
 ابراهیمک بزنجی زوجہ سی ترخان سلطانن سلطان
 محمد، ایک جی زوجہ سی دل آشوب سلطانن سلطان سامیان
 دنیاہ ککش، از جی زوجہ سی ممیز سلطانن دہ
 سلطان احمد تولد ایشدی. ترخان سلطان اکبر اولادہ
 مالک اولدینی ایچون سلطان ابراہیمہ اجرای قوذ
 ایتک ایستہ بور، فقط سلطان ابراهیمک محنونانہ
 حرکتلری قارشیندہ محزون و پریشان رجعت ایتک
 مجبوریتہ دوچار اولیوردی. حتی برکون سلطان محمدک
 سودنہ سی کندی چوجغنی دہ یانہ آہرق باغچہ بہ
 چیقمشدی. ترخان سلطان بوقادینی صوک درجہ
 قیصایدیندن برمدت ارقہ سندن تعقیب ایتک، فقط
 باغچہ نک نام اورتہ سندن سلطان ابراہیمہ تصادف
 ایتدیکنی، حتی سلطان ابراهیمک کندی اولادینہ ہیچ
 باقیہرق مجلوب حسن و آنی اولدینی سودنہ نک چوجغنی
 سومکله مشغول اولدینی کورونجہ، اعماق قلبندن قوبان
 چیلغین برقیصقانجلقہ سلطان ابراہیمہ طوغری آتیلش،
 اوغلی سلطان محمدی قولندن طوتہرق :

— ایستہ اولادیکز بودر؛ محبتکزه لایق اولان

بوچوجقدر!

دیہہ باغیرمشدی. اوزمان سلطان ابراہیم، بومعصوم

یاوروجنی قولندن طوتمش، اعصای صارصان برحمای
موقته انی عو ایتک آرزو ایتشدی .

سلطان ابراهیمک بوخاللری آرتق تخملمفرستای بر
درجه به کتشدی . اردو، کریدک یالچین، قبالری اوزریده
کونلرجه قان دوکیور، دولتک نفوذ خارجینی کوندن
کونه رهین زوال اولیومردی . سلطان ابراهیم، خاصکیلیینه
تخصیص ایلدیکی واردات ایله برذوق ونشه امرار حیات
ایلدیکی اساده، ملتک تموین سفافته غیرت ایدن رجال
آرتق بو احوال الیمیه نهایت ویرمکی دوشونور، سلطان
ابراهیمک خلغی یکانه چاره خلاص اولاق اوزره تاقی
ایلدوردی . برکون، یکچریلر، اکابر رجال وعلما حاضر
اولدیلری خالدو بوکا قرار ویرلش، یدی یاشنده بولان
سلطان محمدی تخنه اجلاس ایچون تدابیر لازمه اتخاذ ولتشدی .



سلطان محمدی تخنه اجلاس ایچون اولاق کوسم سلطانه
مراجعت ایتک لازمدی . بونک ایچون کوسم سلطانه
بر هیئت کوندریله رک سلطان محمدی جامعه کوندرلسی
طلب اولتمش، فقط کوسم سلطان : «جامعه جلوس
عادت دکلدیر، سرایه کلیمینر!» دیه امر ایتشدی . آغاز
کوسم سلطانک بو امرینی درحال قبول ایتشلر، سرای

هایونی محافظه به مأمور اولان بوستانچی باشینک ممانعتده بولنه منسی تأمین ابلدکدن صوکره سرایه طوغری حرکت ایلشردی . فقط بو هیئت متمسازه نک سرایه دخولی ، تک مدیش اولمشدی .

خاق فوج فوج دهایزدن ایجری کیریور، شیخ الاسلام ایله قاضیسکرلر ، مصالح الدین آغا و سائر دهائیز قیوسی اوکنه کلدکاری زمان کوسم ساطانک اوزاقدن آهسته آهسته ایلر ایلیکی کوزو ایوردی . کوسم سلطان باشنه نیاه ابریشملی برایش اوزتوسی اورتمش ، یاننده برحرم آغاسی ، یلپازه ، صاللابور ، قارشیده بتون آغالر بیاض قاووقلری ، مهیب انداملری ، وقورانه طورلری ایله ال باغلامشیر ، کوسم سلطانک خطابنه انتظار ایدیورلردی . کوسم سلطان بوسفرده برجنایته مانع اولمق ایستیور ، اولادینی ، فقط ملتک سوابق شان و شرفنی دوچار زوال ایدن مجنون اولادینی بحق تختدن ایندیرمکه کلن بومعصوم ملت افرادینه نصایحه بولمق آرزو ایدیورلردی . فقط بو آرزو ، هیچ برصورتله حصول پذیر اولامیه جق بی فائده برتشدن بشقه برشی دکلمدی ! کوسم سلطان اولا آغالره طوغری خطاب ایدرک :

— نیچون بویله فتنه به باعث اولیورسکیز ؟ سز بوخاندانک برورده احسانی دکلیسکیز ؟ ، دیمش ،

اوزمان قوجه مصباح‌الدین ، کوزلردن مدافع تاز.
 دیزان اوله‌رق کوسم سلطانہ جواب ویرمش ، ماتک
 بیون فلاکتیری ، سلطان ابراهیمک بیون سفه‌لمیری
 زار وکریان اکلاندقدن سوکره : دشمن هر طرفدن
 باش قالدیردی . سرحدلره دشمن مستولی اولدی .
 بوغازده یتش سکنان کی کیجه کوندوزمخاربه ایدیورد .
 سلطان ابراهیم ایشه ذوق وصفنا ایچنده . هر طرفده
 رشوت . شریعت متروک . خزینه اسراندہ : سلطان
 محمد پادشاه اولمدیجه قان دوکوزز ، یتہ طاعنلماز ! ،
 دیمشدی . کوسم سلطان بوسوزلره هب حق ویرمش ،
 فقط تالیف بین ایچون اجرائی نصاح ایتمکدرده خالی
 قالمامشدی . سلطان ابراهیمدن بولته مضرتدن نشقه
 برقاہده حاصل اولمه‌جهتی کوسم سلطانده اکلاندی .
 آرتق سلطان ابراهیمدن وده یزار اولمه باشلامشدی .
 همشیره لری عایشه و فاطمه سلطانک سلطان ابراهیمدن
 کورم‌دکلی جفا قلمامشدی . سلطان ابراهیم بیون
 همشیره لرینی برکوزده‌سه ، هابناہ سلطان تسمیه ایدیلن
 تللی خصکی به عام خدمت ایندیریورد ، بواعتسافکارانه
 معامله لر کوسم سلطان دلخون ایدیوردی . حتی برقاج
 کره سلطان ابراهیمه نصیحتده ایتمک ایسته‌مش ، فقط
 کنج سلطانلرک تأثیر حسن و آن ایله مزوج تزویراتی ،

ذوالالی کوسم سلطانك ردوسه واك نهایت طشره بانچه لره
 فینه باتی اولمشدی .
 فقط کوسم سلطان ینه اولادینی التزامین خلی
 قالیور ، مصلح الدین آغایه مدبرانه حرکت ایتمک لرندن ،
 اوغلتنه نصیحت ایلمسندن بحث ایدیوردی . حتی
 خنی افندیك ضایت عاقلانه تکلیفاته قارشلی سلطان
 ابراهیمك قرنا شیرینه اوغرا دیغنی سوبلدیکی زمان
 خنی افندی سبتون غلیانه کلمش ، سلمان ابراهیمك
 قره مصطفی پاشایی هواسه تابع اولدیغنی ایچون اولدیردیکی ،
 یوسف پاشایی قندیهدن مال کتیرمدک دییه قتل ایتمدیردیکی
 سویله مشدی . اوزمان بتون رجاک مسکته سوزلرینه
 مقابله دن کایسأ عاجز قالدیغنی کورن کوسم سلطان ،
 نهایت سلطان محمدی کتیرمه راضی اولمش ، وطنی
 بوردوسه ده بیوک بر نلاکتدن قورنارمق ایچون
 سلطان محمدی کتیرمه کتندیکی زمان ، بتون ماتک
 حسیات وشکرانه ترجمان اولان دعالر سرایک وسیع
 ومحتشم قبه لری اوزرنده برعکس طنان حصوله کتیرمشدی .

سجده

کوسم سلطان طورونی سلطان محمدی تخته اجلاس
 ایتش ، فقط بوندن اصلا نمون اولمامشدی . کوسم
 سلطانک سنلردن بری آلیشدیغنی ، بتون صلاحیت نسوانیه

سیله ذوقیاب اولدینی بر نفوذ واردی؛ اوده ذوق حاکمیتدن عبارتدی . شمدی بو حاکمیت ، کندیسندن والده ترخان سلطانہ انتقال ایدیور ، کوسم سلطان آرتق تدابیر سیاسیه یرینه بر قانن والده دسانسی ایله بتون آرزولرینه موفق اولق ایستوردی . کوسم سلطانک یالکز بر فکری ، براملی واردی : اوجاق آغالرینی الده ایتمک ، سلطان محمدی اورته دن قالدیروب ترخان سلطانی اسکی سرایه سورمک ، اتباعنی قتل ایتدییره رک سلطان سلیماننی تنخه اجلاس ایلکدی . سلطان سایانک والده سی ، صاف ، مجذوب مشرب بر قادیندی ؛ کوسم سلطان انک بوضعف طیبیسندن استفاده ایدره رک بتون نفوذینی اکتساب ایدره جکنه قانع اولیور ، یکیچریلری تشویق ایتمک ، حتی سلطان محمدی تسمیم ایتدیرمک ایچون تدابیر ظالمانه یه بیله توسل ایلوردی . بر زمانلر خیرات ایله ، بذل عطایا ایله ، اوکسوز سویندیرمکله تنشیط قلب ایدن کوسم سلطانک ، کنار مزاره تقرب ایتمش بریره زن اولدینی حالده شمدی جنایتلر تسمیم ایتمسی ، طبع ضعیفنده موجود تمایلات متضاده یی بتون چیرکیلکلریله کوستریوردی . فقط کوسم سلطان ، کندی ایله کسوب ویردیکی قلمک قنوی خون ناحقنی یازمش اولدیغنی اصلابیامیوردی . . .

کوسم سلطانک بوتداییری ، ترخان سلطان اتباعی طرفدن درحال خبر آلمشدی . حتی اوکیجه کوسم سلطانک سرای قبولرینی آجیق براقدیره جنی ، یکیکچریلرک سرایه داخل اوله رق برجنایت ایقاع ایده جکلری ده تقرعاتیله اکلاشلمش ، نهایت کوسم سلطانک قتلنه قرار ویرلمشدی . اقشامه طوغری ، فی الحقیقه قبولرکاملاً آجیق براقدیرلمشدی . ترخان سلطانک اتباعی اطرافی تجسس ایچون سرای جوارنده طولاشیور ، کوسم سلطانک آغازی قلیچ حاضرلامقله مشغول بولنیورلردی . آرتق جنایتک اجرا ایدیله جکنه هیچ شبهه قالمیوردی . فقط بونک ایچون یالکنز بر چاره واردی : اودم کوسم سلطان اتباعی الده ایتمک :

ترخان سلطان معیتی اواقشام بتون غیرتی بوتقطه یه صرف ایدیور ، آغازه پادشاهک انعامندن بحث ایلیوز ، انلری کاملاً دائرة اتفاهه جلب ایدیوردی . بو غیرت ، حقیقه موفقیته نتیجه نلمش ؛ زلفیلر ، خاص اوطه لیلر ، آغازه ب اتفاهه داخل اولمشلردی .

کونشک صوک شعاعی مرمره نک پرسکون طالفه لری اوزرنده سوندیکی زمان ، طویقپو سراینک قباب ورواقی ، بوجنایت غیبه نک آن حلوانه منتظر برمنظره مهیب ایله منظور اولیور ، رمضان کیچه سنک پرشوق و عبادت

کچن کیجه لری شمدی بوسلسله عباداته الیم برجنایت علاوه ایدیوردی. آرتق هرکس اویومشدی . سرایک مظلم سرولری ، مهیب قه لری آلتندہ مائمی برسکونت حکم فرما اولیور، سلیم آغا مصیتندہ کی زلفلیلرک، خاص اوطله لیلرک آباق سسلرندن ، قیلیج شاقیردیلرندن بشقه برشی ایشیدلیوردی . شمدی بو هیئت، بتون قورقونج عظمتیه کوسم سلطان دائره سی اوکنه کیش ، کوسم سلطانک اتباعی ایله مجادله ایدیور ، پادشاهدن بیوک والده نی ، کوسم سلطانی طلب ایلوردی. سلطان محمد ، بتون آغاره طاغیلینلر دییه امرلر کوندریور ، خاص اوطله باشی انده کی دکنکه خاص اوطله لیلره اجرای نفوذ ایتک ایتیوردی ؛ فقط نه بو امرلردن، نه بونفوزدن هیچ برتأثیر حاصل اولیوردی . حتی خاص اوطله لیلر، هپ بردن اوطله باشینک اوزرینه هجوم ایتشلر، انی وبتون قیو اوغلانلرینی پارچه پارچه ایتدکن صوکره کوسم سلطانک دائره سنه طوغری ولوله لرایچنده یورومشردی . کوسم سلطان، اوکیجه یکدیچریلره منتظر اولدیغندن بو آباق کورواتیلرینی حصول آمانه بر مقدمه ظن ایدیور، طیشاریده نوبجیلره طوغری باغیره رق: کلا یلرمی؟ دییه سؤال ایدیوردی . اوزمان سلیمان آغا اوت کلا یلر ! دییه مدهش برصدای مهیب ایله باغیردینی زمان ، کوسم

سلطان بتون فلاکتی ا کلامش ، جان خوفیه . ایجری
 طوغری قاجش ، طولابردن بری ایجنه صاقلانمشدی .
 فقط کوسم سلطانک پیشی صره سیل خروشان کبی داخل
 اولان آغالر ، کوسم سلطانی التجا کاهندن چیقارمشلر ،
 عظیم برحس انتقام ایله اطرافنی قوشامشلردی . کوسم
 سلطان بیتاب و بی مجال ، بوهیت مدهشه اورته سننده
 چیرینیور ، وجودنده حس ایتدیکی ضربه لرك تاثیریه
 ناتوان برحاله کلیور ، فقط حیاتنک بوصوک مجادله سندن
 آرتق مظفرانه قورتوله میه جفنی آ کلایوردی . آغالر ،
 فکراً دساس ، فقط بدنأ هیج برقوه مقاومته مالک اولمیان
 بو وجودی نه صورتله افنا ایده جکلرینی شاشیریورلردی .
 نهایت برزلفلی ، برده باغلرندن برینی کوسم سلطانک
 بوغازینه کچیرمش ، زواللی کوسم سلطان بو تضیق حیات
 فریب آلتنده بیتاب و پریشان ترك حیات ایدرکن ،
 آغزندن و برونندن فیشقیران قانلر ، زلفلینک دست
 ولباسنده صوک برشابه جنایت برامشدی .



سلیم ثالث و فکر ترقی

سلطان سلیم وقانونی معیتلرنده شجاعت و بسالت
ابراز ایلدکدن صکره بعض پادشاهلرک سینئه جهالتی ،
مرتکب وزرائک فساد اخلاقی ، معارف عسکریه نکفقدان
تامی یوزندن نظام وانضباطنی ، فکر اطاعت واتقادینی
ضایع ایدن یکیکچری اردوسی ، آرتق ملتک ادبار وفلاکتیه
منحوص برسبب ، ناقابل ازاله بر بلای مبرم حاله انقلاب
ایلمشدی . بر زمانلر قوصوما اوومسنگ مائی اقلرنده کلکون
بیراقلر تموج ایتمدیرن ، مهاج سحرالرینی بحار قومنه بر
مزار ملی حاله کتیرن بواردو ، قاعده اطاعتدن کلباً انحراف
ایتمش ، ردائت اخلاقی ، سؤ حرکاتی ، افعال باغیانه سیله
کندیسنه قانلی بر مزار ، ابدی بر مقتل فلاکت احضار
ایده جک سبیلر تهیه ایلمکه باشلامشدی .. یکیکچری
نظاماتنک اسالاسانه اورولان ضربه ایله باشلایان بو
مرض ساری ، کنج عثمانک فجیعه شهادتنه ، شرف
عسکرینک عار مغلوبیتله شائبه دار اولمسنه بادی اولدقده
صوکره ، بوسفالت عسکریه پی بر قاج پارلاق ، فقط
ناپایدار دورلر مستثنی اولمق اوزره ، سلیم ثالث دورینه
قدر بتون فلاکتلری ومغلوبیتلریله تمدید ایتمش ، سنهلردن

بری دوام ایدن روس مغلوبیتلری ملتک حیات سیاسیہ سنده
 ناقابل تداوی جریحہ لر وجودہ کتیرہ مشدی .
 ساجم نالت تخنہ چیقیدینی زمان ایٹک اول اردوسنک
 بو پریشانی الینی ، بو مرض مهاکفی ازاله به قرار ویرمشدی .
 سلیم نالت دوری ، جهان مدنیت وانسانیتک حریت
 واستقلال نامنه اجرا ایلدیکی مساعی فداکارانه نک بتون
 قوت وماتقیله توسع ایلدیکی بارلاق ، شانلی بردوره تصادف
 ایلمشدی . فرانسه انقلاب کبیری بشریتی مستبد قرالارک
 نفوذ ظالمانه سندن قورناریبور ، روصونک دساتیر انقلاب
 پروراهسی انظار بشر اوکنده بر فجر حریت کشاد
 ایدیبور ، باستیل مظفریتی حریتک مظالم واستبداده ایٹک
 وبارلاق بر غابهسی اولمق اوزره تلقی ایدیلنوردی . ساجم
 نالت بوکانلی ، فقط عالم مدنیت ایچون بک شانلی انقلابک
 نتایج نازعه سندن استفاده ایتمک ، اورو باتریقات مدنیہ سندن
 وطنی ، ملتی ده مستفید ایتمک آرزوسنه دوشمشدی . .



سلیم نالتک جلوسی ، انضباطمنز اردولریمزک روس
 مهاجماتی قارشیسنده مغلوب وپریشان رجعت ایلدیکی
 فجیع دورلره تصادف ایتمشدی . آوستریالیر ، سنلردن
 بری عثمانلی سلاخندن بدکلری متوالی ضربلرک استقامتی
 آلمق ایچون روسلرله برابر عثمانلی طوبراغنه استیلا

ايدىيور، مارشال سووروف ظالمانه تعبيه سنى معيتى افرادينه
تلقين ايدرك (بندر) و (اسماعيل) قلمه لرنده ۴۰,۰۰۰.
عثمانلى نى قانلر ايچنده بوغيور، مولداوا، اولاح و بساراييا
قطعه لرى استيلا اردولرينك شدت و مظالمى آلتنده پايمال
اوليوردى.

(ياش معاهدسى) ايله نتيجه لهن بوسفر ، سليم
نائى اودرجه ما يوس ، اودرجه مضطرب ايتمشدى كه ، سليم
ناك بوفلاكتره ابدى برخاتمه ويرمكى ، عثمانلى لرى سوابق
شوكتى ايله متناسب بر مرتبه مدنيت ايصال ايلمكى تصور
ايتمشدى . و بواصلاحاته ده انجق سليم ناك موفق اوله بيليردى .
سليم ناك ، مدنيت غربيه نك بتون ترقيا نى ، بتون
تكملاتى تقدير ايتمشدى . استانبوله كلن بتون سفرا
سليم ناك اصلاحات امرنده كى اقتدار نى بتون صميميتلريله .
تسليم ايدىيور لردى . پروسيانك در سعادت مرخصى موسيو
ديهج سليم ناك دن بحث ايتديكى زمان : « بو پادشاهك
سويه مهارت و عرفانى ملتك سويه سندن بك متعابدز .
عثمانلى لرى انجق سليم ناك اصلاح ايدم بيلير . » دييوردى .
سليم ناك بو تقدير اته جدا بيوك برلياقت كوسترييوردى .
بر طرفدن فرانسه ودها سائر ممالكدن معاملر جاب
ايدىيور ، بحريه نى اصلاح ، طوبخيلفى تنسيق ، نظام
جديدى تشكيل ايتمكه موفق اوليوردى . ديكر طرفدن

مکتب‌لر کشاد ، و معارفی اصلاح ایدرک ظلام جهالت ایچنده قالان ملته نور معرفت کو سترمک آرزو ایدییوردی . سلیم نالک بواجرا آتی محافظه سوء اخلاقه ادامه جهالتله موفق اولان ، عثمانلی نام میجلنی الیم مغلوبیتلرله شائبه دار ایلین یکچی بیلرله جهلای عوامی قطعیاً ممنون ایتییوردی . بونلر آلدن آله تأسیسات مدنیه علمینده مدخول تدبیرلر اتخاذا ایدییورلر ، سعادت ملته فکر جاهلانله لری ترجیح ایچون خاسانه تصورلرله نظام جدیدی محواتمک تشبثنده بولنیورلردی .

ناپولئون ، سلیم نالک بوتشبتنه معاونت ایلمکی شرقده تعقیب ایلدیکی مسلك سیاسی به فوق العاده موافق کور . بییوردی . بو معاونت ، ناپولئونک جزار احمدپاشا اوکندن فراریله نتیجه لهن سفر مناسبیله برمدت قدر دوچار تأخر اولمش ایدی ایسه ده ، برمدت صکره خلاف مأمول برصمیمیته موقع اجرا به قونولمشدی . ناپولئون ، شرقده انکلتزه بوتقیقه سنی عقیم براقق ایچون الدن کان دسائسه مراجمت ایتمکدن خالی قالیور ، سلیم نالک کوندردیکی برمکتوبده :

« بروسیا اردولری نحو اولدی . بتون مملکتلری قبضه تصرفه کچدی . برلینده ، وارشوواده بولنورم . ۳۰۰۰۰۰ کشی ایله بتون منافعی تهتیب ایدییورم ، طالع . حکومتکزک بقاسنه یاردم ایدییور . آنی قورتار . جق بن ایم .. »

دييور، ساطان سايى انكلكره عايهه حربه تشويق
ايتدكدن صكره :

« استانبولده اسلاملك دشمن مشتركزه قارشى نه درجه
برفمايت ابراز ايتدكلى سفيرمدن خبر آلم . ياوژلك ،
قانويلرك احفادى اولديكى اثبات ايتدك . بندن براق ضابط
ايسته مشك ؛ كوندرييورم . بيكلرجه عسكر ايسته مديكنه جام
صقيليور . ۵۰۰ نفر ايتيورسك ؛ درحال كيتسينلر ديهه اص
ايتدم .. »

صورتنده عظيم برتهالك ابراز ايدييوردى . سليم
ناللك بو اتفاقى نابولئونك تسكين عداوت ايتمى تايمين
ايتمش ، فقط بوكا مقابل مصرك مهاجمات متواليه دن
تخليصنه سياسى وعسكرى برسبب وجوده كتيرمشدى .



سليم نالك بو بارلاق ، سياسى موقيتلى تايمين
ايتدكدن صكره آلت يكانه مظفريت اولان اردونك
اصلاخه غيرت ايلشدى . فرانسه ده ذى شوكت ، فعال
بردهاى حرب ، پروسياده شارنه ورست و قلاوزه . بيج كى
ايكى محيى وطن ، روسيه ده صووروف كى سفاك ، فقط
مسلك تميوى صاحبي بيوك قوماندانلر ، مقتدر وطن
پرورلر بتون اردولرى لك متين قواعد سوق الجيشيه به ،
لك معقول مسالك تميويه به نظراً سوق و اداره ايتدكلى
حالده ، سوابق مظفرياتنك خيالات دورادورى ايله ياشايان

عثمانی اردوسی هر درلو ترقیات عسکریه دن محروم ، اطاعتسز، انضباطسز برکتله بی روح حائنده بولئیوردی . اردویه یکچری نظامنامه سی موجبنجه صنعت عسکریی یی وقف حیات ایده جک شبان وطنک قبول ایلمسی لازم کلیرکن ، حب وطندن نصیبی اوایان برچوق یکچری زوربالری یزلرنی جزئی براجرته اصناف کروهنه صاتیورلر، بهضلری دشمن قارشیسنده فرارایتمک ایچون پیاده نظاماتنه کلیاً مخالف اوله رق یانلرینه بارکیرلر آلمقدن حجاب ایتمیورلردی . اردو ، تعلیم وتربیه دن محروم ، صنعت عسکریه دن بی خبر ، حال ، دلاک ، قهوه جی ، قوندره جی کبی بریغین انسان کومه سندن ، بریغین عصبیان عناصرندن بشقه برشی دکلدی . قوماندانلرک جهالتی ، ضابطانک فکر عسکریدن محرومیتی بوفلاکتی برقات دها تزید ایدیور، روسیه وآوستریا اردولرینک مظفریات سهیله سنه مؤلم، فجح برسبب تشکیل ایلیوردی . سلیم ثالث ، آرتق بوفالقلری کلیاً برطرف ایتمک ، اون سکزنجی عصرک ترقیات عسکریه سیله متناسب منتظم برعثمانی اردوسی وجوده کتیرمک ایسته مشدی . سلیم ثالث ایلمک اساس اولوق اوزره تشکیل ایلیکی نظام جدید ، یکچیرلرک طغیان عداوتی موجب اولیوردی . بونلر نظام جدیدی فرنک اختراعی عد ایدیورلر ،

تعلیم و تعلمہ قطعاً اہمیت و یرمیورلردی . کندیلرینہ تعلیمدن
 بحث اولندینی زمان : « بز دستی یہ قورشون آتار ،
 کچہ بہ بالا چالارز . تعلیم ایستہ میوز ! » دیورلردی .
 سلیم ناث ، فکر تجدیدی بوجاہل عسکرلرہ تلقین
 ایچون ہردرلوفدا کارانی اختیارایدیور ، تعلیم و تربیہ نیک
 لزومنی اثبات ایچون قوجہ سکبان باشینک (خلاصہ الکلام
 فی ردالعوام) نی نشر ایتدیوریور ، فکر اصلاحات
 پرورانہ سنی اجرا ایچون بیوک برثبات ابراز ایدیورلردی .
 نظام جدید نامنہ تشکیل ایدیان قطعات ، سائر
 یکچیری قطعاتی داخل اولماق اوزرہ ، ایکی بلوک
 سواری ، اون ایکی آلائی پیادہ دن عبارت ایدی . ہر
 پیادہ آلاینہ بر بلوک طویجی الحاق اولمشدی . پیادہ
 آلایلرینک ایکسی استابول جوارندہ ، ایکسی کوتاہیہ دہ ،
 سکزی قرہ ماندہ قاضی پاشا معیتندہ ایدی . سلیم ناث ،
 یکچیریلری بسبتون کوچندرمہ مک ایچون انلر میانندہ دہ
 کنجلرک نظام جدیدہ قبول ایدلسنی مناسب کورمشدی .
 فقط بالآخرہ نظام جدیدک قوتنہ کوومہ نرک بوفکردن
 صرف نظر ایلسی ادرنہ وقعہ نہ سبیت ویرمشدی .



سلیم ناث ، ادرنہ وقعہ سنی برآن اول باصدیرمق
 ایتدیورلردی . قاضی پاشا معیتندہ کی سکزی آلائی پیادہ نیک

سریماً استانبوله گلشنی امرایتمشدی . بو آیلار استانبوله کلدیکی زمان سلیم ثالث انلرک نظام وانتظامنه خیران اولمش ، بومنتظم قطعهلری طویه طویه تماشا ایتمک ایچون کونلر کچیرمش ، ادرنه عاصیلرینک کسب قوت ایتملرینه میدان ویرمشدی ؛ اودرجه ده که ، قاضی پاشا نظام جدید عسکریه ادرنه یه کلدیکی زمان ، ۱۰۰،۰۰۰ عاصی قارشیسنده کلی تلفاته دوچار اولمشدی . نظام جدیدک بوموقفیتسزلکی یکچیریلرک قوه معنویه سنی برقات دها تزید ایدیور ، آتش اختلال بتون قطعاته ، بتون صنوف جاهله یه سرایت ایلوردی . هر طرفده عظیم برطغیان جهالت یاییله یاییله توسع ایدیور ، قزغانلر قالدیریلور ، ات میدانی بوفرقة جاهله یه بر محل اجتماع وجوده کتیریوردی . بتون بو عاصیلر ، قباچی خاننک باشنه طوبولانمشلر ، تمصبکارانه فریادلرله نظام جدیدک لغوینی ، رجال حکومتک قتلی طلب ایدیورلردی . ات میداننده طوبولانان بوقوه جاهله مدید اوغولتیلر ، جانخراش ولوله لر ، تهدیدکارانه طورلرله آرتق سرایه طوغری ایلرله مکه باشلامشلردی . بونلر سلیم ثالثی کورمک ، بوستانچی باشینک قتلی طلب ایتمک ، جاهلانه فکرلرینی قوه دن فعله کتیرمک ایستورلر ، سرای حویلینسی مهیب آوازه لرله طولدیریورلردی . بو اصرار اودرجه عنودانه

بر صورتده دوام ايتمشدى كه نهايت سليم ناك دلخون واسفناك بومدينيت دشمنلرينك قارشيسنه كمش ، انلك طويق بيايمين دندان احتراصنه بوستانجى باشينك قانلى باشنى فيرلاته رق تسكين حدتلىرینه موفق اولق امينده بولنمشدى . . فقط اونلر بوموقيتلرندن بسبتون شپاربيورلر ، شمدي سليم ناك ، وطنه نافع خدمتلىر ايتك ايسته ين محترم پرادشاهك ده خلفى طلب ايدييورلردى . سليم ناك ، بو طوفان جهالت ايچنده آرتق كلياً مايوس اولش ، انلك بو آرزوسنه ده موافقت ايدرك اداره سلطنتدن كف يد ايتمشدى . فقط تحت حكومتى مصطفىاى رايه ترك ايدرك عموجه زاده سى سلطان محمودك محبس فلاكتنه داخل اولدينى زمان عظيم بر تائر ايچنده بولنيور ، سلطان محمودده بتون افكارىنى قوه دن فعله كتيره جك ، ملتى احيا ايدجك بر ذكا كشف ايتديكندن طولايى ده قلباً منشرح ، متسلى اوليوردى .



سليم ناك بو فلاكتى ، علمدار مصطفى پاشايى بك زياده متائر ايتمشدى . مصطفى پاشا ، سليم ناك مدينيت غريبه يى وطنه ادخال ايتك امرنده كى غيرتتى صوك درجه تقدير ايدييور ، بو خصوصده الدن كلن فدا كارانى اختيار ايتكدن اصلا خالى قالميوردى . جهالتك بو غلبه

مؤتمنسی ایسه، قلبنده عظیم برحس انتنام تولید ایتمش،
سلم نالی تخته اجلاس ایچون حیاتی فدایه قرار
ویرمشدی .

مصطفی پاشا اتخاذ ایتدیکی تدابیر سایه سنده یکیکچر-
یلرک ، بوترقی دشمنلرینک بتون خصماسیله اتفاق
ایتمش ، ۱۶،۰۰۰ کشیلک براردو ایله استانبول اوزرینه
یورومکه باشلامشدی . بواردو ، اولانجه سطوت
وانتظامیله استانبول پیشکاهنه کلدیکی زمان ، مصطفای
رابع ایله جاهل وکلاسی عظیم برضعف وذل ایلچده
بولوندقلرینی حس ایتشلردی . علمدارک بو منتظم
و اطاعتلی اردوسنه قارشی چیقاریله حق استانبولده هیچ
برقوت موجود دکلدی . سلطان مصطفی تخت حکو-
متدن زیاده ذوق وسفاهدن محروم اوله جغنی دوشونهرک
متأثر اولیور ، علمدارک نه مقصده منی کلدیکنی
صوردیریور، جینانه حرکتلره بیوک براندیشه اظهار
ایدیوردی . فقط عامدارک آرزوسی ، فرقه جاهله بینی
تشویق ایدن مفتینک قتلی ایله دها سائر اهمیتز شیلردن
عبارت اولدیغنی اکلا بنجه ، سعادت ملتی ذوق وصفاسنه
فدا ایدن بوپادشاه کنیش برنفس آلمش ، کوکسو
قصرینه چکلههرک عالم ذوق وطریبه تسکین احتراصات
ایتمکه قویولمشدی .

مصطفای رابع بومشغولیت سفیانه ایچنده وقت
 چیردیکي صرمده علمدار مصطفی پاشا سلیم نائی محبسن
 چیقارمنی تصمیم اییدیور ، مناسب برفرست ظهورنده
 سرایه داخل اولق چاره لرینی تصور ایلیوردی . حتی مصطفای
 رابع کو کصوده بولوندیغی خبر آیر آلاماز ، بونی الك موافق
 برفرست اتخاذا ایتمش ، معیتی افرادیله سرایه طوغری
 هجوم ایله مشدی . علمدار مصطفی پاشا هیچ کیمسه نی
 دیکه میور ، نوتجیلری شدتلی بصورتده تهدید ایده رک
 سلیم نالك بولوندیغی محله طوغری ایلیوردی .

علمدار مصطفی پاشانک بو حرکتی والده سلطان
 واسطه سیله مصطفای رابعه چوقدن خبر ویرلشدی .
 مصطفای رابع ، پاشانک بو حرکتی خبر آیر آلاماز سرعت
 ممکنه ایله استانبوله کیش ، علمدار مصطفی پاشانک آچیق
 براقدیغی قبولردن سرایه داخل اوله رق مصطفی پاشایه
 نه ایسته دیکنی سؤال ایتدرمشدی . مصطفی پاشانک
 مقصدی سلیم نائی تحتہ اجلاس اواندیغی اکلارا کلاماز ،
 سلیم نالی چاغیرمق ایچون خبر کوندر دیکنی سوبلتمش ،
 فقط غدار برمنفعتک سائقه الیمه سیله بیچاره سلیم نالك
 قتلی امر ایلشدی .

جلالدر ، سلیم نالك محتخانه مظلمنه کلدکبری زمان
 سلیم نالك ایکندی نمازینی ادا اییدیور ، بارگاه ابدیته

طوغری توجه ایش مناجات خاشعانه ده بولنیوردی .
 سلیم ناک جلالدری او وضع مهیب وخشیت آوزیله
 کورر کورمز نه یاپاجغنی شاشیرمش ، اوغدار الراه برمدت
 آرسلانر کبی پنجه لشمش ، مدید بر مجادله دن سوکره
 آل قانلر ایچنده فدای جان ایشدی .

سلیم ناک اولومله پنجه لشدیکی صرده علمدار مصطفی
 پاشا بی روح برحاله ولی نعمتک ورودینی بکلپور ، وطنک
 سلامتنی انک دهایی فوق العاده سندن امید ایلوردی .
 فقط برمدت سوکره سرای هایونه داخل اوله رق سلیم
 ناک قانلر ایچنده یاتان وجودینی آیقلری اوچنده
 کورر کورمز عظیم بر خوف ودهشت ایچنده قالشدی .
 علمدار پاشا مظلوم سایمک قانلی باشه ، صارا رمش
 سیاسه ، ابدیته طوغری قبانان کوزلرینه خوف ودهشتله
 مالی بر نظر میوسانه عطف ایدیور ، کوز یاشرینی ضبطه
 بردرلوموق اولامیوردی . مصطفی پاشا هنجقره هنجقره
 آغلا یور : « بدبخت سلیم ! بدبخت سلیم ! بن نه یایدم ؟ سنک
 شهادتکمی سبب اولدم . فضیلتک مکافاتی سن بوبله می
 کوره جکدک ؟ ، دیور ، وبوتائر عمیق ایچنده بیتاب
 وبریشان آجی آجی فریاد ایدیوردی ..



WILS

—

ND623

.B35

T508x

1907

UNIVERSITY OF MINNESOTA

